

Česká zemědělská univerzita v Praze
Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Katedra zahradnictví

Projekt rodinné užitkové zahrady s minimální údržbou
Bakalářská práce

Autor práce: Bc. Petra Lašková
Obor studia: Zahradnictví

Vedoucí práce: Ing. Ludmila Augustinová

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma " Projekt rodinné užitkové zahrady s minimální údržbou" vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Praze dne 20.4.2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Ludmile Augustinové za podnětné vedení, odborné připomínky a trpělivost při zpracování této bakalářské práce.

Projekt rodinné užitkové zahrady s minimální údržbou

Souhrn

Bakalářská práce byla vypracována na Katedře zahradnictví FAPPZ ČZÚ v Praze a je věnována projektu rodinné užitkové zahrady s minimální údržbou.

Zpracování takového projektu vyžaduje komplexní znalost dané oblasti. Práce je tedy na samotném začátku zahájena Literárním přehledem současného stavu problematiky, který představuje teoretická východiska k tématu a seznamuje čtenáře se základními pojmy, principy a zákonitostmi s nimi spojenými.

Po zpracování literární rešerše následuje Zhodnocení podkladových údajů. Tato část představuje pozemek, který leží v katastrálním území Skorotice u Ústí nad Labem a je vlastněn mladou rodinou se dvěma malými dětmi, charakterizuje tuto lokalitu a seznamuje s podmínkami a požadavky majitelů ohledně jejich zahrady. Dále analyzuje současný i budoucí stav zájmového území a tento přehled dotváří obrazovou dokumentací.

Po seznámení se se všemi aspekty kýžené lokality mohl být splněn jeden z cílů bakalářské práce a to návrh sortimentu výsadby včetně botanické charakteristiky, nároků na stanoviště a pěstování, a vhodných kultivarů uvedené vegetace.

Na základě všech těchto vstupních dat je zpracován druhý cíl práce, tři varianty návrhu vhodné výsadby včetně detailů a ekonomického zhodnocení. Všechny varianty byly předloženy samotným majitelům pozemku a jimi zvolená varianta byla vizualizována.

V Diskuzi jsou konfrontovány názory současných odborných autorit s výsledným řešením projektu a probrána úskalí jeho řešení. Ta tkvěla zejména v problematičnosti zvolení vhodné výsadby s ohledem k zdravotní nezávadnosti, kterou většina zahradních architektů ve svých publikacích, týkající se rodinných zahrad, neřeší, ale také v složitosti postupu praktického řešení, neboť do procesu byla zapojena i majitelka zahrady, aby došlo k vytvoření jejího komplexního vztahu k zahradě.

Závěr práce nabízí celkové zhodnocení řešení projektu a odpovídá na otázku, zda a jakým způsobem došlo ke splnění cílů práce.

Klíčová slova: rodinná zahrada, minimální údržba, užitkovost, květiny, zahradní plodiny

Family utility garden project with low maintenance

Summary

This bachelor thesis was elaborated at the Department of Horticulture, Faculty of Agrobiological Sciences, Food and Natural Resources Czech University of Life Sciences Prague. It is dedicated to a low maintenance family utility garden project.

It requires a comprehensive knowledge of given topic to process a project like this. First chapter provides a Review of current literature on this field. This summary forms a theoretical background of this thesis and introduces the reader to basic terms and principles.

Following chapter is aimed to the practical part of this work, which evaluates acquired background data and knowledge at first. Chapter includes characteristics of property, to which the project will be applied. The property is situated in Skorotice close to Usti nad Labem and it's owned by young family with two little children. Also it analyzes it's existing and future state and presents owner's conditions and demands. Visual documentation completes this summary.

After all property's aspects recognition, it was possible to prosseed to accomplishing one of the thesis' goal, which was a plants' assortment proposal including botanical characteristics, habitat demands and cultivation, and suitable cultivars.

Based on all these background data, second goal could have been processed – forming three project variants, including description and economic evaluation. All optional variants were later presented to property owners and the one they have chosen has been visualized in details.

The Discussion confronts opinions of present experts to the final solution of project, discusses the difficulties of this solution. These difficulties were problematic selecting suitable plants with regard to the health harmlessness, that most landscape architects don't include in their publications, also complexity of the process, because of owner of the garden was involved in process, in order to create her complex relationship to the garden.

Conclusion of the thesis provides an overall evaluation of the project and answers the question if all the set goals were accomplished, and how if so.

Keywords: family-friendly garden, low-maintenance garden, productive garden, ornamental plants, edible plants

Obsah

1	Úvod	1
2	Cíl práce.....	2
3	Literární přehled současného stavu problematiky	3
3.1	Člověk a zahrada.....	3
3.2	Rodinná zahrada	4
3.2.1	Funkce zahrady a její vztah k psychice člověka obecně.....	4
3.2.2	Charakteristika rodinné zahrady	5
3.2.3	Zásady pro navrhování rodinných zahrad.....	8
3.3	Zahrada s minimální údržbou	10
3.3.1	Údržba zahrady obecně.....	10
3.3.2	Charakteristika zahrady s nízkou údržbou.....	11
3.3.3	Zásady pro navrhování zahrad s nízkou údržbou	12
3.4	Plánování rodinné užitkové zahrady s nízkou údržbou	14
3.4.1	Estetické zásady a kompoziční principy pro vytvoření stylu zahrady	15
3.4.2	Koncepce zeleně a východiska pro volbu vegetace do rodinné zahrady ..	20
3.4.3	Sortiment nevhodný pro výsadbu v rodinné zahradě.....	24
3.4.4	Sortiment vhodný pro výsadbu v rodinné zahradě	27
4	Zhodnocení podkladových údajů	30
4.1	Charakteristika pozemku.....	30
4.1.1	Lokalizace pozemku	30
4.1.2	Terénní podmínky	31
4.1.3	Klimatické podmínky	34
4.1.4	Půdní podmínky.....	35
4.1.5	Omezení na pozemku.....	35
4.1.6	Hodnota lokality	37
4.2	Podmínky a požadavky klientů.....	39
4.3	Analýzy řešeného území	42
4.3.1	Prostorová a funkční analýza.....	42
4.3.2	Analýza pohledů a výhledů.....	44
4.3.3	Analýza pohybu obyvatel zahrady.....	46
5	Vlastní projekt.....	47
5.1	Kompletní sortiment plánované výsadby – botanická charakteristika, nároky na stanoviště a pěstování, vhodné kultivary	47
5.2	Varianta I.....	61
5.2.1	Návrh	63
5.2.2	Rozpočet	65
5.3	Varianta II.....	67

5.3.1	Návrh	68
5.3.2	Rozpočet	70
5.4	Varianta III.....	72
5.4.1	Návrh	73
5.4.2	Rozpočet	75
5.4.3	Vizualizace.....	77
5.5	Ekonomické zhodnocení.....	78
6	Diskuse	80
7	Závěr	84
8	Seznam literatury.....	85
8.1	Internetové zdroje	88
9	Seznam tabulek	88
10	Seznam příloh.....	89
11	Seznam použitých programů a dalších prostředků	90

1 Úvod

Tématem této bakalářské práce je Projekt rodinné zahrady. Jako podtitul je možné uvést otázku Lze najít kompromis mezi užítkovostí a nízkou údržbovostí zahrady a splnit přitom požadavky všech členů domácnosti? Neboť požadavek na určitý stupeň užítkovosti a zároveň co nejmenší potřebu údržby byl pro majitele kýžené zahrady důležitý. Autorka si toto téma zvolila, neboť je ji z mnoha důvodů velmi blízké. Jako dcera viděla na zahradě svých rodičů nespočet nutných prací, které tato zahrada pravidelně vyžadovala a přitom rodiče neměli čas, který by jim mohli věnovat. Zahrada byla přitom navrhovaná jako „bezúdržbová“ a tak to bylo majitelům i bez vysvětlení předloženo. Ve vidině pouhého si užívání zahrady pak majitelé postupem času došli k nepříjemnému prožření. Autorka také následně jako matka viděla na této zahradě mnoho nebezpečných rostlin, které se zde pro batole, které rádo dává vše do pusy, nachází. Jak překvapivé bylo zjištění, že projektakt se při navrhování výsadby nikdy nezeptal, kdo se na zahradě bude pohybovat. Když se na ní poté obrátili přátelé o radu, jaké rostliny by si měli na jejich nový pozemek vysadit, vycítila příležitost se tomuto tématu věnovat blíže a s osobním zaujetím.

Tato práce je tedy především zaměřena na návrh sortimentu a výsadby rostlin, jež jsou vhodné do konkrétní rodinné zahrady, kterou budou obývat zaměstnaní rodiče se svými dvěma malými dětmi. Z této hrubé charakteristiky rodiny vyplývají i jejich požadavky – vegetace, kterou bude zahrada osázena, musí splňovat estetickou funkci a zároveň alespoň malá část zeleně by měla být věnována užítkovým rostlinám. To vše při zachování přání na co nejmenší nutnou údržbu zahrady a s ohledem na bezpečnost rostlin pro malé děti. Zároveň je třeba vzít v úvahu i konkrétní zeleň, kterou by majitelé rádi vlastnili.

Řešení tohoto úkolu se věnuje konkrétnímu pozemku v Ústeckém kraji, tudíž jsou zohledněny zejména klimatické, pedologické a další stanovištní podmínky.

Finální výstup této práce poslouží jako reálný podklad pro majitele pozemku při realizaci jejich zahrady vlastními silami.

2 Cíl práce

Cílem práce je navrhnout sortiment rostlin vhodných pro pěstování v konkrétní rodinné zahradě, která bude intenzivně využívána rodinou s dětmi, a zpracovat několik alternativních návrhů této zahrady. Součástí práce bude i shrnutí zásad pro navrhování rodinných zahrad a přiblížení vybraných rostlin, jejich botanická charakteristika, nároky na stanoviště a pěstování a vhodné kultivary.

Smyslem zpracování návrhů je nalézt takový, který bude splňovat kladené požadavky majitelů zahrady a bude nejlépe vyhovovat jejich potřebám. Závěrem tak bude možné zodpovědět i otázku, zda lze vůbec najít optimální kompromis mezi užitkovostí a nízkou údržbovostí zahrady a splnit přitom požadavky všech členů rodiny.

3 Literární přehled současného stavu problematiky

3.1 Člověk a zahrada

Již v Bibli je zahrada symbolem spasení a dosažení ráje. Stejně tak v pozemském životě je pro nás symbolem štěstí, místem lásky, ale i dekadence, tajemna či prvotního hříchu. Potřeba vytváření esteticky hodnotného zahradního prostředí, stejně jako pobyt v něm, je v nás dodnes stále silně zakořeněna (Kalusok, 2004). Tato potřeba může souviset s naším nutkáním hledání ráje, který pro nás právě zahrada může představovat (Otruba, 2002).

Co se týče vztahu člověka k zahradě a jejího vzniku, existují dle Marečka (1992) dva polarizující pohledy. Jeden říká, že zahrada vzniká jako společenská nutnost, která nutí člověka udělat něco s plochou, která zbyla po výstavbě domu. Druhý vidí zahradu jako prostředek výdělku za prodej zahradních plodin. Dle Otruby (2002) zahrady vznikají z potřeby ohrazení se vůči nepřátelskému a nebezpečnému okolí, které pro člověka prvotně takové bylo. Člověk si tento svůj prostor upravuje a chrání se tak vůči okolí.

Dle Marečka (1992) tkví hlavní význam zahrady ve vytváření ekologicky účinné vegetační struktury, jejíž účinnost přesahuje rámec vlastní rozlohy. To se týká zejména mikroklimaticko-hygienické funkce. Ve stejném momentu se setkává i s Böhmem (1988), který zdůrazňuje, že zahrady jsou velmi účinným faktorem k ozdravení životního prostředí.

Pro člověka jako jedince mají zahrady nesmírný přínos po mnoha stránkách. Přínos je to nejen praktický, ale až metafyzický. Zahradničení je důležitý způsob trávení času, kdy vytváříme nové hodnoty za vlastní prostředky, přičemž těmito prostředky je i to nejcennější, co máme – náš čas a úsilí. Může mít až transcendentní vliv na rozvoj naší osobnosti, na pochopení našeho bytí a rozvíjení estetického vnímání (Mareček, 1992). Dle Šonského (2009) je dobře realizovaná zahrada pro člověka tím nejlepším lékem na současnou přemíru stresu a napětí, neboť nabízí známé, a tím pro člověka klidné, prostředí, ze kterého vyšel. Zahrada je pro nás prostor pro duševní souznění s přírodou (Kalusok, 2004), představuje náš soukromý intimní kousek přírody, kterému jsme vtiskli náš osobní vkus a reflektuje na naše potřeby (Lešinská, 2004), stejně jako je útočištěm našich vzpomínek, přání či myšlenek (Otruba, 2002).

Veliké specifikum zahrady spočívá v tom, že nikdy není zakončena (Mareček, 1992). Šonský (2009) s tímto tvrzením souhlasí a zdůrazňuje, že vždy je třeba mít na paměti, že zahrada je živý organismus, který se neustále mění v prostoru i čase. A Otruba (2002) v podobném kontextu zahradu krásně označuje jako cestu k věčnosti.

Výsadbou rostlin a založením zahrady tedy vše teprve začíná...

3.2 Rodinná zahrada

3.2.1 Funkce zahrady a její vztah k psychice člověka obecně

Zahrada, ať ve vztahu směrem do jejího vnitřního prostředí, tak do vnějšího okolí, plní hned několik důležitých funkcí. Mezi tyto funkce dle Marečka (1992) patří funkce **hospodářská**, kterou se rozumí její produkční poslání, tedy pěstování například ovoce, zeleniny, révy vinné apod. Tuto funkci zastupovaly zahrady na venkově už od období středověku a v dřívějších dobách se pro jejich uživatele jednalo o funkci stěžejní pro blaho rodiny (Lešinská, 2004).

Dalšími funkcemi jsou **obecně ekologická**, související se vznikem a existencí ekosystémů, a dále **mikroklimaticko-hygienická**, která je dána množstvím, druhovým složením a prostorovým uspořádáním vegetace v kombinaci s ostatními technickými prvky, stavbami a zařízeními, díky nimž může zejména ovlivňovat teplotu a vlhkost ovzduší, proudění vzduchu, prašnost či hlučnost prostředí. Pro klasickou rodinnou zahradu je pak stěžejní **obytná** a **rekreační** funkce, související s vytvořením podmínek pro fyzické pohodlí uživatelů (Mareček, 1992).

Hurych (1984) hovoří o významu zeleně, který se obsahově shoduje s funkcemi, které zmiňuje Mareček (1992). Konkrétně rozlišuje význam mikroklimatický, hygienický, psychický a rekreační, estetický a kulturní a rovněž hospodářský (ekonomický). Pod posledním jmenovaným zmiňuje i ekologický aspekt.

Ještě dlouho po 2. světové válce nebylo pochopení pro zahrady s obytnou funkcí a tyto zahrady byly brány jako přežitek z minulosti (Mareček, 1992). Dnes se k nim naopak zase vracíme a v nově vznikajících příměstských čtvrtích jsou zahrady s ryze těmito funkcemi dominantní (Šonský, 2009). Funkce hospodářská, obecně ekologická a mikroklimaticko-hygienická jsou pro dnešní majitele rodinných zahrad v satelitních částech města, kteří se ne

zcela orientují v zahradnické problematice, spíše druhotné. V popředí pro ně stojí již zmíněné funkce rekreační a obytná. Obě tyto funkce se spolu s estetikou zahrady mohou pojit i v zajímavém momentu, kdy majitel sleduje svou zahradu z pohodlí svého domova jen prostřednictvím oken. Zde se ukazuje **významná role zahrady na psychiku člověka**, i přesto, že člověk stojí takzvaně vně její prostor. Zajímavé poznatky přináší výzkum, který proběhl mezi obyvateli šesti apartmánových komunit v Michiganu (Kaplan, 2001). Uskutečněn byl na vzorku obyvatel apartmánových bytů, jeho výsledek je však aplikovatelný obecně na pohledy z oken všech budov. Studie poukazuje na důležitost pohledu z okna, respektive jeho obsahu, ve vztahu ke spokojenosti rezidentů. Upozorňuje na to, že jen pouhý pohled z okna může plnit stejné funkce jako jiné rekreační aktivity a dokonce může být i intenzivnější, než když je účastník jeho přímou součástí – pohled z okna povzbuzuje mysl člověka putovat a poskytuje tak regenerační momenty. **Z výzkumu také vyplynulo, že pohled na zahradu a květiny vede člověka k větší spokojenosti a efektivnějšímu fungování. Pohled na stromy je, naopak, užitečnější v tom smyslu, že se člověk cítí více regenerován a jeho pozornost není rozrušována.** Dle výzkumu je tedy znepokojivé, že tolik obytných domů nenabízí pohled z okna do přírodního prostředí. Aby zahrada naplno využila veškerého svého potenciálu, musí být esteticky vyhovující nejen uvnitř, ale i vně. I s touto stránkou je tedy opodstatněné při realizaci zahradní výsadby pracovat.

3.2.2 Charakteristika rodinné zahrady

Rodinné zahrady jsou u nás nejrozšířenějším typem zahrad v městech a obcích (Hurych, 1984).

Dle Newburyho (2008) tkví podstata rodinné zahrady v tom, že **splňuje kritéria všech členů rodiny**. Pro děti je na prvním místě prostor pro hry, u rodičů prostor pro relax, trávení volného času s přáteli či možnost pěstovat různé zahradnické produkty. U velkých zahrad jsou tyto požadavky snadno splnitelné díky možnosti funkčního vývoje a snadného rozšiřování potřebných prvků. U malých zahrad je to již obtížnější a vše je třeba již od začátku pečlivě rozmýšlet. Vzniká tu naléhavost, aby byl celý prostor řádně využit, všechny prvky projektu byly účelně propojeny a nedocházelo tak k nežádoucímu tříštění.

V rodinné zahradě člověk vytváří dětem prostředí pro pobyt venku, pro jejich lezení na stromech či hraní – toto je dle Svobody (2014) při tvorbě zahrady pro rodiče největší motivací. Prostor má být utvořen tak, aby všechny tyto možnosti nabízel a přitom působil jako

celek. **Děti** mají být dle Křivánkové (2015) **v přímém kontaktu s přírodou obecně**. Jestliže budou poznávat její variabilitu a vztahy v ní fungující, budou si vytvářet vlastní zkušenosti, ze kterých pro ně vyplyne smysl přírody a její ochrany. Umělé prostředí školních tříd a měst má na děti negativní vliv, ať se to týká jejich ochromeného estetické vnímání, tak i růstu agresivního chování. Pro děti je přírodní prostředí inspirující a uklidňující oproti betonové džungli denodenního prostředí, kde pobývají. Proto má smysl jim takovéto prostředí s láskou vytvářet!

Hlavním bodem zájmu v rodinné zahradě je pro Šonského (2009) **dům**. Další části zahrady mu tedy musí být podřízeny ve všech ohledech. Prostor rodinné zahrady lze rozlišit na několik částí a ty pak mají být vzájemně opticky či prakticky propojeny. Jedná se o následující části:

- vstupní prostor s předzahrádkou – prostor mezi ulicí a domem,
- obytná či společenská terasa,
- hlavní zahradní prostor s charakteristickými vlastnostmi,
- hospodářský prostor,
- někdy také užitková část.

Vstupní prostor s předzahrádkou má dle Lešinské (2004) sloužit k navození příjemného stavu návštěvníků, ale i majitelů. Pro Šonského (2009) je odrazem majitele, respektive tvoří jeho vizitku. S dnešní potřebou izolace obyvatelů zahrady jsou však tyto prostory ne vždy k dispozici zrakům kolemjdoucích. Majitelé zahrad si místo plotů vytváří téměř neprostupné hradby, či tento prostor maximálně redukuje s ohledem na malou rozlohu pozemku. Tím však dochází ke snížení estetické hodnoty ulice a prostoru mezi domem a oplocením. Při plánování této části zahrady je třeba mít na paměti její estetickou působivost po celý rok, neboť bývá nejfrekventovanější.

Obytná či společenská terasa tvoří spojovací článek interiéru domu a zahrady. Slouží pro setkávání se se členy rodiny či přáteli. Důležitá je zde obytná hodnota, kterou lze zvýšit například umístěním zahradního krbu, koupacího bazénu či vhodným večerním osvětlením. Dalším důležitým aspektem této části zahrady je pro rodinu pocit intimity prostoru. Pohledovou izolací se vytvoří pocit soukromí, kdy si uživatel může užít odpočinek bez pohledů okolí. Při použití vhodných stavebně-architektonických úprav může tato část, dle Otruby (2002), sloužit kdykoliv bez ohledu na klimatické podmínky. Také by měla být zajímavá celoročně a svým vzhledem stále upoutávat.

Za **hlavní zahradní prostor** lze považovat třeba i trávník. Ten je dle Šonského (2009) základem rodinné zahrady, neboť nabízí prostor pro pohybové i relaxační aktivity. Lešinská (2004) důležitost trávníku potvrzuje a říká, že by dostatečně velká trávníková plocha měla být základním kompozičním principem zahrady. Stejně tak Hurych (1984) souhlasí a označuje trávník za hlavní složku obytné části.

Hospodářský prostor a užitková část v poslední době ustupovaly. Dříve se však jednalo o části nejdůležitější, neboť plnily samozásobitelskou funkci rodiny. Dnes jsou upozaděny, neboť zahrada se pro člověka stává zejména místem odpočinku (Lešinská, 2004). Což může být škoda, neboť vzhledem k denodenní přítomnosti obyvatel oproti třeba zahrádkám v koloniích, se dá produkčně a esteticky nejdokonaleji využít (Hurych, 1984). Důvodů je pro to však hned několik – zmenšující se plocha pozemků, nedostatek volného času k obhospodařování této části, absence nutnosti zajišťovat si vlastní zahradní produkty a celkově jiný životní styl. Současnost je však ve znamení částečného návratu i k těmto částem zahrady, i když v podstatně menším měřítku. Souvislost je s aktuálními trendy pěstování bio produktů, vlastních bylinek, či hlásání návratů k přírodě. Často se tak dnes zakládá alespoň moderní „kuchyňská zahrada“, která má být umístěna poblíž kuchyně (Otruba, 2002).

Otruba (2002) používá dělení soukromé zahrady na „**zelenou světnici**“, což je pro něj rozšířené obydlí, prostor bezprostředně propojený s bytem, dále na **sportovně-rekreační část** a **užitkovou část**.

Jak již bylo zmíněno výše, pro klasickou rodinnou zahradu jsou nejdůležitější **funkce obytná a rekreační**. Aby se těchto funkcí docílilo, vytváří se podmínky pro fyzické pohodlí. Zde hrají roli zejména tzv. intimita zahradního prostředí, samotná krása zahradního prostředí a vhodně zvolená obytná zařízení. Obytným zařízením je zde myšlen zejména dětský koutek s příslušným vybavením – pískovištěm, houpačkou apod. (Mareček, 1992).

Hagenouw (2006) v kontextu rodinných zahrad specifikuje přímo termín **dětská zahrada**. Jako nosnou charakteristiku těchto typu zahrad označuje jejich bezpečnost a poté vytvoření prostoru pro hru. Estetika je přitom pro děti nejméně zajímavý prvek.

Zakládání dětských zahrad se řídí pevnými zásadami, které jsou shrnuty v navazující části.

3.2.3 Zásady pro navrhování rodinných zahrad

Při zakládání dětských zahrad je nezbytné držet se několika zásad s ohledem na věk dítěte. Z těchto zásad je tedy možno vycházet obecně při zakládání rodinných zahrad, kde budou přítomny děti v kritickém věku. Hagenouw (2006) pro dětskou zahradu uvádí konkrétně tyto:

- Zahrada by měla mít **spolehlivé oplocení**, které zabrání dětem ve svévolném opuštění jejího prostoru. Tento požadavek je zvláště důležitý, pokud se zahrada nachází v blízkosti rušné komunikace či vodní plochy.
- Není vhodné pěstovat rostliny, které jsou **jedovaté**, trnité či se špičatými větvemi.
- Zahradní nářadí či chemikálie je třeba ukládat na bezpečné místo **z dosahu dětí**.
- **Vodní plochy** je třeba opatřit pevným pletivem.
- Pokud si některé z výše uvedených prvků přeje rodič ponechat, měly by se nacházet vždy v místě, kde je jednoduché je rychle a jednoduše zkontrolovat, že se v jejich blízkosti nenachází dítě.

Tato pravidla bychom dále mohli doplnit o následující, která platí pro rodinnou zahradu:

- Z hlediska dětské bezpečnosti je vhodné **prostory pro dětské hry** umístit k oknům, ze kterých lze na ně dobře vidět (Mareček, 1992). Současně by na ně mělo být vidět i z odpočívadel (Hurych, 1984).
- Dětský koutek má být jednoduchý – plně postačí pouze pískoviště, lavička a houpačka (Hurych, 1984).
- Většina zahradní plochy by měla být **osluněná**, aby se časově dala co nejefektivněji využívat (Lešinská, 2004).
- **Obytné terasy** mají být situovány tak, aby rozšiřovaly vlastní obytný prostor domu do zahrady (Lešinská, 2004).
- Při plánování **relaxačních koutků** se zamýšlí jejich umístění do nejklidnějších částí zahrady a tak, aby z nich byl příjemný výhled na výsadbu či do krajiny (Lešinská, 2004).
- **Obytný trávník** by neměl být tříštěn květinovými či dřevinnými výsadbami, neboť má poskytovat prostor pro hru a aktivní pohyb. V tomto se Mareček (1992) shoduje s Lešinskou (2004). Stejně tak Hurych (1984) nedoporučuje plochu trávníku rušit zbytečnými cestičkami či nevhodně umístěnými

dřevinami. Šonský (2009) však dodává, že trávník lze dle charakteru užívání doplnit některými skupinami výsadeb a obohatit ho tak o výtvarný rozměr.

- Umístění trávníku by mělo navazovat na dětský koutek a obytnou terasu (Mareček, 1992).
- **Kvalitní výběr vhodných dřevin** – oproti plochám veřejné zeleně se volí menší velikostní druhy dřevin, odolnější škůdcům, chorobám a namrzání, neboť jejich ztráta je znatelnější než v sadovnických objektech; také se upřednostňují dřeviny vzrostlejší s ohledem na nutnost rychlejšího účinku (Šonský, 2009). Lešinská (2004) říká, že základ výsadeb by měly tvořit domácí druhy, čímž se zabezpečí vhodnost pro dané prostředí.
- Z okrasných druhů dřevin je vhodné dávat přednost druhům s malou korunou, neboť většina rodinných zahrad má menší prostory. Tyto dřeviny se mají umisťovat do rohů parcel, na zastínění odpočívadel a k rámování budovy (Hurych, 1984).
- **Vyšší dřeviny** se umisťují po okrajích pozemku, ale s ohledem na to, že usazené na slunné straně pak zastiňují pozemek (Lešinská, 2004).
- **Cesty a chodníky** se zakládají jen účelově, aby nedošlo k zastavění zbytečně velké části zahrady (Lešinská, 2004). Hurych (1984) doporučuje vést cestu, pokud možno, blízko okraje pozemku. Pouze chodník k hospodářské části zahrady může být veden nejkratší cestou přímo z domu.
- **Obytná část** by měla dominovat před užitkovou (Lešinská, 2004).
- Hurych (1984) doporučuje volit spíše asymetrickou úpravu, která bude působit přirozeněji, rovné dlouhé linie doplňovat zjemňující předsadbou dřevin a pravé úhly nahrazovat oblouky.
- Krby a ohniště nestavět v hustě osídlených ulicích ve městě a tento prostor izolovat hustou jehličnatou a keřovou výsadbou (Hurych, 1984).

V kontextu současného trendu husté výstavby rodinných domů s malým pozemkem upozorňuje Šonský (2009) na problém s plněním všech přání majitelů na malém prostoru. Tuto nepříjemnou situaci navíc zhoršuje fakt, že často bývá zastavěno až 50% plochy z celkové výměry pozemku a zahrady se navíc budují úplně od začátku na plánech bez jakéhokoliv staršího porostu.

Každá rodinná zahrada je dynamický prvek, který se postupně v čase transformuje spolu s měnícími se prioritami rodiny a zejména pak dětí, jejichž zájem se postupně přesouvá za hranice výbavy na hraní. Vhodně vytvořená rodinná zahrada představuje úspěšný kompromis mezi požadavky rodičů a dětí a je schopná pružně reagovat na jejich změny.

3.3 Zahrada s minimální údržbou

3.3.1 Údržba zahrady obecně

V případě, že se nejedná o rozvinutou ekozahradu (pojem vysvětlen viz 3.3.2 Charakteristika zahrady s nízkou údržbou), kdy jsou udržovací zásahy člověka pouze na jeho uvážení, je třeba vždy počítat s následnou údržbou, která zahrnuje všechny práce, které jsou nutné k rozvoji a udržení vegetace daného stanoviště, ale i k udržení stavu ostatních prvků zahrady.

Dle Lešinské (2004) lze celkovou údržbu o zahradu rozdělit na:

- péči o prostorovou vegetační část (stromy a keře),
- péči o trávnickovou plochu, záhony a půdu,
- péči o prvky drobné zahradní architektury (oplocení, zpevněné plochy apod.).

Vycházíme-li z normy ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy (2006), lze v rámci péče o výsadbu obecně stanovit následující úkony:

- Nežádoucí rostliny ve výsadbě je třeba odstranit, nejlépe mechanickým způsobem. Použití chemických přípravků je nutno omezit.
- U okrasných trvalek, záhonových růží a letniček začištění, případně odstrihávání suchých a poškozených částí rostlin. Tyto pak odstranit.
- Kontrola napadení výsadeb chorobami a škůdci a jejich ochrana.
- Kontrola, případně oprava, funkčnosti ukotvení.
- Případné doplnění mulče.
- Seč u parkového (rekreačního) trávníku hladce sekajícími stroji při max. výšce porostu 10 cm na 3-4 cm cca 20x za rok. Pro udržení krásně zeleného vzhledu hnojení dusíkatými hnojivy co 14-20 dní dle druhu zvoleného hnojiva. Na podzim

hnojení hnojivem s vyšším obsahem draslíku, které zvyšuje odolnost trávníku proti chorobám. Na jaře a na podzim vertikutace.

- Shrabané listí má zůstat na výsadbových plochách – lze ho využít jako mulč. Jiný odpad typu papír, sklo atp. je nutno odstranit.
- Závlaha dle počasí – nikdy ne za plného slunce, aby nedošlo k úpalu výsadby.
- Zprvu výchovný a tvarovací řez do požadovaného habitu, následně udržovací, tvarovací řez k udržení stability koruny u stromů; případně opravný řez, odstranění odumřelých a nemocných částí, ošetření a zajištění mechanicky poškozených částí koruny.
- Zimní ochrana choulostivých rostlin, kterou je na jaře nutno včas odstranit.
- Případné zajištění dosadby, každoroční vysazení jednoletých rostlin.

Požadavky, rozsah, způsob a termíny prací jsou vždy dány plánovaným cílem vegetační úpravy, stanovištními podmínkami aj. V případě nízkoúdržbové zahrady může být správným založením intenzita péče značně omezena. Tyto požadavky jsou specifikovány v části 3.3.3 Zásady pro navrhování nízkoúdržbových zahrad.

3.3.2 Charakteristika zahrady s nízkou údržbou

Dříve často užívaný pojem bezúdržbová zahrada je dnes již našťestí minulostí. Tento styl zahrady si totiž klienti zahradnických firem, tedy finální uživatelé zahrad často mylně vykládali a očekávali tak, že své zahradě budou muset věnovat pouze pasivní účast a mezi záhony vstoupí nadneseně jen tehdy, pokud jim tam dítě zakopne míč. Neexistenci bezúdržbové zahrady popírá řada fundovaných odborníků. Jak říká Šonský (2009) v kontextu zakládání rodinných zahrad „...s realizací některých požadavků lze souhlasit, některé je možné splnit pouze částečně. Například krása a minimální údržba zahrady...“. Dle něho nelze bez odborných znalostí a vynaložené péče o rostliny docílit požadované krásy. Lešinská (2004) uvádí, že zahrada naší péči potřebuje a neustále se o ni hlásí – trávník je třeba posekat, živý plot zastříhnout,... V těchto úkonech však vidí nepřetržitý zdroj relaxace, neboť naše myšlenky jsou v tu chvíli odpoutány jiným směrem než třeba pracovním. I nejučelněji založená zahrada vždy vyžaduje alespoň minimum péče.

Představa bezúdržbových zahrad byla již tedy našťestí vymýcena a tak je stále častěji místo pojmu bezúdržbová užíván termín nízkoúdržbová zahrada či zahrada s nízkou údržbou.

Nejvyšším stupněm této zahrady bychom mohli označit takzvané **ekozahrady**. O tomto tématu zajímavě pojednává Svoboda (2014) ve své knize Kompletní návod k vytvoření ekozahrady a rodového statku. Výchozím zdrojem ekozahrad je permakulturní filozofie a její principy jako například respektování přírodních zákonů, etické zacházení s přírodními zdroji, spojování více prvků ve fungující celek, dělení se o nadbytečné zdroje atp. Zajímavým prvkem ekozahradničení je naprostá absence průmyslových insekticidů a pesticidů, neboť dle názoru ekozahradníka: „Přírodní harmonie neumožní, aby se něco přemnožilo. Válka není cesta k míru.“ (Svoboda, 2014). S tím souvisí i nepřítomnost rytí a okopávání. Krásný přírůbek používá Svoboda (2014), když píše, že „Stejně jako se lidské tělo okamžitě snaží zacelit krvácející ránu, tak se i příroda snaží zahojit zrytý pozemek nebo zorané pole. Tělo používá krevní destičky a jiné vymoženosti, příroda používá rostliny, které jsme nazvali plevel.“. Zastánci ekozahradničení si stojí za tím, že příroda funguje i sama o sobě a člověk do ekozahrady vstupuje jen v prvotní fázi, kdy takovouto zahradu navrhuje a musí položit její základy. Další vstupy jsou už pak hlavně na jeho uvážení. Ale člověk se dle zásad ekozahradničení nikdy nestane otrokem svého venkovního prostoru a nechytí se do pasti neustálého koloběhu sekání trávy, okopávání, či shrabávání listů. V rámci ekozahrady lze výhodně využít i produkční funkci v rámci takzvaného jedlého pralesa, kde jsou využívány zejména původní druhy rostlin.

V městských podmínkách je tento typ ekozahrad značně omezen, ne-li přímo zapovězen. Dle Marečka (2009) je takováto zahrada vhodná v podmínkách s málo narušenými ekologickými vztahy, kde lze navázat na minulost. Na stavební parcele je tomu již jinak - původní přírodní hodnoty byly zcela změněny zejména stavbou domu a původní přírodní podmínky tak již neplatí. Navíc nedostatečné prostorové podmínky omezují možný počet biotopů. Přesto lze v těchto podmínkách vytvořit zahradu, které uživatelé budou povinni věnovat jen nezbytné množství času a úsilí, jen je třeba dodržet několik důležitých zásad.

Lešínská (2004) zmiňuje, že v současné době je trendem trvale udržitelný rozvoj. Při tvorbě zahrady spočívá aplikace tohoto trendu ve vymyšlení řešení, které bude co nejméně náročné na práci a energetické i přírodní zdroje.

3.3.3 Zásady pro navrhování zahrad s nízkou údržbou

Již v etapě plánování je třeba se dle Newburyho (2009) zamýšlet nad různými nápady a zajímavými rysy a typy rostlin, které nám umožní udržet péči na minimu. Zahrada by proto měla splňovat zejména tyto požadavky:

- jednoduché rozvržení umožňující účelné využití prostoru,

- výběr rostlin nenáročných na péči,
- využití mulčovací geotextilie (v záhonech, ale i na štěrkové cestičce),
- možné využití závlahového systému,
- zřetelné ohraničení a jednoduchý tvar trávníku usnadňující tak sekání,
- Lešinská (2004) pak zpřesňuje, že pro trávníkové plochy je vhodné využití ploch s mírně zaoblenými okraji, neboť nám umožní právě zmíněné pohodlnější sekání okrajů trávníku.

Užitkovost takové zahrady je vymezena hranicemi výše uvedených zásad. Snad nejvíce koreluje s požadavkem na **pečlivý výběr rostlin nenáročných na péči**, a druhotně pak se **zásadami mulčování a využití závlahového systému**. Dle Svobody (2014) je výhodné využít vegetaci, která plní jak okrasnou, tak i produkční funkci. Tato funkce, dokonce i u řady běžně používaných rostlin, není mnoha pěstitelům příliš známá. Svoboda (2014) volá i po pěstování starých či již zapomenutých odrůd, které nejsou náročné na pěstování, protože jsou zcela přizpůsobené našim podmínkám, a přitom mají svůj bohatý produkční a výživový potenciál. Jako příklady uvádí moruši bílou a černou, jedlé jeřáby (břek, muk, oskeruše, ptačí), mahalebku obecnou, maliník obecný, meruzalku černou a červenou, růži šípkovou, trnku obecnou, lísku tureckou, muchovník, dřín obecný, aronii, borůvku velkoplodou, hlošinu mnohokvětou a okoličnatou, kdouloň obecnou, mahonii cesmínolistou a mnoho mnoho dalších. Zajímavý návrh pro nízkoúdržbové zahrady, avšak mezi ovocnáři zřejmě těžko obhajitelný, představuje jeho výzva k neprovádění řezu ovocných dřevin, neboť „Řez je hlavní příčinou nutnosti řezu.“, jako druhou příčinu pak uvádí nucený a nepřirozený růst na podnoži. Vždyť „Strom přesně ví, jak má růst!“ (Svoboda, 2014).

Lešinská (2004) v souvislosti s moderními zahradami uvádí, že mezi jejich hlavní znaky patří právě i nenáročné požadavky na údržbu. S moderními zahradami souvisí i moderní přístup, který nám nabídne prostředky k dosažení takového znaku. Mezi ně řadí:

- Použití moderních materiálů, ale i klasických, které jsou technologicky moderně zpracované.
- Využití nových technologických postupů při zakládání, úpravě a údržbě zahrady.
- Využití nových či již osvědčených kultivarů.
- Využití přírodních zdrojů, které jsou nám nabízeny zadarmo.

3.4 Plánování rodinné užitkové zahrady s nízkou údržbou

Při plánování zahrady projektantem je vždy zásadním, aby porozuměl přáním a představám majitelů prostoru. Pochopení a umění citlivé realizace těchto přání je zásadním požadavkem.

Během řešení projektu je vždy třeba brát v úvahu pohled majitelů, protože dle Marečka (1992) je nejvyšší hodnotou zahrady, když má k ní uživatel osobní vztah. Vztah uživatele k zahradě se vytváří otiskem aspektů jeho současného, ale i budoucího stylu života. Uspokojení majitele plyne z realizace jeho vlastních představ, ale i z jejich vystižení jiným tvůrcem (Lešinská, 2004). Také Otruba (2002) upozorňuje, že zahrada musí být přizpůsobena představám majitele, neboť právě pro něj je vytvářena. Tvůrce zahrady má přitom využít svých odborných poznatků a zkušeností, může navrhnout a vymýšlet, nikoliv ovšem vnučovat.

Šonský (2009) ze své dlouholeté praxe shrnuje následující představy majitelů na zahradu:

- Soukromí
- Klid
- Bydlení v krásném prostředí
- Reminiscence na krásné přírodní scenérie
- Bezpečné zázemí pro život rodiny
- Možnosti klidové relaxace prací
- Neformální prožívání společenských událostí
- Uskutečnění různých pěstitelských hobby
- Ekonomický přínos
- Radost z vlastní práce

Lešinská (2004) tento seznam přání a požadavků obyvatel zahrad nazývá zahradním programem.

K uspokojení těchto přání neexistuje žádný přesný recept. Přesto však lze vycházet z určitých zásad prostorového uspořádání a estetických pravidel, které spolu s projektantovou invencí mohou vést k úspěšnému splnění většiny z nich, ne-li všech.

3.4.1 Estetické zásady a kompoziční principy pro vytvoření stylu zahrady

Lešinská (2004) definuje styl jako charakteristický způsob, jakým je pojato umělecké dílo a uvádí jakými způsoby lze styl v zahradě vytvořit. Jmenuje následující:

A. Poměr stavební a vegetační složky

Stavební složka zahrady by měla sloužit ke komfortnímu užívání vegetační části zahrady a její poměr by měl být 3:1 nebo 3:2 na menších pozemcích (nezastavěná:zpevněná část). Jestliže je velký vegetační prostor a příliš malá stavební část, pozemek působí prázdně a vyžaduje doplnění nějakým gradačním programem, například skupinami kvetoucích dřevin či velkými záhony trvalek. Jestliže je naopak příliš velký poměr stavební části, vypomůže třeba vertikální zeleň (Lešinská, 2004).

B. Volba materiálu a způsob zpracování stavebních prvků

Tímto krokem je zásadně ovlivněna stylovost zahrady (Lešinská, 2004). Je možno volit mezi přírodními či umělými materiály, které mohou být hrubě či jemně zpracované, řezané či broušené. Materiál je třeba volit tak, aby korespondoval s charakterem stavby.

C. Výsadbová koncepce – výběr a rozmístění vegetace

Výběr a rozmístění vegetace se řídí vždy podmínkami stanoviště a charakterem, kterého se má výsadbou dosáhnout. Tomuto tématu se věnuje detailněji část 3.4.2 Východiska pro volbu vegetace.

D. Stylová jednota prvků

V případě menší zahrady je vždy vhodné sladit charakter jednotlivých prvků a dosáhnout tak určitého jednotného stylu. V případě větších zahrad je snadnější vytvořit různá zákoutí, která se pak mohou komponovat do odlišných stylů. Dle specifických souborů prvků rozlišuje Lešinská (2004) dva hlavní směry stylu – **moderní**, charakteristický uzavřeností, čistými liniemi, jednoduchými geometrickými tvary, elegancí, klidem a také svou nenáročností na údržbu; a **rustikální**, který je specifikován otevřeností prostoru, rozvolněností výsadby, přírodností a masivností materiálů, bujností, ale také náročnější péčí. Nově také vzniká ekologický přístup k řešení zahrady, tedy ekologický styl. Samostatně se tomuto tématu věnuje Svoboda (2014) – viz 3.3.2 Charakteristika zahrady s nízkou údržbou.

E. Kompoziční princip jakožto způsob uspořádání zahradního prostoru

Kompozicí či skladbou se rozumí kompaktně působící celek složený z kompozičních prvků, které byly vybrány a uspořádány určitým způsobem. Kompozice je zkonkretizováním myšlenky projektanta (Hurych, 1992). Kompoziční princip je obecný princip veškerého umění (Mareček, 1992).

Těmito **kompozičními prvky** dle Lešinské (2004) jsou:

➤ Proporce

Pro Lešinskou (2004) je proporce **poměr dvou rozměrů** a při plánování zahradního prostoru je třeba najít ten správný. Proporce se mají přizpůsobovat podmínkám – v malé zahradě pracujeme s malými prvky, jejichž velikost a množství přizpůsobujeme. Dle Marečka (1992) může i malá změna ve vzájemném poměru prvků znamenat velkou změnu v charakteru kompozice. Také zmiňuje estetický princip proporcionality, který souvisí s tzv. „**zlatým řezem**“, tedy ideálním poměrem, který v minulosti sehrál zásadní roli v estetickém nazírání.

➤ Měřítko v kompozici

Měřítko v kompozici souvisí s proporcemi a velikostí prvků. **Skutečné (absolutní) měřítko** můžeme obsáhnout měřidly, informuje nás o skutečných velikostech. Aby však byl člověk schopen velikosti prvků v přírodě postihnout i bez oněch měřidel, využívá jejich porovnávání se známými prvky. Při plánování zahrady je tedy potřeba myslet na umístění do kompozice takového známého prvku, který mu umožní pochopit velikost zbylých prvků. Tohoto principu je však možno využít i v opačném směru, velikost známého prvku úmyslně pokroutit a dosáhnout tak optické iluze. V tomto případě se hovoří o **měřítku optickém (relativním, zdánlivém)** (Mareček, 1992).

Harmonie zahradního volného prostoru se dosáhne dle Lešinské (2004) převzetím typického tvaru či rozměru použitého při tvarování domu.

➤ Plochy v kompozici

Lešinská (2004) i Mareček (1992) se shodují na rozlišení ploch na **nepřavidelné**, které jsou přírodě bližší a jsou tedy vhodné pro zahrady venkovského a přírodního charakteru, a **geometrické**, které vychází ze čtverce, kruhu apod. a jsou kontrastní k přírodnímu prostředí. Vzhledem ke kontrastnosti geometrických prvků je třeba je používat opatrně a s rozmyslem - nejlépe v blízkosti domu, kde je tento tvar plochy použit (Lešinská, 2004).

➤ **Vzájemné působení ploch**

Dle Lešinské (2004) je třeba si uvědomovat optické souvislosti mezi působením ploch a prostor nevhodně nerozdělovat.

➤ **Linie**

Mareček (1992) rozlišuje linie **osové** (pomyslné, vedoucí středem prostorového prvku), **obrysové** (určující tvar a velikost objektu) a **perspektivní** (informující o hloubce obrazu a postavení prvků). Lešinská (2004) linie takto přímo necharakterizuje. Rozlišuje je pouze na rovné a obloukové a přechází rovnou k praktickému využití linií. Zmiňuje, že zejména opěrné zdi, hranice výsadeb, vodní prvky, chodníky a oplocení dávají zahradě charakteristické linie, a upozorňuje, že monotónnost dlouhých linií je vhodné omezovat vkládáním jiného prvku (vodopád v potůčku, sloupek v oplocení,...).

➤ **Body**

Body jsou místa, kam se soustředí pozornost pozorovatele. Nejzásadnějším bodem je dle Lešinské (2014) dominanta. Tento bod je podporován okolními prvky, jež nevzbuzují zvláštní pozornost a vedou pohled právě k dominantě. K usměrnění pohledu na ni je možno využít takzvané rámování.

Mareček (1992) na tento kompoziční prvek nahlíží z poněkud jiného úhlu. Samotný bod označuje jako abstraktní útvar, jež je abstraktně prakticky indiferentní, a je pro něj stěžejní spíše poloha, potažmo vzdálenost vzájemných bodů. Stejnost či nestejnost vzdáleností v člověka vyvolává pocity libosti či nelibosti. Nejde tedy o body jako takové, ale spíše o jejich prostorové funkce. Body se mohou spojovat a vytvářet linie, plochy či tělesa.

Skladbu všech těchto prvků rozlišuje Mareček (1992) na **statickou a dynamickou kompozici**. Při statické se vychází z jednoho místa pozorování a pro toto místo se vytváří zahradní obraz. Takovým místem pozorování může být například lavička, pohled z okna bytu apod. Vzhledem k možnosti delší doby pozorování, je možné klást na diváka vyšší nároky co se vnímání a chápání týče. Velmi výhodně ji lze využívat v malých zahradách s omezenými prostorovými podmínkami. Naproti tomu dynamická kompozice vychází z pohybu pozorovatele, s jeho pohybem se postupně mění a po pozorovateli žádá, aby porozuměl spíše korelaci a dojemové gradaci jednotlivých prvků než prvkům samotným. Uplatnění této kompozice je prostorově náročnější než první jmenované, ale pokud podmínky dovolí, je vždy ideální využít jich obou.

Lešinská (2004) dále uvádí, že kompoziční princip může být pravidelný (symetrický), či nepravidelný (asymetrický). Mareček (1992) tyto principy také označuje jako geometrický a přírodní. Oba se shodují, že pravidelnost ploch se uplatňuje zejména v menších prostorech, nepravidelnost naopak ve větších. Oba způsoby se často kombinují. **Princip symetrie či asymetrie** je základním kompozičním principem.

Hurych (1984) vyděluje samostatné kategorie – geometrická kompozice, přírodní kompozice, symetrie a asymetrie.

Kompozice se taktéž vytváří formou **soustředění či rozptýlení kompozičních prvků**, kde je východiskem, ne však nezbytným, osa pozorování – v jejím místě či blízkosti je vždy soustředěn největší zájem pozorovatele (Mareček, 1992). Jestliže je soustředěna skupina prvků s dominantním charakterem, je této skupině dána zájmová nadřazenost a kontrast k ostatním nezajímavým prvkům. V druhém případě je vytvářen prostor, kde jsou prvky omezené výraznosti rozptýleny, čímž je dosaženo jednotícího účinku.

Při tvoření kompozice je nutno brát v úvahu, již zmíněnou, **osu pozorování**. U větších zahrad se nalézá jedna hlavní a více vedlejších os. Osy by měla zakončovat vždy nějaká zahradní dominanta. Tuto úlohu u malých zahrad často sehrává přímo rodinný dům. Může být jí i výhled do okolí na hory, louky, apod. (Šonský, 2009). Jednotlivé zahradní osy lze pohledově ovlivňovat pomocí zajímavých prvků, jak již bylo zmíněno výše. Tyto prvky mohou být architektonické povahy, či vegetační (podzimní vybarvení stromu, jarní rozkvetlý strom apod. Pro zdůraznění těchto prvků se může využít **kompoziční forma průhledu**, který vede pohled diváka a usměrňuje ho tím, že ho pomyslně ohraničí bočními kulisami například vegetačního či architektonického charakteru. Tyto kulisy musí být v souladu s průhledem zájmově vyváženy, nesmí ho narušovat (Mareček, 1992).

Celá zahrada by neměla být přehlédnutelná z jednoho místa jedním pohledem. Je možno vytvářet různá zákoutí, která návštěvníka budou nutit k objevování a tedy vstupu do zahrady. Dle Otruby (2002) má člověk v zahradě objevovat zatím neobjevené. K předělům mezi zákoutími je možno si pomoci modelací terénu, prvky zahradní architektury či vegetačními prvky (Šonský, 2009). Lešinská (2004) ještě upozorňuje, že je třeba se vyhnout nepřehlednému labyrintu, ale i dojmu prázdného prostoru.

K vymezení jednotlivých kompozic se využívá i **princip rámování**. Rámování slouží k pohledovému vymezení zahradní kompozice a vytvoření dalšího stupně estetické koncepce.

Stejně jako malíř zarámuje obraz vhodným rámem, tak tvůrce zahrady využije dostupné prostředky ve formě větví stromů, okraje střechy altánu apod. a vytvoří pohledu působivou kulisu. (Mareček, 1992)

Při vytváření kompozice si projektant hraje taktéž s **principem rytmu**, tedy s pocitem opakování stejných prvků. Jednoduchý rytmus působí organizovaně, ale ve větším měřítku až monotónně. Složitý rytmus (střídání prvků nebo intervalů, vkládání kontrastních prvků) působí na intelekt pozorovatele – pozorovatele nutí ho hledat a poskytuje mu potěšení z jeho nalezení (Lešinská, 2004).

Taktéž je možno využít **princip gradace**, který spočívá v pozvolném stupňování estetického dojmu. Dle Marečka (1992) by se při procházení zahradou mělo jít od krásné kompozice ke krásnější a cesta by měla končit v té nejkrásnější. Dle Lešinské (2004) směřuje zvětšování dojmu směrem k dominantě, nejzásadnějšímu bodu zájmu.

Využitím různých prostředků k vytvoření záměrného optického klamu je aplikován **princip optické iluze** (Lešinská, 2004). Díky tomuto principu je možno dlouhý a úzký prostor opticky zkrátit a rozšířit, malý prostor zvětšit či velký naopak zmenšit do útulnější podoby. Detailněji tento princip Lešinská (2004) nepopisuje, avšak Mareček (1992) přímo uvádí korelaci optické iluze a relativního měřítko v kompozici.

Jistě by se v kompozici nemělo zapomínat ani na důležitou úlohu **barev**, které na diváka působí především citově. Také na roli **světla a stínů**, které zdůrazňují prostorovou modelaci, a nejen s nimi související **harmonii** (řád ve skladbě různorodých prvků) a **kontrast** (nečekaná odchylka od okolního uspořádání) (Hurych, 1984).

Mareček (1992) ještě dále rozvádí formy řádu v zahradní kompozici a mezi ně řadí:

- **Opakování**, které tkví ve stálosti použitých prvků, či jejich vztahů.
- **Následnost**, což je ve své podstatě opakování, ovšem se změnou vlastností opakovaných prvků.
- **Rytmus**, v jehož definici se shoduje s Lešinskou (2004) – viz výše.
- **Rovnováha**, která se vytváří rozmístěním kompozičních prvků, ale třeba i rozložením intenzity divákových zájmů.

V moderní zahradě je kompozice podřízena velikosti pozemku. Prostorové členění stanovuje Šonský (2009) jako nejdůležitější krok při plánování výsadby a klade přitom důraz na umístění takzvaných **kulisových výsadeb**, které poslouží pro vytvoření pocitu soukromí. Umístovány bývají po obvodu pozemku, čímž mohou vést k prostorovému zmenšení pozemku. Opticky lze toto ale napravit výhledy do okolí. Kulisové výsadby plní u malých zahrad zároveň kosterní funkci. V tomto kontextu zmiňuje Lešinská (2004) princip, který říká, že čím vyšší jsou kulisové výsadby, tím prostor působí uzavřeněji a doporučuje střídání vyšších a nižších prvků v těchto výsadbách.

U malých zahrad uvádí Šonský (2009) vhodnost jedné pohledové kompozice navazující na dům. U větších zahrad se může využít možnosti vytvořit více vzájemně propojených částí s rozdílnou zahradní úpravou. Takovéto rozdělení prostoru je možné použít i u malých zahrad, ale realizace je o to náročnější.

Umístění domu tedy také hraje roli. Centrální pozice omezuje práci s prostorem a rozbíjí plochu. Jako nejvhodnější se jeví umístění k hranicím pozemku, které poskytne ucelenou plochu pro rozvinutí náročnějších úprav.

Jak Šonský (2009), tak i Lešinská (2004) a Mareček (1992) zdůrazňují, že v každé zahradě by měl fungovat **jednotící princip**, který prostor spojuje ve funkční a harmonický celek. Při plánování zahradního prostoru stojí projektant před úkolem vytvořit rovnovážnou kompozici z kompozičních prvků tak, aby celkový dojem působil atraktivně a harmonicky a při tomto uspořádávání prvků je třeba podřídít rozmanitost ucelenosti (Hurych, 1984).

3.4.2 Koncepce zeleně a východiska pro volbu vegetace do rodinné zahrady

Při plánování zahrady platí jednak obecná pravidla pro výběr zeleně, ale také specifická, která jsou pro rodinnou zahradu zcela nezbytná.

V první řadě platí obecná pravidla. Dle Marečka (1992) jsou vhodnými zahradními **dominantami a kosterními dřevinami** jehličnany, což je dáno jejich často pravidelným tvarem, celkovou státností v momentě i v průběhu roku. Je třeba věnovat nadměru vysokou pozornost jejich rozmístění, neboť pokud jsou příliš prostorově rozptýleny, dochází k rozptýlení zájmu diváka a celkový dojem působí roztržštěně a chaoticky. Zejména pak v zimním období.

Vzhledem k realitní stálosti jejich habitu, jsou **jehličnany** velmi vhodné pro zakládání pohledových clon, vytváření intimity zahradního prostředí, maskování či i jako půdopokryvný

prvek. Jejich tmavé zbarvení je působivé v kombinaci s kontrastními dřevinami jasných barev (Šonský, 2009).

Pro vytvoření vegetační kostry lze, dle Lešinské (2004), použít i listnaté dřeviny, které disponují zajímavou texturou i v bezlistém stavu. Celkově je při výběru kosterních dřevin základním pravidlem využití domácích druhů, u kterých je jistota adaptace na místní klimatické a půdní podmínky.

V kontrastu strnulosti jehličnanů stojí charakteristická dynamika opadavých **listnatých dřevin**. Svou prakticky neustálou proměnlivostí barvy listů, květů či plodů vytváří jednu z nejdůležitějších estetických hodnot zahrady. Tato hodnota je navíc podtržena i vůní v době rašení či kvetení. Dle Marečka (1992) by jejich zastoupení v zahradě mělo dominovat. Právě listnaté dřeviny, spolu se stálezelenými keři a popínavými dřevinami, se nejlépe hodí jako **doplňkové dřeviny** dotvářející kostru výsadeb (Lešinská, 2004).

Jestliže zahrada nedisponuje velkými rozměry, je vhodné využít takzvaných **stromových keřů (keřových stromů)**, které nedosahují příliš velkých výšek a vytvářejí několik kmínků. Z této skupiny je možno jmenovat, v rodinné zahradě použitelné dřeviny, *Acer palmatum* Thunb., *Acer tataricum* L., *Magnolia* L. sp., *Prunus kurilensis* 'Brilliant' ad. (Šonský, 2009). Tyto vícekmenné dřeviny poslouží i jako vkusná dominanta. V blízkosti dětského koutku na hraní je vhodné umístit strom, který by dětem v letních horkých dnech stínil a s ohledem na budoucnost by mohlo být zajímavé vysadit takovou dřevinu, která by posloužila jako herní prvek, i když třeba až pro vnoučata.

Všechny jehličnany s výjimkou tisu mají vysoké nároky na světlo (Šonský, 2009). Vzhledem k riziku vyholování spodních větví je vhodné využívat dřeviny, které snášejí různý stupeň zastínění a jsou tak ideální i pro umístění do spodního patra pod listnaté stromy. Z této skupiny stojí, dle Marečka (1992), za povšimnutí zejména *Buxus* L. sp., *Prunus laurocerasus* L. a *Ilex* L. sp. U těchto dřevin je však třeba ještě myslet na specifická pravidla týkající se výsadby v rodinných zahradách. Všem těmto uvedeným stromům je totiž třeba věnovat zvláštní pozornost z hlediska bezpečnosti pro děti, neboť obsahují jedovaté či jinak nebezpečné části. Rod *Taxus* L. je vzhledem k přítomnosti dětí v rodinné zahradě zcela nevhodný.

Při plánování výsadby zejména do malých prostor je třeba mít vždy na zřeteli i finální možnou velikost dřeviny. Pouze ve velkorysých prostorových podmínkách či areálech, které navazují na volnou krajinu, je možno sázet stromy přesahující 20 m výšky. Pro rodinné zahrady

s menším či středním pozemkem se tedy nejčastěji využívají dřeviny středně velké (10-20 m) a malé (do 10 m) (Šonský, 2009). Do budoucna se tak majitelé vyhnou nepříjemným zásahům do habitu stromů, které mohou vést až k jejich likvidaci.

Zvláště pro malé zahrady je výhodné využít **pnoucích dřevin**, neboť nejsou náročné na půdorys a přitom jejich účinek může být velmi značný, protože jsou schopny pokrýt velkou část plochy za poměrně krátký čas (Mareček, 1992). V případě rodinné zahrady je vhodné využít jejich vlastnosti zejména pro letní zastínění zahradní terasy či vytvoření nízkého vegetačního patra v některých specifických podmínkách stanoviště.

Nejvýraznější estetickou hodnotu v zahradě často vytváří **květiny**. Šíře jejich sortimentu nabízí prakticky jakoukoliv možnost barevného, velikostního a strukturního charakteru květinového záhonu. Vzhledem k faktu, že často přitahuje největší zájem diváka, je třeba, aby jeho vytvoření a umístění bylo vždy realizováno v celkovém kontextu zahrady. Nikdy ne nahodile. Celkově květinová výsadba vždy nejlépe vyniká ve spojení se zelenou barvou a vytváří tím velmi příjemnou symbiózu s keřovou výsadbou či trávnikem. Rovněž spojení se zahradní dominantou působí efektně. Nikdy však nemají vytvářet základní kompoziční prvek, neboť jejich efekt se časem vytrácí (Šonský, 2009). Tento fakt potvrzuje i Machovec (1983) a zmiňuje, že v době, kdy květiny nekvetou či nepůsobí svými listy, eventuelně plody, tak se z kompozice „ztrácejí“. V žádném případě se tak nedoporučuje nahrazovat jimi výsadbu dřevin. Dokonale ji však mohou doplňovat. Z pěstitelského hlediska rozdělujeme květiny do tří základních skupin (Šonský, 2009):

- letničky a dvouletky
- cibulnaté a hlíznaté
- trvalky

Při plánování zahrady s nízkou údržbou je třeba vyzdvihnout význam **půdopokryvných trvalek**, které mohou omezit růst plevelů i potřebu péče o osázené plochy.

Právě půdopokryvné trvalky a dřeviny tvoří spolu s obnovovanými květinami (cibuloviny, letničky, dvouletky) **výplňovou vegetaci** v době, kdy je ještě výsadba příliš mladá a nepůsobí svých vzrůstem či květem (Lešinská, 2004).

Jako spojovací článek mezi všemi výsadbami funguje **trávník**, jehož zelená barva zahradu zesvětluje a na lidskou psychiku působí uklidňujícím dojmem. Dle Šonského (2009) plní trávnický stejnou měrou jak výtvarnou, tak obytnou funkci. Trávníková plocha je pro děti

ideálním místem pro hry – je to místo pro kopání do míče, rozbalení stanu, či válení sudů. Mareček (1992) rozlišuje dva různé estetické typy trávníků – zelené kobercové trávníky a květnaté trávníky. Zelené kobercové trávníky, které jsou tvořeny pouze trávami, patří do skupiny intenzivně udržovaných, což je bohužel protipól nízké údržby. Intenzivní trávník vyžaduje v průběhu roku cca 20 sečí a další pravidelnou péči (viz 3.3.1 Údržba zahrady obecně). Avšak svou jednoduškou vytváří pro květinové záhony či dominantní prvky v zahradě ideální popředí. Naproti tomu květnaté trávníky jsou mimo tráv tvořeny i kvetoucími bylinami, jsou barevnější, tvarově a texturově pestřejší. K docílení jejich estetického účinku se sekají méně často a řadí se tím mezi extenzivní trávníky. Konkrétně vyžadují 1-3 seče za rok (ČSN 83 9051 Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy, 2006). Dle Šonského (2009) však tyto trávníky nalézají uplatnění především ve velkých zahradách, kde je lze i kombinovat s jinými druhy trávníků. V malých rodinných zahradách se nejčastěji dává přednost intenzivním trávníkům.

Pro propojení zahradní a obytné části může posloužit **mobilitní zeleň**. Obytná terasa díky ní nabyde nového estetického rozměru. (Mareček, 1992). Během letního období můžeme ke stejnému účelu využít i kbelíkových rostlin, které je však v zimním období nutné přemístit do vhodného prostoru k přezimování. (Lange, 2003).

Při plánování všech vegetačních prvků je třeba myslet na to, že každá výsadba působí jiným způsobem – dle Lešinské (2004) působí trávník plošně, zatímco výsadba dřevin či květin prostorově. Naoproti tomu Machovec (1983) říká, že květiny působí zejména plošně a v tomto ohledu nedosahuje žádný jiný prvek v sadovnictví většího dojmu. Aby byl celkový charakter zahrady harmonický, musejí být obě složky v optimálním vzájemném poměru. Lešinská (2004) pro tyto účely uvádí poměr 2:1, případně 3:2 (plošné prvky: prostorové prvky), a odůvodňuje ho tím, že tak bude zachováno celkové prosvětlení, ale třeba i provětrávání výsadeb.

Rovněž je možno využít nově získaných poznatků z výzkumu, zabývajících se důležitostí obsahu pohledu z okna (viz 3.2.1 Funkce zahrady a její vztah k psychice člověka obecně). Z výzkumu mimo jiné vyplynulo, že pohled na zahradu a květiny vede člověka k větší spokojenosti a efektivnějšímu fungování. Při pohledu na stromy se člověk cítí více regenerován a jeho pozornost není rozrušována. Tyto aspekty tedy nabízejí další zajímavé východisko při plánování výsadby.

3.4.3 Sortiment nevhodný pro výsadbu v rodinné zahradě

Jestliže zahradu budou obývat děti v nízkém věku, kdy je pro ně zajímavé si vše nové dávat do pusy, je nutné se vyhnout rostlinám, které jsou jedovaté. Rostliny, které jsou prudce jedovaté, by měly být zcela zapovězeny. Toto se týká zejména rostlin, které jsou pro děti nějakým způsobem atraktivní – ať již květem či plodem. Rostliny, které jsou trnité, špičaté či jinak nebezpečné, ovšem pro děti nejsou až takovou hrozbou (způsobí třeba jen v podstatě neškodné poškrábání) je vhodné umístit do prostor, kde se děti nebudou příliš pohybovat, či kde je rodiče budou mít pod dohledem (Hagenouw, 2006). Zajímavé je, že Hurych (1984) doporučuje pro výsadbu v rodinných zahradách například štědřenec či škumpu. Pochopitelně je tedy třeba se řídit rozumem a samostatně zvážit, s ohledem na věk přítomných dětí, možná rizika.

Rostlin s rizikovými vlastnostmi je celá řada a tak jsou níže jmenovány alespoň ty nejzásadnější, které jsou u nás v zahradách často používány.

Rostliny, které budou ve výsadbě rodinných zahrad zcela zakázány či je při jejich výsadbě třeba věnovat zvláštní pozornost, jsou uvedené v Tabulce č. 1. Seznam rostlin je syntézou autorů Hagenouw (2006), Burian (1990), Trnková (2014), Baloun a kol. (1989).

Tabulka č. 1: Rostliny zakázané či vyžadující zvláštní pozornost
ve výsadbě rodinných zahrad

Rostliny zakázané či vyžadující zvláštní pozornost	
<i>Aconitum napellus</i> L.	<i>Ipomoea purpurea</i> (L.) Roth
<i>Adonis vernalis</i> L.	<i>Iris pseudacorus</i> L.
<i>Aesculus</i> spp.	<i>Juniperus</i> spp.
<i>Anemone nemorosa</i> L.	<i>Laburnum anagyroides</i> Med.
<i>Aquilegia</i> spp.	<i>Lathyrus odoratus</i> L.
<i>Arum</i> spp.	<i>Prunus laurocerasus</i> L.
<i>Atropa bella-dona</i> L.	<i>Leucosium vernum</i> L.
<i>Berberis vulgaris</i> L.	<i>Ligustrum</i> spp.
<i>Buxus sempervirens</i> L.	<i>Lonicera</i> spp.
<i>Calla palustris</i> L.	<i>Lupinus</i> spp.
<i>Clematis</i> spp.	<i>Lycium barbarum</i> L.
<i>Colutea arborescens</i> L.	<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.
<i>Colchicum autumnale</i> L.	<i>Narcissus</i> L. spp.

Rostliny zakázané či vyžadující zvláštní pozornost	
<i>Consolida</i> spp.	<i>Nerium oleander</i> L.
<i>Convallaria majalis</i> L.	<i>Nicotiana alata</i> Link et Otto
<i>Cotinus coggygria</i> Scop.	<i>Paeonia officinalis</i> L.
<i>Cyclamen purpurascens</i> Mill.	<i>Papaver</i> spp.
<i>Cytisus scoparius</i> (L.) Link	<i>Phaseolus</i> spp. - syrové lusky
<i>Daphne mezereum</i> L.	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce
<i>Datura stramonium</i> L.	<i>Pulsatilla</i> spp.
<i>Delphinium</i> spp.	<i>Rhododendron</i> spp.
<i>Dicentra spectabilis</i> (L.) Lemaire	<i>Rhus</i> spp.
<i>Dictamnus albus</i> L.	<i>Ricinus communis</i> L.
<i>Digitalis purpurea</i> L.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.
<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	<i>Sedum acre</i> L.
<i>Euonymus europaea</i> L.	<i>Solanum</i> spp.
<i>Fritillaria</i> spp.	<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) Blake
<i>Galanthus nivalis</i> L.	<i>Taxus baccata</i> L.
<i>Genista tinctoria</i> L.	<i>Thuja</i> spp.
<i>Hedera helix</i> L.	<i>Tulipa</i> spp.
<i>Helleborus niger</i> L.	<i>Viburnum opulus</i> L.
<i>Chamaecyparis</i> spp.	<i>Vinca minor</i> L.
<i>Ilex</i> spp.	<i>Wisteria sinensis</i> (Sims.) Sweet

Konkrétně jedovatým dřevinám, vyskytujícím se velmi často v českých zahradách je věnována následující Tabulka č. 2. Tato tabulka byla zpracována v rámci standardu SPPK A02 001 Výsadba stromů (2013) a upozorňuje na nejjedovatější druhy, se kterými je možno se v našem sadovnictví setkat. Eventuální zákaz těchto dřevin v rodinné zahradě je tedy také opodstatněný.

Tabulka č. 2: Stromy a stromovitě rostoucí keře s atraktivními jedovatými částmi

Název	Jedovatá část	Stupeň jedovatosti	Poznámka
Listnaté dřeviny:			
<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	semena, kůra	++	působí potíže při kácení - bolest hlavy, kožní vyrážka
<i>Buxus sempervirens</i> L.	celá rostlina	++++	
<i>Euonymus</i> spp.	celá rostlina	+++	36 plodů může být nebezpečných dospělým
<i>Gleditsia triacanthos</i> L.	listy	++	plody a semena jsou jedlá
<i>Gymnocladus dioica</i> (L.) C. Koch	listy a neupravená semena	++	pražená semena se dříve používala jako náhražka kávy v Severní Americe
<i>Ilex</i> spp.	listy a plody	+++	20-30 plodů může být nebezpečných dospělým
<i>Laburnum</i> spp.	celá rostlina	++++	3-4 lusky mohou být nebezpečné dětem
<i>Prunus laurocerasus</i> L.	plody	+++	
<i>Prunus serotina</i> Ehrh.	celá rostlina	++	
<i>Rhamnus</i> spp.	celá rostlina	++	
<i>Robinia</i> spp.	celá rostlina	+++	kůra a plody jsou zvlášť jedovaté
<i>Sophora japonica</i> L.	kůra, plody a semena	+++	lusky jsou velmi jedovaté
Jehličnany:			
<i>Juniperus xpfitzeriana</i>	celá rostlina	++++	
<i>Juniperus sabina</i> L.	celá rostlina	++++	vrcholy větví jsou velmi jedovaté, 5-20g může být nebezpečných
<i>Juniperus virginiana</i> L.	celá rostlina	++++	
<i>Taxus</i> spp.	celá rostlina kromě dužnatého míšku na plodech	++++	jehlice jsou zvlášť jedovaté, také pro koně a dobytek
<i>Thuja</i> spp.	celá rostlina	++++	jedovaté pro zvířata, zejména koně

3.4.4 Sortiment vhodný pro výsadbu v rodinné zahradě

S ohledem na dětské aktivity je třeba, aby okolní výsadba byla odolná. Rostliny by se neměly polámat, když do nich třeba spadne míč. Hurych (1984) uvádí, že do výsadby na dětská hřiště patří nenáročné dřeviny odolné vůči mechanickému poškození, což by tedy mohlo být aplikováno i na hrací část rodinné zahrady. Pro tento případ lze doporučit následující vzhledově atraktivní a současně odolné rostliny v Tabulce č. 3. Seznam rostlin je dle Hagenouw (2006).

Tabulka č. 3: Odolné rostliny vhodné do rodinných zahrad

Typ zeleně	Konkrétní rod, druh
okrasné trávy či bambus	
bylinky	zejména <i>Melissa officinalis</i> L., druhy rodů <i>Mentha</i> , <i>Symphytum</i> a <i>Thymus</i>
trvalky	především <i>Solidago canadensis</i> L., druhy rodu <i>Sedum</i> a <i>Geranium</i>
kvetoucí keře	druhy rodu <i>Hydrangea</i> , <i>Buddleja</i> a <i>Kerria</i>

Jak zmiňuje Hagenouw (2006), estetika v zahradách je pro děti ten nejméně zajímavý prvek. Naopak atraktivní pro ně bude objevování různých vůní. Výhodou voňavé zahrady je i přilákání mnoha druhů včel a motýlů. Dětem tím bude nabídnuta poutavá podívaná. Tématu vonných rostlin vhodných do rodinných zahrad se věnuje jednak sama Hagenouw (2006), tak i Haarpaintner (2005). Tabulka č. 4 přináší přehled nejvýznamnějších rostlin vhodných pro tyto druhy výsadeb v rodinných zahradách, zpracovaný formou syntézy obou autorů.

Tabulka č. 4: Vonné rostliny vhodné do rodinných zahrad

Konkrétní rod, druh	Druh vůně
<i>Agastache foeniculum</i> (Pursh) Kuntze	anýzová a lékořicová
<i>Achillea millefolium</i> L.	kořená
<i>Akebia quinata</i> (Houtt.) Decne.	vanilková
<i>Borago officinalis</i> L.	ovocná
<i>Buddleja alternifolia</i> Maxim., <i>B. davidii</i> Franchet	sladká
<i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench	ovocno-květinová
<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	anýzová a lékořicová
<i>Glycyrrhiza glabra</i> L.	lékořicová
<i>Helichrysum italicum</i> (Roth) G. Don fil.	kari
<i>Hyssopus officinalis</i> L.	kafrová
<i>Chamaemelum nobile</i> (L.) All.	jablečná
<i>Chamaemelum nobile</i> 'Treneague'	jablečná
<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	kořená
<i>Lobularia maritima</i> (L.) Desv.	medová
<i>Mellisa officinalis</i> L.	citrónová
<i>Mentha piperita</i> f. <i>citrata</i> 'Chocolate'	čokoládová
<i>Mentha suaveolens</i> Ehrh.	jablečná
<i>Mentha suaveolens</i> 'Variegata'	ananasová
<i>Ocimum basilicum</i> 'Cinnamon'	skořicová
<i>Paeonia</i> spp.	sladká
<i>Pimpinella anisum</i> L.	anýzová
<i>Rosa</i> spp.	parfémová
<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	kafrová
<i>Salvia elegans</i> 'Scarlet Pineapple'	ananasová
<i>Salvia elegans</i> 'Tangerine'	mandarinková
<i>Salvia officinalis</i> L.	citrónová
<i>Syringa</i> spp.	parfémová
<i>Thymus</i> spp.	sladká, pomerančová, citrónová
<i>Viburnum</i> spp.	parfémová

Další zajímavou položkou pro děti jsou jedlé květy, které lze využít i jako doplněk pro neotřelé servírování jídla. U rostlin pěstovaných pro tento druh použití nepřichází v úvahu chemické ošetřování. Jako příklady jedlých květů uvádí Hagenouw (2006) zejména květy brutnáku, lichořeřišnice větší, měsíčku lékařského či růže.

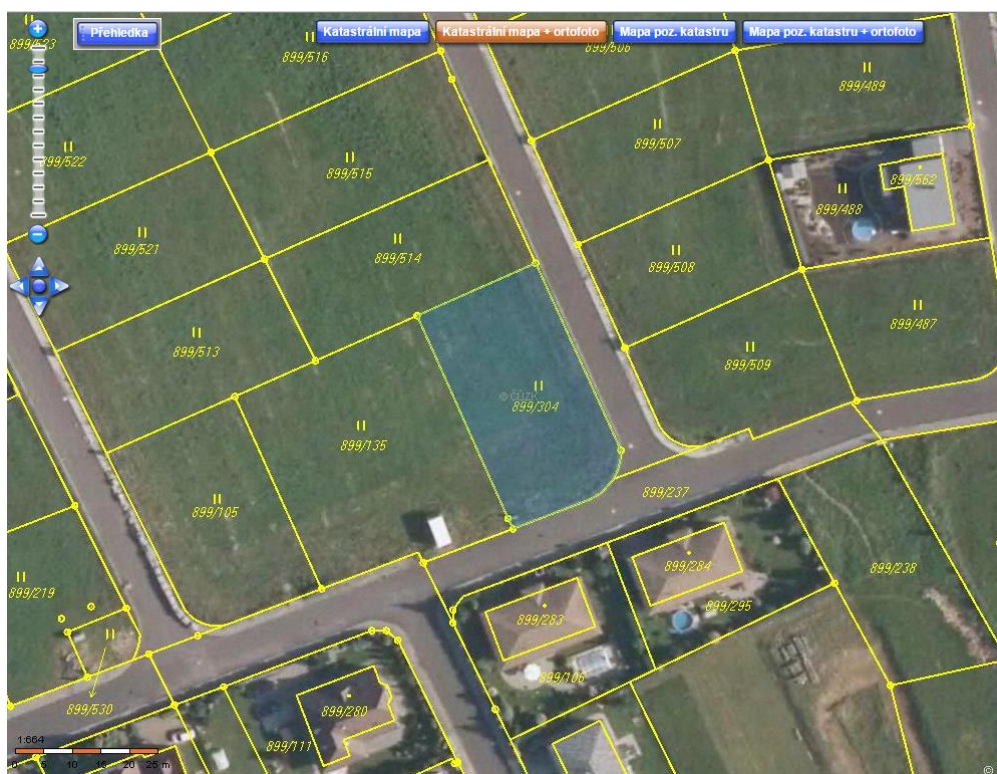
Hurych (1984) zmiňuje, že pro výsadby na dětská hřiště je vhodné využít dřeviny, jejichž plody slouží ke hrám a jmenuje jírovec, javor, lísku, dub, ořešák, tavolu, klokoč apod. Tato výsadba by tedy mohla být zajímavá i pro některé dětské koutky v rodinných zahradách.

4 Zhodnocení podkladových údajů

4.1 Charakteristika pozemku

4.1.1 Lokalizace pozemku

Pozemek související s realizací rodinné zahrady leží v katastrálním území Skorotice u Ústí nad Labem, na parcele č. 899/304 – viz Obrázek č. 2. Skorotice leží na severozápadním okraji města Ústí nad Labem na rozhraní Krušných hor a Českého středohoří. V této části vzniká nová moderní satelitní čtvrť a je plánována masivní výstavba rodinných domů. Místo vyniká klidnou polohou mimo ruch města, vyhýbá se velkým dopravním tepnám a zároveň profituje z blízkosti do centra města Ústí nad Labem. Současně nabízí snadný a rychlý přístup (cca 10 minut) na dálnici D8 vedoucí do Prahy či Německa.

Obrázek č. 1: Katastrální mapa záměrného území

(zdroj: <<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=2EDA9E08&MarQParam0=1798262510&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka>>)

Obrázek č. 2: Umístění pozemku v okolní zástavbě

(zdroj: <<http://renner.cz/pozemky-skorotice/fotogalerie.html>>)

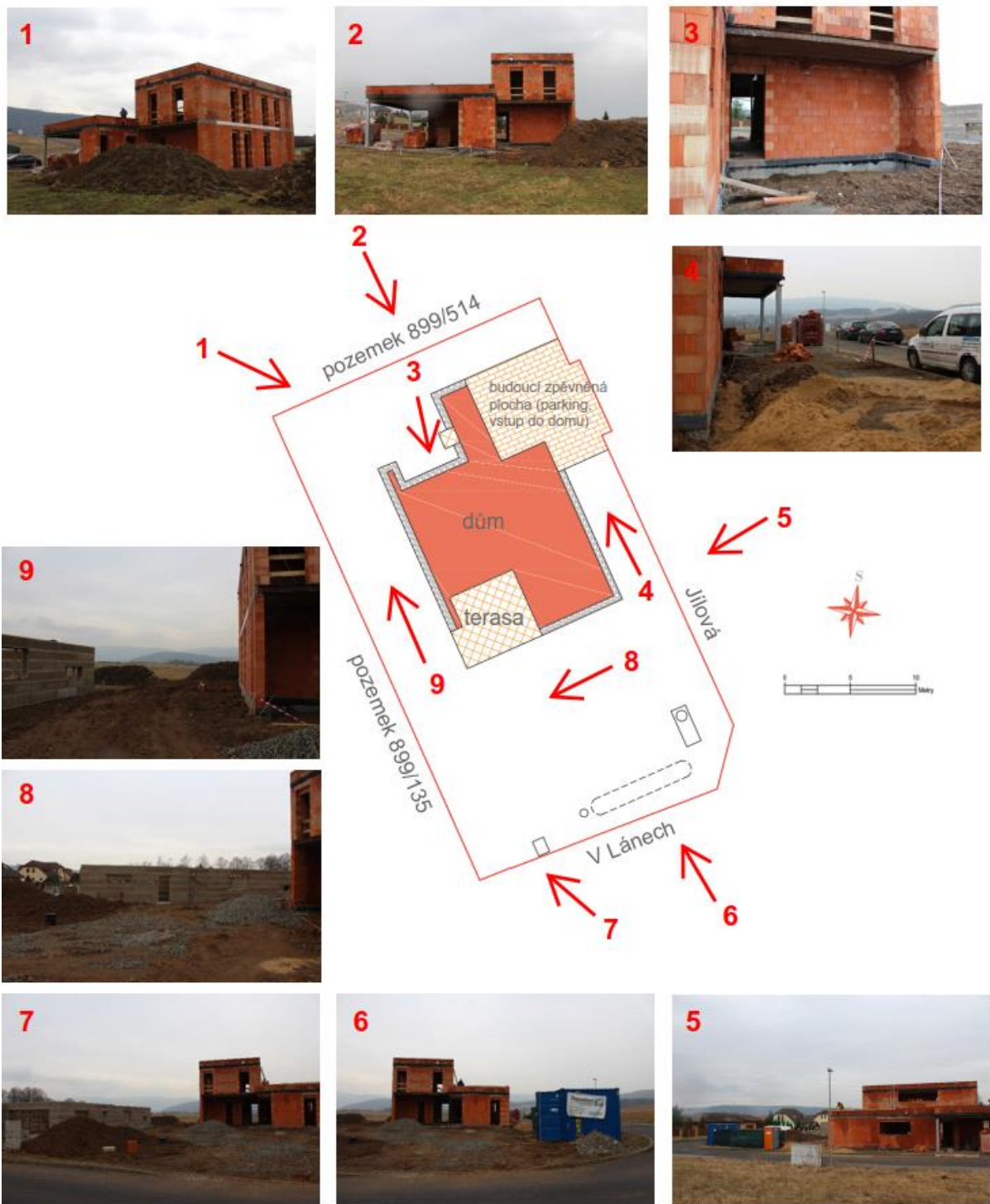
4.1.2 Terénní podmínky

Povrch terénu parcely je v nadmořské výšce 269-270 m. n. m. Celkový sklon terénu je orientován k jihozápadu. Rozloha pozemku čítá 937 m², z toho 149,7 m² bude půdorys samotného domu a 99,6 m² zpevněné plochy (terasa, chodníky, příjezd). Při plánování zahradní části je tedy možno počítat s **rozlohou cca 687,7 m²**. Zároveň je možno navrhnout i změnu v množství zpevněné plochy, respektive část této plochy mezi parkovacím stáním a vchodem do domu využít pro umístění záhonu či mobilní zeleně.

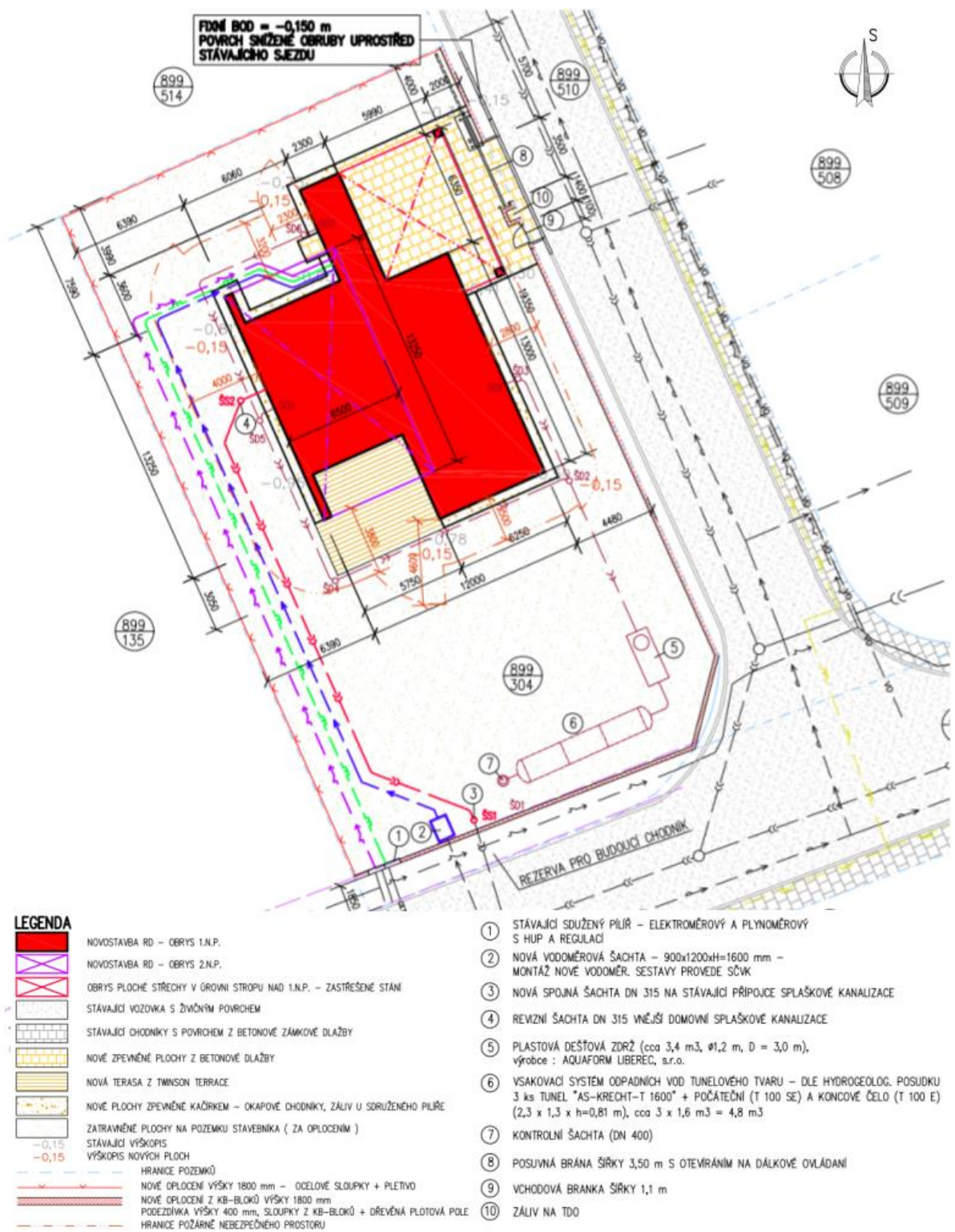
Centrální část zahrady bude umístěna v jižní části pozemku. Umístění domu na pozemku je vyznačeno v Příloze č. 1. Toto umístění blíže k hranicím pozemku umožňuje lépe využít prostor, než kdyby byl dům posazen uprostřed a docházelo by tak k nežádoucímu tříštění ploch.

Pozemek je rovinatý, v době realizace návrhu bude **vymezený oplocením**. Severní a západní strana pozemku bude v budoucnu sousedit se soukromými zahradami s rodinnými domy, východní a jižní strana sousedí s veřejným prostorem, respektive je lemována křižovatkou dvou ulic (V Lánech/Jílová).

Příloha č. 1: Současný stav zájmové lokality (foto autorka práce, 2017)

Příloha č. 2: Výřez z koordinačního situačního výkresu C.2. (upraveno)
 (v držení majitelů pozemku)

4.1.3 Klimatické podmínky

Pozemek má dvě hodnoty BPEJ. Na ploše 32 m² – BPEJ 2.28.11, na ploše 905 m² – **BPEJ 2.14.00**. Vzhledem k zasaženým rozměrům budeme brát v úvahu pouze jednu charakteristiku BPEJ a to 2.14.00. Bonitovaná půdně ekologická jednotka spadá do druhého klimatického regionu. Region je **teplý, mírně suchý**. Pro tento region platí suma teplot nad 10°C 2600-2800, průměrná roční teplota 8-9°C a průměrný úhrn srážek 500-600 mm.

Dle Quitta (1971) spadá zájmové území do teplé klimatické oblasti T2 s mírnou zimou a průměrnou roční teplotou cca 8 °C. Přehled základních klimatických charakteristik uvádí následující Tabulka č. 5.

Tabulka č. 5: Klimatické charakteristiky regionu (Quitt, 1971)

Počet letních dní	50–60
Počet dní s průměrnou teplotou 10 °C a více	160–170
Počet mrazových dní	100–110
Počet ledových dní	30–40
Průměrná teplota ledna [°C]	-2 – -3
Průměrná teplota dubna [°C]	8–9
Průměrná teplota července [°C]	18–19
Průměrná teplota října [°C]	7–9
Počet dnů se srážkami alespoň 1 mm	90–100
Srážkový úhrn za vegetační období [mm]	350–400
Srážkový úhrn v zimním období [mm]	200–300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	40–50
Počet dnů zamračených	120–140
Počet dnů jasných	40–50

Dle konkrétních údajů ze srážkoměrné stanice v Ústí nad Labem je **dlouhodobý průměrný roční úhrn srážek 510 mm a průměrná roční teplota vzduchu 8,2 °C**. Dle informací od majitele na pozemku převládají severo-severozápadní chladné větry od Krušných hor.

4.1.4 Půdní podmínky

Dle údajů z BPEJ je na pozemku **písčitohlinitá-hlinitá půda**, středně těžká, s **velmi dobrým využitelným humusovým horizontem**, pH je **slabě kyselé**. Středně těžké hlinité půdy jsou dostatečně vododržné, dobře zpracovatelné a mají vhodný vzdušný režim. S dostatečnou organickou složkou jsou vhodné pro pěstování většiny rodů a druhů dřevin (Šonský, 2009).

Z archivních vrtů, jejichž výsledky jsou uveřejněny v Geologickém a hydrogeologickém posudku je k dispozici následující geologický profil:

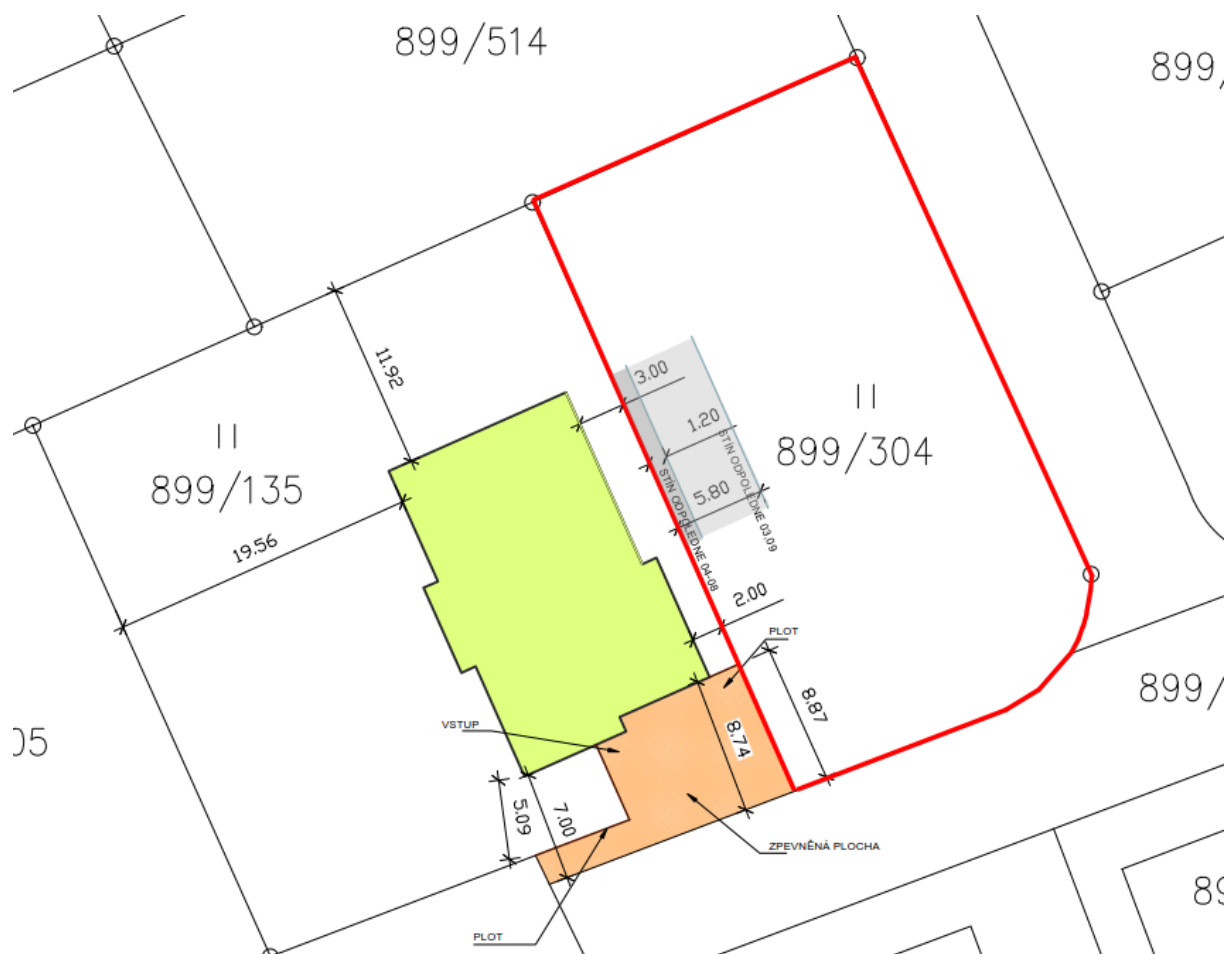
0,0-0,2 m	humózní hlína organická směs /travní vrstva/
0,2-0,5 m	tmavě hnědá prachovitá hlína, organ. příměs /kořínky/, konzistence pevná
0,5-0,7 m	dtto, světlejší barvy, bez organ. příměsí, konzistence pevná
0,7-1,8 m	hlína okrové barvy s drobnými zrnky čediče, mírně zvýšená vlhkost, konzistence pevná
1,8-3,1 m	světle hnědá jílovitá hlína s ojedinělými zrnky a valounky pevných hornin, konzistence tuhá až pevná

S podzemní vodou problémy nejsou, nachází se až v hloubce cca 11-12 m. Vlastní podloží zájmového území tvoří jílovec s podílem vápence.

4.1.5 Omezení na pozemku

V současné chvíli nejsou na severní straně přítomné žádné sousední stavby či objekty, v územním plánu se však počítá s výstavbou rodinných domů. Na parcele sousedící z jihozápadní strany byla právě započata stavba rodinného domu a majitelé zájmové lokality mají k dispozici výkres stínění tohoto domu na svůj pozemek. Při plánování výsadby je tedy potřeba počítat se zastíněním pozemku dle Obrázku č. 2.

Obrázek č. 3: Přehled stínění plánovaného sousedního domu na zájmový pozemek (upraveno) (v držení majitelů pozemku)

Na dotčeném pozemku nyní probíhá stavba rodinného domu, čili bude potřeba počítat s přítomností stavebního odpadu. Jinak nejsou přítomny žádné dřeviny či pro realizaci zahrady významné byliny, které by byly zachovány, eventuálně by bylo třeba pokácet.

Vymezená plocha je zatížena věčným břemenem týkající se umístění a provozu elektrorozvodného zařízení podél jižní a jihovýchodní strany pozemku – viz Obrázek č. 4. Konkrétně se zde nachází zařízení elektrizační soustavy, respektive podzemní vedení. Při výsadbě dřevin je tedy potřeba dle SPPK A02 001 Výsadba stromů (2013) u napětí do 110 kV počítat s ochranným pásmem 1 m, měřeno od krajního kabelu.

Obrázek č. 4: Technická infrastruktura UAP – zájmová oblast

(zdroj: <http://mapy.mag-ul.cz/apps/tech_infrastruktura/?extent=-762330%2C-972346%2C-762098%2C-972195%2C102067>)

Dále je na pozemku majiteli umístěna plastová dešťová zdrž (v koordinačním situačním výkresu C.2. uvedeno pod č. 5) a vsakovací systém odpadních vod (v koordinačním situačním výkresu C.2. uvedeno pod č. 6) – umístění viz Příloha č. 1. Zde je dle údajů z Geologického a hydrogeologického posudku dodržet odstupovou vzdálenost min. 3 m od vegetace s rozsáhlým kořenovým systémem. Dále je třeba počítat s výstupem několika kontrolních šachet na pozemku – v koordinačním situačním výkresu C.2. uvedeno pod č. 2, 3, 4, 7.

4.1.6 Hodnota lokality

Následující tabulka přináší přehled hodnoty lokality vypracovaný dle osobního hodnocení autorkou. Hodnocené atributy byly stanoveny na základě inspirace popisu cenného charakteru lokality dle Lešinské (2004) a mohou vypovídat o náročnosti řešení výsadby ve smyslu možnosti využití lokálních aspektů. Například výhled na významný krajinný bod by mohl být využit v kompozičním uspořádání; současná vegetace by se v případě vhodnosti dala využít; pokud by nebyla lokalita příliš zastavěná, nebylo by třeba řešit masivní odclonění pohledů atp.

Tabulka č. 6: Hodnota lokality

Parametr	Hodnocení (min. 0; max 5)	Poznámka
Poloha ve vztahu k okolí		
Výhled na město	○○○○○	výhled zakryt zástavbou
Výhled na významný krajinný bod	●●●○○	pohled na vrchol Čepce (CHKO České středohoří) - částečně rušený zástavbou a orientovaný výhledově na východ
Blízkost přírodních prvků - rybník, park, les,...	●●●●○	Habrovický rybník, CHKO České středohoří
Současná vegetace na pozemku	○○○○○	pozemek prakticky bez využitelné vegetace
Současná i plánovaná zástavba	●○○○○	plánována je masivní zástavba
Utváření terénu (podmáčení, svažítost, členitost terénu...)	●●●●○	rovina, bez podmáčení
Velikost a šířka pozemku	●●●○○	malé rozměry pozemku
Orientace pozemku	●●●●●	centrální část zahrady v jižní části pozemku
Situování stavby na pozemku	●●●●●	dům situován u hranic pozemku
Půdorys domu a výškové osazení stavby	●●○○○	velký půdorys vzhledem k rozměrům pozemku
Rozvržení a dispoziční členění zahrady	●●○○○	zahrada je ze 3 světových stran značně omezena
Celková hodnota lokality - průměr	2,63	

Finální hodnota 2,63 jakožto téměř střední hodnota, vypovídá o průměrné náročnosti na řešení prostoru. Ve většině parametrů se nejedná o jejich průměrnou hodnotu. Celková střední hodnota je dána spíše průnikem absence jednoho a naopak přítomnosti druhého prvku – například naprostá absence výhledu na město je kompenzována blízkostí přírodních prvků, přičemž lze tyto prvky využít při vytváření samotné zahradní kompozice. Také vzhledem k plánované masivní výstavbě je dům na pozemku umístěn nejlepší možnou formou a to tak, že na srdce zahrady nepovedou žádné přímé pohledy z budoucího sousedního domu ze severní a západní strany.

4.2 Podmínky a požadavky klientů

Jak již bylo zmíněno dříve, při samotném řešení projektu je třeba vždy zohlednit i pohled majitele, neboť jak tvrdí Mareček (1992) „...nejcennější devízou zahrady by mělo být to, aby k ní její uživatel měl osobní vztah a aby ji ke stylu vlastního života skutečně potřeboval. Aby tomu tak bylo, měl by být mimo jiné každý uživatel zahrady současně i jejím tvůrcem nebo alespoň spolutvůrcem. Tato tvůrčí spoluúčast při tvorbě jakékoliv hodnoty, tedy i při tvorbě zahradního prostředí, je jedním z kořenů vzniku jeho vyšších sociálních hodnot.“

Samotnému návrhu tedy musí předcházet seznámení se s majiteli, jejich životními postoji, představami a přáními. Je zřejmé, že třeba s myšlenkou nízkoúdržbových ekozahrad se pojí i životní filozofie a styl, a tak pro lidi žijící ve městě a se zálibou v moderně, nepřichází tento typ zahrady příliš v úvahu. Majitelé pozemku ve Skoroticích přesně takoví jsou – mladí, moderní manželé se dvěma dětmi (v době nastěhování do domu 3 a 1 rok), kteří nepreferují venkovský či přírodní typ zahrady, a naopak dávají přednost uhlazenosti a praktičnosti. Manželé jsou časově zaneprázdnění a přílišná starost o zahradu nezapadá do jejich představy o trávení volného času. Svou zahradu si chtějí užívat spíše pasivním způsobem a zároveň, pokud možno, využít některé z výhod, které výsadba může nabídnout (zejména drobnější produkce ovoce, případně květiny na řez). Ačkoliv majitelka, která si plánování zahrady vzala za své, nemá jasně definovanou představu ohledně druhového složení a prostorového uspořádání zahrady, pár detailů by do zahrady ráda zakomponovala. Při plánování je tedy vhodné zohlednit následující přání.

Požadavky na kompoziční uspořádání:

1. Vytvoření **relaxačního koutku**, kde by si návštěvník mohl užít delší dobu slunečního svitu než na terase.

2. **Zahrada moderního stylu**, která nebude působit chaotickým či venkovským dojmem, a bude korespondovat se stylem rodinného domu. Toto se týká také využití ostrých linií a zapovězení vlnových.
3. **Ponechání volného středu** pro možné budoucí založení koupacího bazénu.
4. S ohledem na pravděpodobný nepořádek si majitelka nepřeje dětské pískoviště. Dětský koutek na hraní však uvítá.

Požadavky na rostlinný materiál:

1. Založení **živého plotu** z habru obecného podél obvodové strany pozemku od severu přes západ k jihu, kde se bude nacházet pletivový plot, který tak bude částečně skryt. Péči o živý plot si majitelé rozdělí se sousedy z přilehlého pozemku.
2. Výsadba pár **ovocných keřů** pro děti, které by si mohly samy „sklízet“ – konkrétně rybíz a kanadské borůvky.
3. Výsadba některých **kuchyňských bylinek**.
4. Výsadba **jarních cibulovin**.
5. Založení **vřesoviště**.
6. **Absence jedovatých rostlin**, zejména pak s jedovatými plody.
7. Výsadba květin **nenáročných na péči** a dřevin **nevyžadujících řez** či vyžadující jen jednoduchý a občasný řez.
8. Pokud možno výsadba majitelky oblíbených hortenzií, ozdobného česneku, levandule, šeříku a hlavoše.

Majitelka si rovněž přála založit kompost pro odklad travní hmoty a občasných kuchyňských zbytků. Po vysvětlení správného založení a péče o kompost si však tuto položku rozmyslela.

Co se týče **živého plotu**, majitelka by dala přednost nestříhaným dřevinám, ale z estetických a prostorových požadavků a omezení se nejlépe uplatní stříhaný habr obecný (*Carpinus betulus L.*), jehož pěstování zvládnou i málo zkušený pěstitelé, a v zimním období je stále vzhledný díky hmotě, kterou si podrží.

Dalším problémem je větrnost, což je obecně poměrně častý problém pozemků v satelitní zástavbě. Správně zvolená výsadba spolu se samotným domem by měla posloužit ke kompenzaci. Na severo-severozápadní straně pozemku by tedy bylo vhodné využít **dřevin fungujících částečně jako větrolamy**.

Jedním ze stěžejních úkolů je vytvořit dojem **intimity zahradního prostoru**. Centrální část zahrady je vystavena nežádoucím pohledům zejména z východního rohu zahrady. Zde by tedy mělo být využito větší dřeviny k zatajení pohledu. Jižní a západní část již nejsou tak exponované, přesto je vhodné využít vegetace, která pomůže nejen k **optické, ale i akustické izolaci**.

4.3 Analýzy řešeného území

4.3.1 Prostorová a funkční analýza

Rodinný dům je se zahradou ve spojení po všech svých čtyřech stranách, teoreticky se tak vytvářejí čtyři různé zahradní prostory, kde je možné zajistit určitou rozmanitost a vytvořit kvalitní dojemovou gradaci při průchodu jednotlivými částmi. Vzhledem k velikosti pozemku zde však došlo k podstatné redukci dvou stran a tím i k znesnadnění jejich estetického využití.

Severní roh zahrady bude z větší části nově zpevněn betonovou dlažbou. Funkce této části zahrady bude zejména provozní – k parkování automobilů. Vzhledem k tomu, že se jedná o zcela novou stavbu domu a založení zahrady, nelze zatím stanovit žádné další současné funkce.

Část této zpevněné plochy je ještě možné i využít pro založení vegetačního pásu. Nejbližší okolí domu (okapové chodníky; pás o šířce cca 40 cm) bude zpevněno kačirkem. Z jižní strany bude dům propojen se zahradou **terasou**, na niž bude použit WPC hladký povrch ve světle hnědém odstínu. Tento moderní povrch je vyroben z kompozitního materiálu na bázi dřeva a plastového polymeru (WPC - Wood-Plastic Composite) a kromě neobyčejné životnosti vyniká i svou bezúdržbovostí. Samotný dům bude laděn do kombinace bílé a šedé barvy.

V době realizace návrhu bude pozemek **vymezený oplocením**. Strana od severu přes západ k jihu bude vymezena ocelovými sloupky s pletivem. Stranu od severu přes východ k jihu budou doplňovat světle hnědé horizontální plotovky z WPC materiálu na hladké jednolitě betonové podezdívce v šedém odstínu.

Obrázek č. 5: WPC povrch na terase

(zdroj: <http://sdeleni.idnes.cz/originalni-top-wpc-terasy-z-evropy-terasy-ktete-nezklamou-paw-/zpr_sdeleni.aspx?c=A140612_100828_rea-sdeleni_ahrce>)

Obrázek č. 6: Ukázka celkového barevného ladění exteriéru – kombinace světle hnědé, bílé a šedé barvy

(zdroj: <<http://www.naturhouse.cz/sysrefer/33/6/71/dreveny-domek-na-naradi-s9-s-pristreskem-na-drevo-vyskov/>>)

4.3.2 Analýza pohledů a výhledů

V současné chvíli je ze severozápadní strany nabízen krásný výhled do okolní krajiny. Stejně tak z východní strany pozemku je v současné chvíli umožněn výhled do krajiny, kde je dominantní vrchol Čepec, který je součástí CHKO České středohoří. Výhled je rušen pouze jedním rodinným domem. Na obou stranách je však předpoklad budoucího zastavění, čili je třeba počítat s nežádoucími pohledy od sousedů. Pokud domy na východní straně nebudou příliš vysoké, výhled na krásné panorama Českého středohoří by měl zůstat zachován.

Nejzásadnější odclonění pohledů bude třeba řešit ve východním rohu pozemku, neboť zde je pozemek nabízen nejintenzivnějším pohledům z okolní vyšší zástavby. Strana od východního k jižnímu rohu není tak intenzivně zatížena, protože okolní zástavba se skládá z nízkých bungalovů a samotným pohledům z nich, stejně jako pohledům ze silnice, by měl zabránit již samotný plot. Další nežádoucí pohled je veden od sousedů ze strany od západního k jižnímu rohu. Zde je však výhodou, že sousedící dům je nízký bungalov a terénně je posazen níže než zájmový pozemek.

Při plánování zahrady bude důležité zvážit i pohled ze samotného srdce domu - z kuchyně. Tento pohled míří do jižního rohu zahrady.

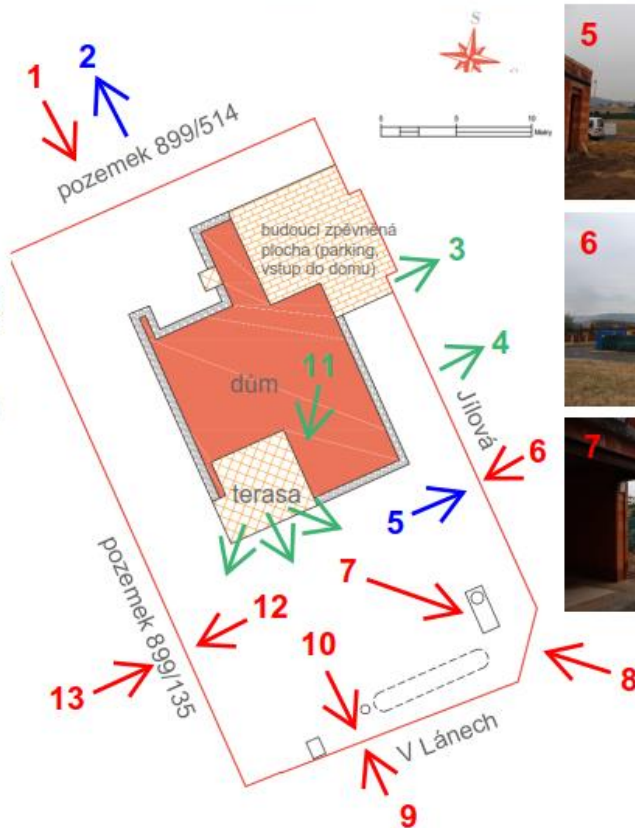
Nejdůležitější pohledy v samotné zahradě povedou z terasy.

Legenda:

- 1,13 Nežádoucí pohled na pozemek od (budoucích) sousedů
- 2 Současný výhled ze zahrady na krajinu - v budoucnu s největší pravděpodobností se zástavbou
- 3,4 Výhled z domu na krajinu (vrchol Čepec) a budoucí zástavbu
- 5 Výhled ze zahrady na krajinu (vrchol Čepec) a budoucí zástavbu
- 6,8,9 Nežádoucí pohledy na pozemek ze silnice, budoucí a současné zástavby
- 7,10 Nežádoucí pohled z pozemku na zástavbu
- 11 Výhled z hlavní části domu na zahradu
- 12 Nežádoucí výhled ze zahrady na zástavbu

- Výhledy z domu
- Nežádoucí pohledy
- Výhled na krajinu

Příloha č. 3: Analýza pohledů a výhledů (foto autorka práce, 2017)

4.3.3 Analýza pohybu obyvatel zahrady

Nejvíce bude využíván jižní prostor zahrady, který také bude pohodlně přístupný z venkovní terasy. Vchod a vjezd na pozemek je prostřednictvím zpevněné plochy v severovýchodní části pozemku. Zde se také nachází vstup do domu a vjezd do garáže. Opodstatněný je předpoklad, že bude často využíván prostor podél východní až jižní strany domu, tedy přístup od vchodu na pozemek na centrální jižní část zahrady s terasou.

5 Vlastní projekt

Všechny tři navrhované varianty úpravy plochy mají jedno společné a sice, že zahrada obsahuje čtyři části, které vychází z prostorových a biologických možností lokality:

1. **Okrasná část** - Bude zahrnovat požadované vřesoviště, doplněné o záhon z kvetoucích trvalek, travin a jarních cibulovin. Záhony budou koncipovány tak, aby v každém ročním období nabízely zajímavý pohled.
2. **Užitková část** - Hlavní složku této části budou tvořit aromatické a kořeninové rostliny a ovocné keřiky.
3. **Relaxační část** – Zóna vytvořená pro pasivní odpočinek tak, aby byl co nejdéle využit sluneční svit.
4. **Hrací část** – Nedílnou součástí zahrady bude prostor pro dětské hry. Zahrada by na děti měla působit jako magnet. Měly by zde nalézt své místo na hraní, schovávání se a objevování nových vůní a chutí.

5.1 Kompletní sortiment plánované výsadby – botanická charakteristika, nároky na stanoviště a pěstování, vhodné kultivary

Sortiment plánované výsadby vychází ze spolupráce s majitelkou pozemku, neboť je velmi důležité, aby obyvatelé zahrady měli k vysazeným stromům kladný vztah – například aby se jim některé dřeviny pojily s příjemnými vzpomínkami z mládí, nebo se jim jednoduše jen líbily, a aby ty, které jsou jim nějakým způsobem nepříjemné, byly vyřazeny. V první fázi byl tedy zpracován obšírný návrh vhodné výsadby, kterou je na pozemku s ohledem na stanovištní a další podmínky možné realizovat. Tento návrh byl prezentován majitelce a vyplynulo z něho několik zajímavých momentů. Majitelka zcela odmítla výsadbu dřevin rodu *Thuja* a jemu podobných *Chamaecyparis* a *Microbiota*. K tomuto typu dřevin má negativní vztah. Rovněž tak k dřevinám rodu *Aronia* a *Sorbus* a dřevinám rodu *Spirea*, *Weigela* a *Hibiscus*. Také odmítla výsadbu jakýchkoliv kultivarů bizarních tvarů. Co se týče trvalek, všechny kvetoucí ve spektru žlutá-oranžová (např. *Helenium hybridum* hort., *Gaillardia ×grandiflora* 'Kobold', *Rudbeckia fulgida* 'Goldsturm' či *Calendula officinalis* L.) nevzbuzují v majitelce příjemné pocity. Přednost dává trvalkám kvetoucím modře, fialově či růžově.

Pozitivní dojmy vyjádřila majitelka z *Liatris spicata* (L.) Willd., *Catalpa bignonioides* 'Nana', *Hydrangea macrophylla* (Thunb.) DC., *Magnolia ×soulangeana* 'Rustica Rubra', *Gingko biloba* 'Mariken' a ke všem travám.

Na tomto základě tedy byly některé rostliny vyřazeny, či naopak upřednostněny. Výsledný sortiment je představen v Tabulce č. 7.

Následně došlo ke zpracování dvou variant výsadby, které byly majitelce předloženy, a po společné konzultaci došlo k vytvoření finálního třetího návrhu, který vyplývá z předchozích dvou a představuje částečnou syntézu a kompromis mezi předchozími dvěma návrhy. Poslední třetí varianta bude realizována.

Tabulka č. 7 – Kompletní sortiment plánované výsadby

Jehličnany	Čeled'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	Pinaceae Lindl.	1-2	 ideální dobře propustné, písčito-hlinité půdy	snáší přechodně přísušky a vedra		vhodná do nádob		Pavlík, 2010
<i>Abies koreana</i> 'Fliegende Untertasse'	Pinaceae Lindl.	0,4	 na půdu nenáročná	toleranční k suchu				Pavlík, 2010
<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	Pinaceae Lindl.	5	 na půdu nenáročná	nevyžaduje zvláštní péči				Pavlík, 2010
<i>Ginkgo biloba</i> 'Horizontalis' - roubovaný na kmínku	Ginkgoaceae Engler	2-3	 středně živná, propustná zem	nenáročný, tolerantní k mnoha nepříznivým vlivům		výrazné podzimní zlaté vybarvení		Pavlík, 2010
<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - roubovaný na kmínku	Ginkgoaceae Engler	0,5-2,5	 středně živná, propustná zem	nenáročný, tolerantní k mnoha nepříznivým vlivům		výrazné podzimní zlaté vybarvení		Pavlík, 2010
<i>Picea orientalis</i> 'Aureospicata'	Pinaceae Lindl.	8-15	 na půdu nenáročný	snáší přistínění				Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Pinus contorta</i> 'Frisian Gold'	Pinaceae Lindl.	1	 propustné půdy	nevyžaduje zvláštní péči				Pavlík, 2010

<i>Pinus koraiensis</i> 'Glauca'	<i>Pinaceae</i> Lindl.	8-10	 nepřehnojená, řádně propustná půda	nevyžaduje zvláštní péči		jedlá semena		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Pinus mugo</i> 'Carsten'	<i>Pinaceae</i> Lindl.	0,5	 propustné půdy	nevyžaduje zvláštní péči				Pavlik, 2010
<i>Pinus mugo</i> 'Winter Gold'	<i>Pinaceae</i> Lindl.	1	 propustné půdy	nevyžaduje zvláštní péči				Pavlik, 2010
<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	<i>Cupressaceae</i> Bartl.	0,5	 na půdu nenáročná	lze jakkoli tvarovat od jara až do poloviny léta		vhodná do nádob		Pavlik, 2010
Listnaté dřeviny	Čeleď	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Acer palmatum</i> 'Dissectum Garnet'	<i>Aceraceae</i> Juss.	3-5	 písčito-humózní, dobře propustné půdy	trpí delšími přísušky a mladé rostliny pozdními mraziky	V-VI	temně červené listy přes léto, na podzim zářivější		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Buddleja davidii</i> 'Black Knight'	<i>Buddlejaceae</i> Wilhelm	2,5-4	 roste v každé, i sušší a chudé půdě	každoroční hlubší řez v předjarním období; snáší přísušky i vedra	VII-X	voňavé květy - lákají motýly; často namrzá, ale po seřiznutí dobře regeneruje		http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=979
<i>Buddleja davidii</i> 'Ile de France'	<i>Buddlejaceae</i> Wilhelm	2,5-4	 roste v každé, i sušší a chudé půdě	každoroční hlubší řez v předjarním období; snáší přísušky i vedra	VII-X	voňavé květy - lákají motýly; často namrzá, ale po seřiznutí dobře regeneruje		http://www.havlis.cz/karta_en.php?kytkaid=2901

<i>Buddleja davidii</i> 'White Profusion'	<i>Buddlejaceae</i> Wilhelm	2,5-4	 roste v každé, i sušší a chudé půdě	každoroční hlubší řez v předjarím období; snáší přísušky i vedra	VII-X	voňavé květy - lákají motýly; často namrzá, ale po seříznutí dobře regeneruje		http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=980
<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	<i>Bignoniaceae</i> Juss.	4-7	 vlhčí, živné půdy	snáší přísušky		koruna 2x širší než vyšší		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Cephalanthus occidentalis</i> L.	<i>Rubiaceae</i> Juss.	0,5-1,8	 živná, neutrální až kyselá půda	výšku a hustotu lze regulovat řezem - před rašením odřezat až 2/3 loňských větví pro celkovou obnovu keře či pouze konce větví pro vytváření	VIII-IX	voňavé květy - lákají motýly		http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=897
<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	<i>Cornaceae</i> Dumort.	1-3	 na půdu nemá zvláštní nároky, snáší i vápno	lze jakkoli stříhat od konce zimy do poloviny léta; pro sytě vybarvené větve zpětný řez celého keře na výšku cca 10-20 cm nad zemí, ale není to nezbytné	V-VI	zimní efekt svitlivě červených prutů		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	<i>Cornaceae</i> Dumort.	1-3	 na půdu nemá zvláštní nároky, snáší i vápno	lze jakkoli stříhat od konce zimy do poloviny léta; pro sytě vybarvené větve zpětný řez celého keře na výšku cca 10-20 cm nad zemí, ale není to nezbytné	V-VI	zimní efekt žlutozelených prutů		http://www.britisshardwood.co.uk/siteimages/thumb_317.jpg
<i>Cotoneaster dammeri</i> C.K. Schneid.	<i>Rosaceae</i> Juss.	0,3	 roste v každé zahradní propustné půdě	nevyžaduje zvláštní péči	V-VI	efektní, nenáročný půdní kryt, i jako doplněk v mobilní zeleni		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Hamamelis</i> 'intermedia' 'Diane'	<i>Hamamelidaceae</i> R. Br.	2-4	 půdy živné, kypřé, propustné, vlhčí	starší rostliny nestříhat	II-III			http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=791
<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	<i>Hydrangeaceae</i> Dum.	1-1,3	 světlé stanoviště bez přímého slunce v létě, snese i polostín; půda s rašelinou, mulč	v létě pravidelná závlhka; připravit na zimu - odkvetlé výhony zkrátit, svázat do jednoho svazku, zakrýt chvojím	VI-VII	pro zachování zbarvení zalévat přípravkem na hortenzie nebo siranem hlinitým		Svaz školkařů ČR, 2003

<i>Lonicera kamschatica</i> 'Altaj'	Caprifoliaceae Juss.	1,5-2	 nenáročná na půdu	každé 4 roky prosvětlit řezem; v červenci hnědnou listy, ukončuje vegetaci - neplést s chorobou	III-IV	nevyžaduje pH; plodí již od 2. pol. V - na zahradě první čerstvé ovoce		http://www.zahradnictvi-trebic.cz/data/catalogue/product/1640.jpg
<i>Lonicera kamschatica</i> 'Amur'	Caprifoliaceae Juss.	1,5-2	 nenáročná na půdu	každé 4 roky prosvětlit řezem; v červenci hnědnou listy, ukončuje vegetaci - neplést s chorobou	III-IV	nevyžaduje pH; plodí již od 2. pol. V - na zahradě první čerstvé ovoce		http://www.zahradnictvi-trebic.cz/data/catalogue/product/1640.jpg
<i>Liquidambar styraciflua</i> L.	Hamamelidaceae R. Br.	8-15	 živná, hlubší, propustná půda, poloha chráněná před větrem	nenáročná, po zakořeňení snese i občasné přesušení nebo naopak krátkodobé přemokření		zajímavé plody pro děti (uklízet ze země, po půl roce pichají), na podzim barví do žlutočervena		http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=29
<i>Magnolia ×soulangeana</i> 'Rustica Rubra'	Magnoliaceae Juss.	3-7	 živná, humózní, vřelá, kyprá, propustná půda	vhodné zamulčovat kvůli udržení vlhkosti	IV-V	kvete před olistěním		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Edulis Superba'	Paeoniaceae Rudolphi	0,6-0,8	 půda živná, přiměřeně vlhká, propustná, ne příliš humózní	v době plného růstu vyžadují dostatek vláhy, ale trvalé přemokření jim škodí; odstraňování odkvetlých květů; seříznutí stonků na podzim	VI	vhodná k řezu		http://svaz-skolkaru.cz/fotoencyklopedie-polozka/paeonia-lactiflora-edulis-superba/
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	Rosaceae Juss.	7-12	 ideální půdy mírně vlhké, živné, písčito-hlinité	nevyžaduje zvláštní péči	IV-V			Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Prunus ×eminens</i> 'Umbraculifera'	Rosaceae Juss.	1-4	 půdy hlubší, živné, roste i na horších stanovištích, nesnáší stálé přemokření	nevyžaduje zvláštní péči	IV-V	jedlé plody (malé, černé, kyselé)		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	Salicaceae Mirbel	1,8 -2,5	 na půdu nenáročná, miluje hlavně vlhčí stanoviště	vhodný vydatný jarní řez k docílení husté a souměrné koruny	IV	zajímavé květy		Svaz školkařů ČR, 2003

<i>Syringa vulgaris</i> 'Primrose'	<i>Oleaceae</i> Hffg. et Link	2-4	 půdy hluboké, hlinité, živné a propustné, snáší vedra	řez není nutný, ale možno tvarovat po odkvětu; u mladých rostlin vhodné odstříhávat odkvétlá květenství	V	vhodný k řezu		http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=396
<i>Tamarix tetrandra</i> 'Rubra'	<i>Tamaricaceae</i> Link	do 3	 živnější, propustné, ale i sušší, chudé, zasolené půdy	pro dobrý tvar a hustotu každoročně po odkvětu začátkem léta stříhat; ideální je zpětný řez - loňské větve zakrátit o cca 80% délky; kvete na loňských výhonech	V-VI			http://www.havlis.cz/karta.php?kytkaid=3190
Popinavé dřeviny	Čeled'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Akebia quinata</i> (Houtt.) Decne.	<i>Lardizabalaceae</i> R. Br.	10	 místo chráněné od východu před ranním sluncem, půdy živné, hlinitě-jílovité	v případě potřeby řez - snáší velmi dobře; mladé rostliny je vhodné na zimu přikrýt	V	jedlé plody; její polehlé stonky zakořeňují		Svaz školkařů ČR, 2003
Ovocné dřeviny	Čeled'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	<i>Moraceae</i> Link	2-3	 miluje lehčí, vápenaté půdy	snáší přísušky; při každoročním zpětném řezu v zimních měsících na cca 1/4 délky loňských větví vytváří nové dlouhé větve	V-VI	jedlé plody se rychle kazí, lze je sušit		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Ribes rubrum</i> L.- stromkový (s oporou)	<i>Grossulariaceae</i> DC.	1,4	 propustné, neutrální, humózní půdy, běžná zahradní půda	po výsadbě zastříhnout výhony na 2-3 očka, po dalším roce výchovný řez, po zapěstování tvaru udržovací řez + zmlazovací řez po 3 letech	IV-V	plodnost vysoká a pravidelná		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Vaccinium corymbosum</i> L.	<i>Ericaceae</i> Juss.	0,5-1	 kyselá půda s vysokým obsahem humusu, lehká, propustná, (ne běžná zahradní půda)	výsadba do rašeliny, nutno dodávat živiny (2-3x během vegetace, kyselá bezchlorová hnojiva), vysadit 2 odrůdy kvůli správnosti, od 3. roku po výsadbě řez, průběžné zmlazovací řez	V-VI	příprava na výsadbu je poměrně pracná a náročná; vápno- a chlorostřežné		http://www.havlis.cz/img/2434_1.jpeg

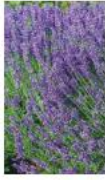

Trvalky	Čeľad'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/ Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'	Lamiaceae Lindl.	0,15	 sušší i přiměřené vlhké půdy, nenáročná	vyžaduje pravidelné hnojení, jinak po pár letech slabě kvete	V-VI	půdopokryvná		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Aster novi-belgii</i> 'Rosa Perle'	Asteraceae Martinov	1,2	 propustná hlinito-písčítá půda	na jaře odříznout suché stonky až u země	IX-X	vhodná k řezu		Hertle a kol., 2010
<i>Astilbe arendsii</i> Arends	Saxifragaceae Juss.	0,6-0,7	 polostín, půdy živné a humózní	jednou za 4 roky v době vegetačního klidu přesadit a zmladit odstraněním starých a odumřelých hlíz; na jaře odřezat suché listy a květy	VI-VII	vhodná k řezu		Solilová a kol., 2005
<i>Aubrieta</i> Adans.	Brassicaceae Burnett	0,1-0,2	 nepřemokřená, dobře propustná půda	Po odkvětu se rostlina silně seřezává.	III-VI	půdopokryvná		Solilová a kol., 2005
<i>Campanula poscharskyana</i> Degen	Campanulaceae Juss.	0,1-0,2	 nepřemokřená, dobře propustná, vlhčí půda	po odkvětu je vhodné rostlinu sestříhnout; na zimu se doporučuje kryt proti nadměrné vlhkosti	VI-IX	půdopokryvná		Solilová a kol., 2005
<i>Hosta</i> Tratt.	Hostaceae B. Mathew	0,3-0,4	 půda průměrná, živná	průběžně odstraňovat odkvetlá květenství, v pozdním podzimu řez 3 - 5 cm nad zemí	VII-VIII	možno jako mobilní zeleň		Solilová a kol., 2005
<i>Liatris spicata</i> (L.) Willd.	Asteraceae Martinov	0,6-1	 živná, nepřilíš suchá půda	průběžně odstraňovat odkvetlá květenství; v pozdním podzimu řez 3 - 5 cm nad zemí	VII-IX	vhodná k řezu		Svaz školkařů ČR, 2003

<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.	Lamiaceae Lindl.	1-1,4	 půda propustná, kamenitá nebo písčítá, ideálně na živiny chudá	na jaře seříznout zhruba na 20 cm; v roce výsadby zimní příkryvka; vysazovat na jaře	VII-IX	přílišně vlhko v zimě může způsobit zahnívání kořenů		Hertle a kol., 2010
Cibulnaté a hlíznaté	Čeled'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Allium giganteum</i> 'Gladiator'	Amaryllidaceae Jaume St.-Hil.	1,2-1,5	 půdy suché, písčité, vyhřáté	listy odstraňovat až po zežloutnutí, odkvětlé stvolky odstříhnout koncem koncem června, aby se zabránilo samovýsevu; cibule jsou odolné mrazu	V-VI	k řezu		http://www.osiva-semena.cz/cesnek/1708-cesnek-gliadiator-allium-giganteum-holandske-cibulky-1-ks.html
<i>Allium moly</i> L.	Amaryllidaceae Jaume St.-Hil.	0,2-0,3	 půda mírně suchá až svěží, propustná, písčitolinitá	po odkvětu lze velké kolonie rozdělit rýčem a rozasadit; cibule jsou odolné mrazu	V-VII	hodí se pro zplnění v trávnicích nebo v polostínu dřevin; k řezu; velice rychle se množí, i samovýsevem		Hertle a kol., 2010
<i>Allium sphaerocephalon</i> L.	Amaryllidaceae Jaume St.-Hil.	0,5-0,6	 půdy suché, písčité, vyhřáté	listy odstraňovat až po zežloutnutí, odkvětlé stvolky odstříhnout koncem koncem června, aby se zabránilo samovýsevu; cibule jsou odolné mrazu	VI-VIII	k řezu		https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesnek_kulatohlav%C3%BD
<i>Allium ursinum</i> L.	Amaryllidaceae Jaume St.-Hil.	0,2-0,4	 vlhké, humózní a kypřé půdy	cibulky sázet do trsů (10 a více cibulek) ideálně v období V-XI; nehnojit ani nevyřezávat do vyhojené půdy	V-VI	lze použít jako podsadbu stromů a keřů na severních stranách, jedlý		https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesnek_medv%C4%9Bd%C3%AD
<i>Crocus vernus</i> (L.) Hill	Iridaceae Juss.	0,1-0,15	 chráněné stanoviště se stále vlhkou, avšak velice dobře propustnou a vzdušnou půdou	každoroční přihnojení kompostem	III-IV			Hertle a kol., 2010
<i>Muscari armeniacum</i> Leichtlin ex Baker	Hyacinthaceae Batsch	0,1-0,2	 propustné sušší půdy, průměrně zásobené živinami	rychle se rozrůstají, je dobré trsy vždy asi po třech letech rozdělit a rozasadit, aby nebyly příliš zahuštěné	III-IV			Hertle a kol., 2010

<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'	<i>Amaryllidaceae</i> Jaume St.-Hil.	0,3-0,5	 chladnější místa, půda svěží až vlhká, hlinitá	nesnášejí mělkou výsadbu, velké cibule se mají vysazovat nejméně 15 cm pod povrch půdy, nejlepší doba pro výsadbu ve druhé polovině října	V	k řezu		Hertle a kol., 2010
<i>Narcissus</i> 'Replete'	<i>Amaryllidaceae</i> Jaume St.-Hil.	0,3-0,5	 chladnější místa, půda svěží až vlhká, hlinitá	nesnášejí mělkou výsadbu, velké cibule se mají vysazovat nejméně 15 cm pod povrch půdy, nejlepší doba pro výsadbu ve druhé polovině října	V	k řezu		http://www.vanbloem.com/ccLib/image/plants/DETA-177.jpg
<i>Puschkinia scilloides</i> Adams	<i>Hyacinthaceae</i> Batsch	0,10-0,15	 teplé, svěží až vlhké místo, humózní hlinitá půda	citlivá na přílišné sucho, dobře přezimuje, cibule sázej včas na podzim	III-IV	vhodné ke zplnění pod stromy		Hertle a kol., 2010
<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'	<i>Colchicaceae</i> DC.	0,15-0,25	 plně slunce a teplo, mírně suché až svěží, dobře přezimuje	ihned po odkvětu odštipnout	III-IV	k řezu		https://www.gardenia.net/plant/tulipa-hearts-delight-kaufmanniana-tulip
Okrasné trávy	Čeleď	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Carex buchananii</i> Berggr.	<i>Cyperaceae</i> Juss.	40-50	 půdy vlhčí, ale propustné, kamenité i písčité	zimní kryt; na jaře opatrně odstranit suché listy; nikdy nestříhat u země - špatně regeneruje	X			Solilová a kol., 2005
<i>Carex plantaginea</i> Lam.	<i>Cyperaceae</i> Juss.	20-30	 vlhčí humózní půda, nezamokřená	zimní kryt	V			Solilová a kol., 2005
<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'	<i>Poaceae</i> Barnhart	1,2-2	 živná a především propustná půda	při výsadbě drenáž, poté dosypat kvalitním substrátem, povrch zeminy pak jemným štírkem, aby nedošlo k zahřívání; v létě pravidelná závlaha, v zimě přemokření nesnáší; nadzemní část na zimu svázat a stočit do uzlu proti zatékání srážek; účelný je zimní kryt; na jaře odstranit kryt a oschlé listy; seříznout teprve na jaře (10 cm nad zemí)	IX	vhodná k řezu, dvoudomá		http://www.stakehillnurserys.co.uk/4609-thickbox/cortaderia-selloana-rosea-pink-pampas-grass.jpg

<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	Poaceae Barnhart	0,15-0,2	 propustné, písčitohlinité až písčito-kamenité půdy	po odvětu je důležité včasné sestřížení trsů, jinak dochází snadno k samovýsevu, jinak nestříhat, pouze vyčesávat; každý 4. rok trsy vyrýt, rozdělit a přesadit pro obnovení výsadby	V-VII	uplatní se v blízkosti dláždění, kamenů, apod.		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Miscanthus purpurascens</i> 'Herkules'	Poaceae Barnhart	1,2-1,4	 půdy živé, průměrně vlhké	odstranění nadzemní části až na jaře na cca 10-20 cm	IX-X	spolehlivě kvetoucí odrůda		Solilová a kol., 2005
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	Poaceae Barnhart	1-1,7	 půdy živé, průměrně vlhké, sucho toleruje, ne drsnější a vyšší polohy	odstranění nadzemní části až na jaře na cca 10-20 cm	VIII-IX	u nás příliš nekvete, k řezu		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Graziella'	Poaceae Barnhart	1-1,6	 půdy živé, průměrně vlhké	odstranění nadzemní části až na jaře na cca 10-20 cm	VIII	výrazně kvete		Solilová a kol., 2005
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'	Poaceae Barnhart	1,2-1,8	 půdy živé, průměrně vlhké, ne drsnější a vyšší polohy	odstranění nadzemní části až na jaře na cca 10-20 cm	X	u nás příliš nekvete, k řezu		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Variegatus'	Poaceae Barnhart	1,6	 půdy živé, průměrně vlhké	odstranění nadzemní části až na jaře na cca 10-20 cm	IX-X	nekvete		Solilová a kol., 2005
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Hameln'	Poaceae Barnhart	0,5-0,7	 půdy živé, písčitohlinité, propustné, dostatečně vlhké, v zimě ale suché	odstranění nadzemní části zjara před rašením na cca 5-10 cm	VIII	k řezu		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Japonicum'	Poaceae Barnhart	1-1,4	 půdy živé, písčitohlinité, propustné, dostatečně vlhké, v zimě ale suché	odstranění nadzemní části zjara před rašením na cca 5-10 cm	IX-X	někdy nestačí vykvést		Solilová a kol., 2005

Aromatické a kořeninové rostliny	Čeľad'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	<i>Amaryllidaceae</i> Jaume St.-Hil.	0,2-0,3	 vzdušné polohy, písčito-hlinitá půda se zásaditou půdní reakcí	vhodné pravidelné seřezávání, aby nekvetla; ideálně 5-7x během vegetace seřeznout pro jemnost natě	V-VII	vytrvalá bylina		https://cs.wikipedia.org/wiki/Pa%C5%BEtka_pob%C5%99e%C5%BEn%C3%AD
<i>Helichrysum italicum</i> 'Currykraut'	<i>Asteraceae</i> Martinov	0,4-0,6	 lehká a propustná půda	potřebuje málo vody; na jaře seřezat nadzemní část; v našich podmínkách namrzá, proto přikrývat	VII-VIII	vytrvalá bylina		http://www.rostliny.net/eshopkoupit.php?rID=21546&elD=19&iID=46977
<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	<i>Lamiaceae</i> Lindl.	0,4-0,6	 průměrně živné, nepřehnojené půdy na teplejších stanovištích	po odkvětu možné ostříhat odkvetlé stvolky; každé jaro rostlinu sestříhnout na 10-15 cm loňských větví; nesnáší mokrý na kořenech	VI-VII	vytrvalá bylina		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Melissa officinalis</i> L.	<i>Lamiaceae</i> Lindl.	0,3-0,8	 chráněné stanoviště, půda lehčí, výživná, humózní, spíše sušší	na zimu dobré zateplit nahnutím zeminy či listí; po odkvětu vždy zpětný řez až u země - zanedlouho obráží novými voňavými listy; pravidelné zalévat	VI-VIII	vytrvalá bylina		http://botany.cz/foto/melissa_aherb2.jpg
<i>Mentha x piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.	<i>Lamiaceae</i> Lindl.	0,2-0,8	 lehčí, humózní a nevápenité půdy s dostatkem vláhy	potřeba dostatečná zalívka - velmi citlivá na sucho; na zimu zakrýt chvojím	VI-VIII	vytrvalá bylina, velmi rozpinavá - zasazovat do půdy v květináči		https://cs.wikipedia.org/wiki/M%C3%A1ta_peprn%C3%A1 1
<i>Ocimum basilicum</i> L.	<i>Lamiaceae</i> Lindl.	0,2-0,4	 teplé a chráněné umístění, půda kyprá a bohatá na živiny	semena se vysévají v III do pařeniště, na záhony se přesazuje v V	VI-IX	u nás často jako jednoletá		http://botany.cz/foto2/ocimum_basherb1.jpg
<i>Origanum majorana</i> L.	<i>Lamiaceae</i> Lindl.	0,3	 teplé a sušší umístění, půda by měla být dobře propustná, hlinitopísčítá	přemokření jí škodí; semena se vysévají v III do pařeniště, na záhony se přesazuje v V	VIII-IX	u nás často jako jednoletá; po vykvetení její nať hořká a klesá obsah aromátů		https://cs.wikipedia.org/wiki/Major%C3%A1nka_zahradn%C3%AD

<i>Origanum vulgare</i> L.	Lamiaceae Lindl.	0,4-0,6	 teplé a sušší umístění, půda by měla být dobře propustná, hlinitopísčítá	listky a stonky sklízíme kdykoliv po celý rok kromě zimy	VII-IX	vytrvalá bylina; velmi se množí		http://botany.cz/foto/origanum2.jpg
<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert	Apiaceae Lindl.	0,3	 lehčí půdy bohaté na humus se schopnosti udržet si dostatek vody	hustější výsev III-IV (ne všechna semena vyklíčí)	VI-VII	dvouletý, v našich podmínkách jednoletý		http://www.biolib.cz/cz/taxon/id143158/
<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'	Lamiaceae Lindl.	1-1,2	 humózní, písčítá půda	nutné přezimování ve světlých, chladných prostorech, nesmí se nechat zaschnout, ale přemokření může způsobit hnilobu kořenů	VI	díky éterickým olejům netrpí na škůdce		http://botany.cz/foto/rosmarinusherb1.jpg
<i>Salvia officinalis</i> L.	Lamiaceae Lindl.	0,3-0,7	 chráněná poloha, propustná půda, i chudší	nesnáší přemokření, vhodná zimní příkryvka; po odkvětu je třeba odstranit odkvetlé výhonky, aby se rostlina nevyčerpávala tvorbou semen; na zimu je vhodné nastlat chvoji	V-VII	vytrvalá bylina		http://botany.cz/foto/salviaoffherb3.jpg
<i>Thymus serpyllum</i> L.	Lamiaceae Lindl.	0,1-0,2	 propustná půda, i chudší	přímý výsev do půdy IV-VI; po odkvětu se stonky seřezávají	VI-IX	vytrvalá bylina		http://botany.cz/foto/thymusserherb1.jpg
<i>Thymus vulgaris</i> L.	Lamiaceae Lindl.	0,2-0,3	 sušší až mírně vlhká, propustná půda, nejlépe alkalická (s obsahem vápence)	po květu se ostříhají se odumřelé květy, aby nezvadl; nesnáší úplné přeschnutí	V-IX	vytrvalá bylina		http://www.havlis.cz/karta.php?kvtkaid=851
Vřesovištní rostliny	Čeled'	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Betula nana</i> L.	Betulaceae S. F. Gray	0,5-1,2	 miluje rašelinu, slabě kyselá až kyselá půdy, daří se jí i na běžných stanovištích	nevyžaduje zvláštní péči	IV	podzimní vybarvení		Svaz školkařů CR, 2003

<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	<i>Ericaceae</i> Juss.	0,15-0,6	 půdy kyselé, písčité, bohaté na rašelínu, sušší	brzy zjara radikálně sestříhnout - ponechat maximálně 1-1,5 cm délky větvičky, která kvetla	VII-VIII	k řezu		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Gaultheria procumbens</i> L.	<i>Ericaceae</i> Juss.	0,2	 půda přiměřeně vlhká, humózní, kyselá, bez vápníku	nevyžaduje zvláštní péči	VI-VIII	jedlé plody až do jara, v zimě bronzově načervenalé listy		Svaz školkařů ČR, 2003
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'	<i>Ericaceae</i> Juss.	0,2-0,3	 půdy písčito-humózní či rašelinné	nevyžaduje zvláštní péči	V-VI	jedlé plody		Svaz školkařů ČR, 2003
Živý plot	Čeleď	Běžná výška (m)	Stanoviště	Nároky na pěstování	Kvetení	Zajímavost/Riziko	Obrázek	Zdroj obrázku
<i>Carpinus betulus</i> L.	<i>Carpinaceae</i> (Spach) Kuprijan.	6-20 (30)	 roste v téměř každé průměrné zahradní půdě	stříh 2x ročně (na konci června a do konce února) do jehlanovitého tvaru; výborně snáší hluboký zmlazovací řez		snáší dobře zastříhování, listy opadávají až s rašením nových		Svaz školkařů ČR, 2003

- miluje nebo snáší slunce
- miluje nebo snáší polostín
- miluje nebo snáší stín

- miluje nebo snáší sucho
- miluje nebo snáší mírné vlhko
- miluje nebo snáší vlhko až přemokřeno

5.2 Varianta I.

Návrh vychází z členění zahrady na okrasnou, užitkovou, relaxační a hrací část. Některé tyto části se přitom mírně prolínají. Okrasná část je představována zelení v záhonu, který se nachází jako ostrůvek ve zpevněné ploše garážového stání a vstupu do domu. Tento ostrůvek současně slouží jako optická hranice mezi těmito dvěma částmi. Malý záhon je osazen stálezelenou *Thuja occidentalis* 'Teddy', kterou jako jedinou majitelka odsouhlasila, stínomilnou trávou *Carex plantaginea* Lam. a půdopokryvnou trvalkou *Ajuga reptans* 'Atropurpurea'. Bude poskytovat příjemný pohled po celý rok. V severní části zpevněné plochy je umístěna skupina dřevin, která během zimy nabídne zajímavý pohled na jehličnan *Abies koreana* 'Silberlocke' doplněný žlutými a červenými pruty *Cornus alba* 'Sibirica' a *Cornus stolonifera* 'Flaviramea', které vyniknou zejména během zasněžených dnů. Jaro tento koutek přivítá jménem malé převislé *Salix caprea* 'Pendula', v létě zaujmou trvalky *Hosta* Tratt. Okrasná část dále zahrnuje předzahrádku, kde bude v zimě dominovat drobná *Abies concolor* 'Compacta', kterou majitelé budou moci využít při zimních dekoracích. Během léta upoutají pozornost rozkvetlé keře *Hydrangea macrophylla* (Thunb.) DC. a úchvatný podzimní efekt vytvoří nízký stromek *Ginkgo biloba* 'Mariken' s rozkladitou korunou. Další okrasnou částí je vřesoviště, které, díky výsadbě *Vaccinium corymbosum* L., *Gaultheria procumbens* L. a *Vaccinium vitis-idaea* 'Koralle', představuje také užitkovou část. Navíc vřesoviště bude poskytovat po celý rok poutavý výhled z okna pracovny, eventuelně i technické místnosti – přes léto budou před okny vynikat rozkvetlé *Liatris spicata* (L.) Willd., zimní pohled bude zbarven odrůdy *Calluna vulgaris* (L.) Hull.

Pohled z terasy a obývací části domu bude směřovat na travino-trvalkový záhon doplněný jarními cibulovinami. Díky této kombinaci bude záhon atraktivní po celý rok – zimní efekt představují uschlé traviny v kombinaci s malým *Pinus mugo* 'Winter Gold'. Na jaře, ještě než zastříhlé traviny začnou bujně růst, se dostanou ke slovu jarní cibuloviny, jejich kvetoucí efekt následně přeberou půdopokryvné trvalky a na podzim bude zakončen *Aster novi-belgii* 'Rosa Perle'. Nenápadný, ale překvapivý, je půdorys záhonu, který koresponduje s půdorysem domu.

Užitková, konkrétně bylinková část, je umístěna ve východní části zahrady. Poloha není náhodná, ale koresponduje s obecným požadavkem na umístění v blízkosti kuchyně tak, aby vzdálenost byla pro kuchařku co nejsnadněji překonatelná – francouzským oknem z kuchyně představuje jen pár kroků. Výška bylinek v záhonku nebrání výhledu na kopce Českého

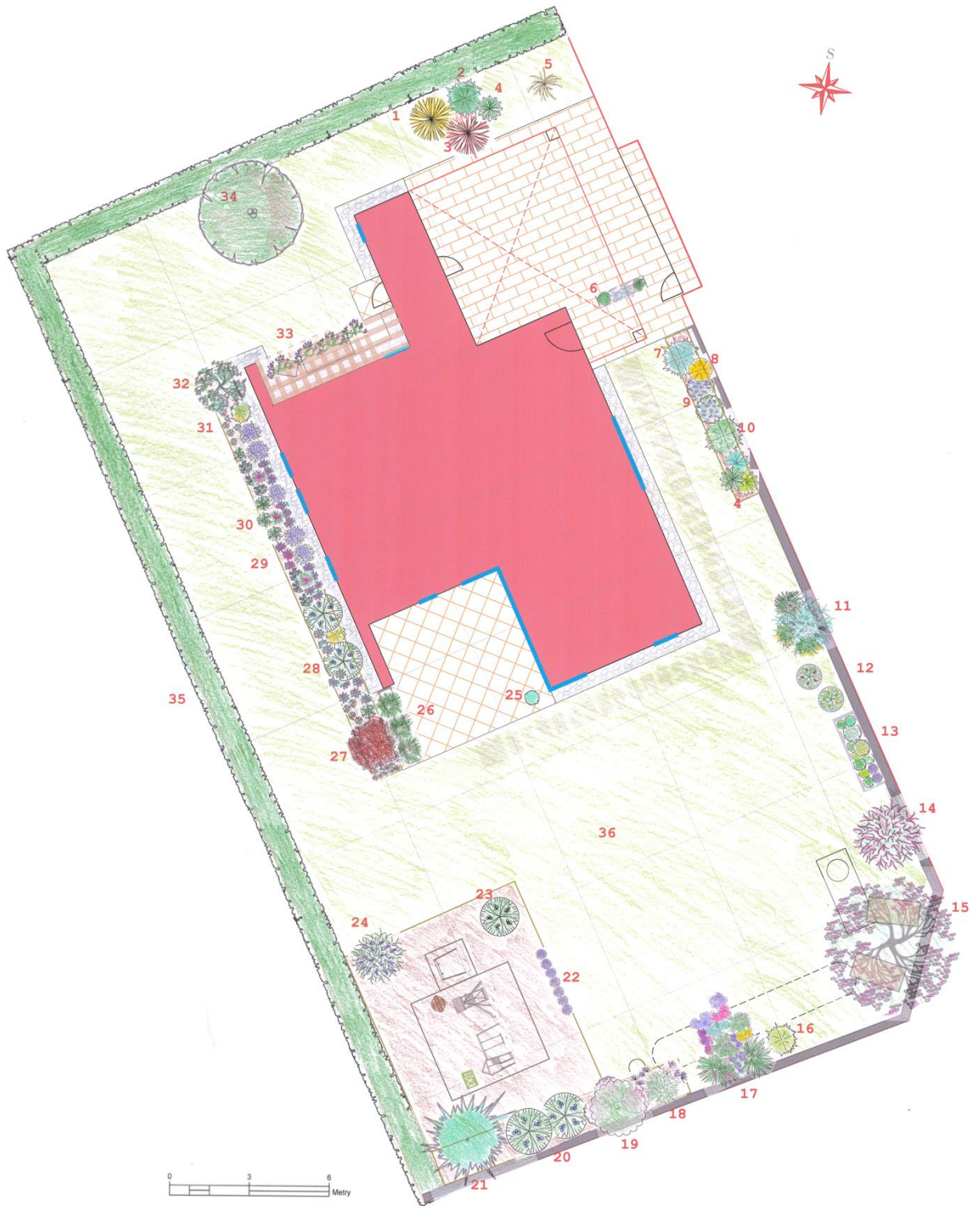
středohoří. Tento pohled je navíc celkově rámován z obou stran dřevinami *Syringa vulgaris* 'Primrose' a *Tamarix tetrandra* 'Rubra'.

Hrací koutek je ve všech návrzích umístěn do jižního rohu zahrady. Umístění je zcela jednoznačné a nediskutabilní – do tohoto rohu je z domu, zejména z kuchyně, nejlépe vidět a rodiče tak budou mít o dětech největší možný přehled. U hracího koutku je zasazena *Buddleja davidii* Franchet, která dětem poskytne poutavý pohled na hemžící se motýly. Ochutnávat mohou jedlé plody *Lonicera kamtschatica* 'Altaj', stejně jako převislé *Morus alba* 'Pendula', kterou zároveň mohou využít i jako přírodní „bunkr“. Povrch celého koutku je pokryt borkou, která poskytuje i příjemnou a bezpečnou dopadovou plochu pod hrací soustavu s houpačkou a klouzačkou.

Terasa je vybavena mobilní zelení ve formě *Miscanthus sinensis* 'Strictus', která přes léto zabrání pohledům ze sousedního domu. Před těmito travinami je umístěn rozkladitý *Acer palmatum* 'Dissectum Garnet', který by stínící funkci mohl v budoucnu přebrat.

Relaxační část je umístěna ve východním rohu zahrady a je představována dvěma lehátky, které jsou umístěny pod jarní dominantou celého prostoru, vznosnou korunou okrasné *Prunus serrulata* 'Kanzan'. Vhodné by bylo využít i výklenku – možné budoucí terasy – v severozápadní části domu pro umístění třeba houpací lavičky. Z tohoto místa by byla pozornost směřována na vysokou *Catalpa bignonioides* 'Nana' s deštníkovitou korunou, která jednak nebrání paprskům zapadajícího slunce k průniku na terasu, odcloní pohledy z budoucího sousedícího domu a zároveň nebude bránit výhledu z okna druhého patra.

5.2.1 Návrh

	Název	Ks
1	<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	1
2	<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	1
3	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	1
4	<i>Hosta fortunei</i> 'Marginato-alba'	2
	<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'	1
	<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'	1
5	<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	1
6	<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'	2
	<i>Carex plantaginea</i> Lam.	1
	<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	1
7	<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	1
8	<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kmínku	1
9	<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	2
10	<i>Abies koreana</i> 'Fliegende Untertasse'	1
11	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	1
	<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Hameln'	2
	<i>Syringa vulgaris</i> 'Primrose'	1
12	<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	1
	<i>Ribes rubrum</i> 'Jantar' - stromkový (s oporou)	1
13	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	1
	<i>Helichrysum italicum</i> 'Currykraut'	1
	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	2
	<i>Melissa officinalis</i> L.	1
	<i>Mentha × piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.	1
	<i>Ocimum basilicum</i> L.	1
	<i>Origanum majorana</i> L.	1
	<i>Origanum vulgare</i> L.	1
	<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert	1
	<i>Salvia officinalis</i> L.	1
	<i>Thymus vulgaris</i> L.	1
14	<i>Tamarix tetrandra</i> 'Rubra'	1
15	<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	1
	<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'	15
	<i>Narcissus</i> 'Replete'	15
16	<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	1
17	<i>Allium giganteum</i> 'Gladiator'	6
	<i>Allium moly</i> L.	4
	<i>Allium sphaerocephalon</i> L.	4
	<i>Aster novi-belgii</i> 'Rosa Perle'	2
	<i>Aubrieta hybrida</i> 'Axcen Dark Red'	4
	<i>Campanula poscharskyana</i> Degen	3
	<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'	1
	<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	3
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	1
	<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Hameln'	2
18	<i>Cephalantus occidentalis</i> L.	1
	<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'	3
	<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'	3
	<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'	3
19	<i>Prunus × eminens</i> 'Umbraculifera'	1
	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Edules Superba'	3
20	<i>Lonicera kamschatcica</i> 'Altaj'	1
	<i>Lonicera kamschatcica</i> 'Amur'	1
21	<i>Pinus koraiensis</i> 'Glauca'	1
22	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	7
23	<i>Morus alba</i> 'Pendula'	1
24	<i>Buddleia davidii</i> 'Ile de France'	1
25	<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'	1
26	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'	3
	<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'	5
27	<i>Acer palmatum</i> 'Dissectum Garnet'	1
28	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	1
	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	1
29	<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'	6
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'	6
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'	6
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'	6
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Spitfire'	6
	<i>Gaultheria procumbens</i> L.	8
	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'	10
30	<i>Liatris spicata</i> (L.) Willd.	3
	<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.	5
	<i>Thymus serpyllum</i> L.	5
31	<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	1
32	<i>Betula nana</i> L.	1
33	<i>Akebia quinata</i> (Houtt.) Decne.	2
34	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	1
35	<i>Carpinus betulus</i> L.	207
36	Trávník - Hřištní směs Rožnovská	10 kg

Příloha č. 4: Návrh výsadby s legendou – varianta I (Petra Lašková, 2017)

5.2.2 Rozpočet

Vegetace	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem
Jehličnany				
<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	40-60 cm	1	1 380 Kč	1 380 Kč
<i>Abies koreana</i> 'Fliegende Untertasse'	15-20 cm, 3 l	1	389 Kč	389 Kč
<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	80-100 cm, 40 l 180 - 200 cm, 90 l	1	1 250 Kč 4 498 Kč	1 250 Kč
<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kmínku	VK 150 cm, VK 200-210 cm, 35 l	1	700 Kč 4 500 Kč	700 Kč
<i>Picea orientalis</i> 'Aureospicata'	150-175 cm, 35 l	1	2 983 Kč	2 983 Kč
<i>Pinus koraiensis</i> 'Glauca'	100-125 cm	1	1 224 Kč	1 224 Kč
<i>Pinus mugo</i> 'Carsten'	30-40 cm, 7,5 l	1	824 Kč	824 Kč
<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	30-40 cm	2	990 Kč	1 980 Kč
<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	25-35 cm, 2 l	1	89 Kč	89 Kč
Listnaté dřeviny				
<i>Acer palmatum</i> 'Dissectum Garnet'	40-60 cm, 3 l	1	479 Kč	479 Kč
<i>Buddleia davidii</i> 'Ile de France'	70-90 cm, 7,5 l	1	310 Kč	310 Kč
<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	VK 200-210 cm, OK 12-14 cm, šířka koruny 120-130 cm, 50 l	1	3 790 Kč	3 790 Kč
<i>Cephalanthus occidentalis</i> L.	2 l	1	115 Kč	115 Kč
<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	20-30 cm, 1 l	1	75 Kč	75 Kč
<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	40-60 cm, 2 l	1	79 Kč	79 Kč
<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	15-30 cm, 1 l	2	89 Kč	178 Kč
<i>Lonicera kamschatica</i> 'Altaj'		1	105 Kč	105 Kč
<i>Lonicera kamschatica</i> 'Amur'		1	128 Kč	128 Kč
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Edulis Superba'	1 l	3	650 Kč	1 950 Kč
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	VK 200-210 cm, OK 14-16 cm, šířka koruny 80-100 cm, 33 l	1	4 750 Kč	4 750 Kč
	VK 300-350 cm, šířka 80-100 cm, 50 l		4 990 Kč	
<i>Prunus *eminens</i> 'Umbraculifera'	VK 180 cm, OK 6-8 cm, 20 l	1	1 628 Kč	1 628 Kč
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	VK 130 - 150 cm	1	160 Kč	160 Kč
<i>Syringa vulgaris</i> 'Primrose'	50-60 cm	1	570 Kč	570 Kč
<i>Tamarix tetrandra</i> 'Rubra'	170-180 cm, šířka 30-40 cm, 18 l	1	1 430 Kč	1 430 Kč
Popínavé dřeviny				
<i>Akebia quinata</i> (Houtt.) Decne.		2	149 Kč	298 Kč
Ovocné dřeviny				
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	VK 150 cm	1	847 Kč	847 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	VK 70 cm	1	120 Kč	120 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Jantar' - stromkový (s oporou)	VK 70 cm	1	85 Kč	85 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	25-30 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	30-40 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
Trvalky				
<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'		2	20 Kč	40 Kč
<i>Aster novi-belgii</i> 'Rosa Perle'		2	35 Kč	70 Kč
<i>Aubrieta hybrida</i> 'Axcen Dark Red'		4	38 Kč	152 Kč
<i>Campanula poscharskyana</i> Degen		3	35 Kč	105 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Marginato-alba'		2	145 Kč	290 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'		1	145 Kč	145 Kč
<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'		1	145 Kč	145 Kč
<i>Liatris spicata</i> (L.) Willd.		3	99 Kč	297 Kč
<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.		5	45 Kč	225 Kč
Cibulnaté a hlíznaté				
<i>Allium giganteum</i> 'Gladiator'		6	88 Kč	528 Kč
<i>Allium moly</i> L.		4	35 Kč	140 Kč
<i>Allium sphaerocephalon</i> L.		4	10 Kč	40 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Narcissus</i> 'Replete'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'		5	16 Kč	80 Kč
Okrasné trávy				
<i>Carex plantaginea</i> Lam.		1	90 Kč	90 Kč
<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'		1	148 Kč	148 Kč
<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'		3	48 Kč	144 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'		2	52 Kč	104 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'		3	54 Kč	162 Kč
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Hameln'		4	229 Kč	916 Kč
Aromatické a kořeninové rostliny				
<i>Allium schoenoprasum</i> L.		1	39 Kč	39 Kč
<i>Helichrysum italicum</i> 'Currykraut'		1	48 Kč	48 Kč
<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'		9	48 Kč	432 Kč
<i>Melissa officinalis</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Mentha *piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.		1	48 Kč	48 Kč
<i>Ocimum basilicum</i> L.		1	19 Kč	19 Kč
<i>Origanum majorana</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Origanum vulgare</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert		1	28 Kč	28 Kč
<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'		1	45 Kč	45 Kč
<i>Salvia officinalis</i> L.		1	45 Kč	45 Kč
<i>Thymus serpyllum</i> L.		5	35 Kč	175 Kč
<i>Thymus vulgaris</i> L.		1	38 Kč	38 Kč

Vřesovištní rostliny				
<i>Betula nana</i> L.		1	85 Kč	85 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'		6	47 Kč	282 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'		6	47 Kč	282 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'		6	47 Kč	282 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'		6	47 Kč	282 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Spittfire'		6	47 Kč	282 Kč
<i>Gaultheria procumbens</i> L.		8	65 Kč	520 Kč
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'		10	69 Kč	690 Kč
Živý plot				
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 100-120 cm, PK	207	44 Kč	9 093 Kč
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 80-100 cm, 3 l		65 Kč	0 Kč

Cena za vegetaci celkem (vč. DPH): **45 447 Kč**

VK = výška kmene
OK = obvod kmene
PK = prostokofenná

Materiál	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem	
Živý plot	61,5 x 0,5 (d x š), tj. 30,75 m ²				
Kompost - 4 kg na 1 m ² (kg)	30,75	123	1,2 Kč	148 Kč	
Mulčovací kúra (m ³) - vrstva cca 6 cm	1,85	1,85	850 Kč	1 568 Kč	(61,5 m * 0,5 m * 0,06 m = 1,845 m ³)
Vřesoviště	16,5 x 0,8 x 0,4 (d x š x h), tj. 5,28 m ³ = 5280 l				
FORESTINA substrát pro borůvky 40 l	5280	132	94 Kč		12 408 Kč
nebo směs rašeliny, písku a zahradní zeminy v poměru 5:2:1 (2700:1080:540 l)					
Rašelina zahradní 70 l (Gartentorf)	3300	47	125 Kč	5 893 Kč	
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	1320	1,32	350 Kč	462 Kč	
Zahradní zemina - stávající				0 Kč	
Mulčovací kúra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,79	0,79	850 Kč	673 Kč	(16,5 m * 0,8 m * 0,06 m = 0,792 m ³)
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	18,1	36,20	42 Kč	1 535 Kč	(16,5 m + 0,8 m - 0,8 m - 18,1 m)
Bylinkový záhon (20 cm nad úroveň terénu)	3 x 0,7 x 0,2 (d x š x h), tj. 0,42 m ³ = 420 l				
FORESTINA Substrát pro bylinky a zelené koření 10 l	420	42	49 Kč		2 058 Kč
směs kompostu, písku a zahradní zeminy v poměru 2:1:2 (168:84:168 l)				0 Kč	
Kompost (m ³)	0,17	0,2	700 Kč	118 Kč	
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	0,84	0,84	350 Kč	294 Kč	
Zahradní zemina - stávající				0 Kč	
Mulčovací kúra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,13	0,1	850 Kč	107 Kč	(3 m * 0,7 m * 0,06 m = 0,126 m ³)
Obruba - v rámci stavby plotové podezdívky (zařizuje majitel)				0 Kč	
Trávník	575,15				plocha trávníku (m ²)
TerraCottem Turf 1 kg (120 gramů / 1 m ²)	69018	69	485 Kč	33 474 Kč	(588 * 120 g = 70560 g)
Hřištní směs Rožnovská 10 kg (Výsevná plocha 350-400 m ²)	575	2	1 242 Kč	2 484 Kč	
Terasa					
Sklolaminátový trublik (d x š x h 100 x 45 x 45 cm) - travinová clona		3	5 438 Kč	16 314 Kč	
Sklolaminátový trublik (d x š x h 40 x 80 x 40 cm) - sezónní výsadba		1	4 055 Kč	4 055 Kč	
Sklolaminátový trublik (d x š x h 50 x 50 x 50 cm) - rozmarýn		1	4 055 Kč	4 055 Kč	
Keramzit Agro 8 - 16 mm, 20 l - vrstva cca 10 cm	102	5	129 Kč	645 Kč	
Netkaná geotextilie (1,3 x 10 m)		1	94 Kč	94 Kč	
FLORIA Substrát pro zelené rostliny a palmy 20 l	353,5	17,7	80 Kč	1 414 Kč	
TerraCottem Universal (5 g/l liter substrátu) 1 kg	1767,5	2	485 Kč	970 Kč	(353,5 * 5g = 1767,5g)
Ostatní					
Kompost na záhony, výsadbu stromů - 4 kg na 1 m ² (kg)	47	188	1 Kč	226 Kč	
Mulčovací kúra na záhony, pod výsadbu stromů (m ³)	4,7	4,7	850 Kč	3 995 Kč	
Kotvení ke stromům (nad 150 cm kmínek či se zapěstovanou korunou)		5	280 Kč	1 400 Kč	
Povrch na dětské hřiště - min. výška 200 mm (7 x 9,5 x 0,2, tj. 13,3 m ³)					
Mulčovací kúra (m ³)	13,3	13,3	850 Kč	11 305 Kč	
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	25	50,00	42 Kč	2 120 Kč	
Roundup Biaktiv 1 l	687,7	1	370 Kč	370 Kč	

Cena za materiál celkem (vč. DPH): **93 718 Kč**

Cena celkem (vč. DPH): **139 165 Kč**

Ceny dle internetových obchodů k 23.3.2017:

Zahradnictví Milan Havliš (Praha)	http://www.havlis.cz/
Okrasné skolky Jašovi (Žiželice nad Cidlinou)	http://www.okrasne-skolky.cz/
Bambus Centrum Kastner (Třebíz u Slaného)	http://www.bambuscentrum.cz/
Prodej stromků s.r.o. (Uherský Ostroh)	http://www.prodejstromku.cz/
Petra Štěrbová PRODEJ ROSTLIN (Hlinsko)	http://www.prodejroslin.cz/
FYTEX Zahradní centrum (Slaný - Lotouš 2)	http://www.zahradnicentrum.cz/
ZÁHRADY S NÁPADY - zahradnictví, návrhy a realizace, zahradnická technika (Ostrava)	http://www.zahradynapady.cz/
Zahradnictví Jiří Hruška (Velmín)	http://www.hruska-skolky.cz/
Zahradnictví Franc (Kamenec Zehrovice)	http://www.zahradny-rostliny.cz/
Zahradnictví Kovalčík (Jalubí)	http://www.zahradnictvi-kovalcik.cz/
Zahradnictví flos s.r.o. (Řež u Prahy)	http://www.zahradnictvi-flos.cz/
SemenaOnline, s.r.o. (Praha 5)	http://www.osiva-semena.cz/
Zahradnictví Krulichovi (Praha 6)	http://www.zahradnictvikrulichovi.cz/
Zahradnictví Hortus spes (Šaratice)	http://www.rostliny.net/
Renata Šiblová - Květiny Šiblová (Kotvrdovice)	http://www.kvetiny-siblova.cz/
Kompostárna Lišnice (Čisovice)	http://www.prodej-zeminy.cz/
EKOŠO Trhový Štěpánov, s.r.o. (Trhový Štěpánov)	http://www.ekoso.cz/
KOBRA ÚDLICE s.r.o. (Údlice)	http://www.zivjekompost.cz/
Červenka Michal (Praha)	http://www.z-cervenka.cz/
Bon Appetit s.r.o. (Liberec)	https://www.eshop-kvetinace.cz/
Chemické produkty - Jeseník (Jeseník)	http://www.chemickeprodukty-jesenik.com/
Beton Brož, s.r.o. (Olomouc)	http://www.betonbroz.cz/
Ondřej Jirásek (Lom - Loučná)	http://rezany-kamen.webnode.cz/

Příloha č. 5: Rozpočet výsadby – varianta I (Petra Lašková, 2017)

5.3 Varianta II.

Tato varianta rovněž člení zahradu na okrasnou, užitkovou, relaxační a hrací část, které se zlehka prolínají. Zásadní rozdíl však tkví v minimalismu.

Záhon ve zpevněné ploše garážového stání je o něco delší a je doplněn stálezeleným *Cotoneaster dammeri* C.K. Schneid. a *Allium ursinum* L., který může být využit i v kuchyni. *Allium ursinum* L. dodá záhonu kvetoucí efekt během jara. Jinak bude záhon zůstat stálezelený v průběhu celého roku. Pohled dále do zahrady bude od vchodu částečně zatajen vzrostlou *Catalpa bignonioides* 'Nana' na vysokém kmínku, která zároveň bude zajímavým prvkem při průchodu, respektive jejím podchodu dále do zahrady. Zde je skutečně nutné zdůraznit nutnost podchozí výšky!

Vřesoviště je s ohledem na nákladnost založení a náročnost na péči podstatně redukováno. Zásadní části jsou pro něj opět *Vaccinium corymbosum* L. a v menším množství pak *Gaultheria procumbens* L., *Vaccinium vitis-idaea* 'Koralle' a odrůdy *Calluna vulgaris* (L.) Hull.

Pohled na severní stranu zahrady je zakončen *Ginkgo biloba* 'Horizontalis', který zejména na podzim tento jinak nevýrazný kout rozzáří svou zlatavou barvou.

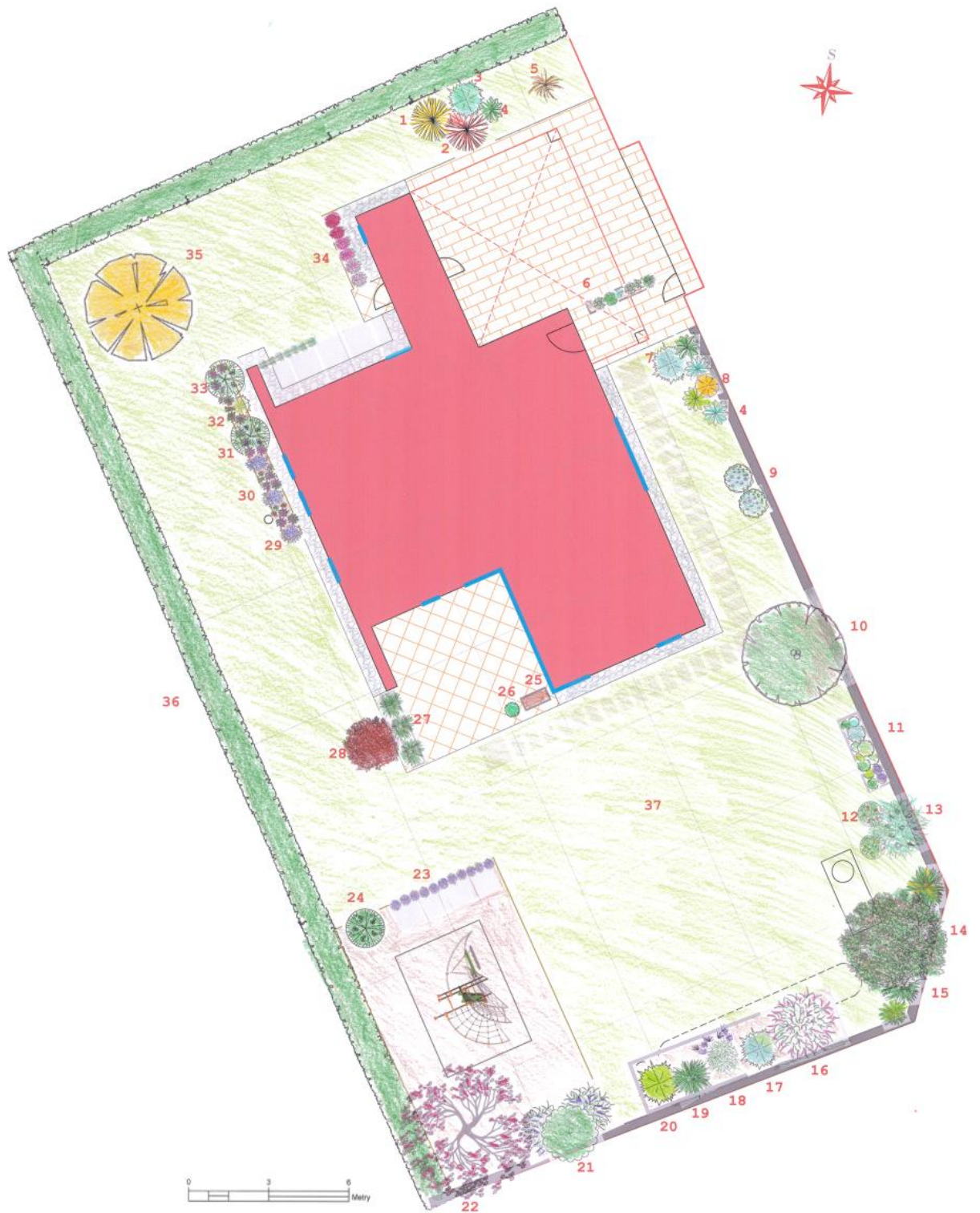
Pohled z terasy a obývací části domu bude směřován na výsadbu dřevin *Tamarix tetrandra* 'Rubra', *Abies concolor* 'Compacta', *Cephalantus occidentalis* L. a *Pinus contorta* 'Frisian Gold' v kombinaci s *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' a jarními cibulovinami *Crocus vernus* (L.) Hill. Kvetoucími prvky zde budou hlavně *Syringa vulgaris* 'Primrose', *Tamarix tetrandra* 'Rubra' a *Buddleja davidii* Franchet. Nejzásadnější jarní efekt přinese nádherně kvetoucí kultivar *Magnolia ×soulangeana* 'Rustica Rubra', umístěné v rohu dětského hřiště. Vzhledem ke krátké době jejího kvetení si ho bude díky tomuto umístění možno užívat alespoň co nejvíce. Po odkvětu bude dominantou centrálního prostoru zahrady vzrostlá *Liquidambar styraciflua* L., která poskytne relaxační zákoutí a na podzim celý prostor prozáří načervenalým zbarvením.

Umístění bylinkového záhonu, rovněž jako dětského koutku, zůstává z již zmíněných uvedených důvodů stejné.

Terasa je kromě mobilní zeleně ve formě *Miscanthus sinensis* 'Strictus' doplněna i prázdným truhlíkem pro sezónní výsadbu a vlastní kreativitu majitelky.

5.3.1 Návrh

	Název	Ks
1	<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	1
2	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	1
3	<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	1
4	<i>Hosta fortunei</i> 'Marginato-alba'	2
	<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'	1
	<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'	2
5	<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	1
6	<i>Allium ursinum</i> L.	10
	<i>Carex plantaginea</i> Lam.	1
	<i>Cotoneaster dammeri</i> C.K. Schneid.	1
	<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	2
7	<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	1
8	<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kminku	1
9	<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	2
10	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	1
	<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'	15
	<i>Narcissus</i> 'Replete'	15
11	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	1
	<i>Helichrysum italicum</i> 'Currykraut'	1
	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	2
	<i>Melissa officinalis</i> L.	1
	<i>Mentha x piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.	1
	<i>Ocimum basilicum</i> L.	1
	<i>Origanum majorana</i> L.	1
	<i>Origanum vulgare</i> L.	1
	<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert	1
	<i>Salvia officinalis</i> L.	1
	<i>Thymus vulgaris</i> L.	1
12	<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	1
	<i>Ribes rubrum</i> 'Jantar' - stromkový (s oporou)	1
13	<i>Syringa vulgaris</i> 'Primrose'	1
14	<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'	2
	<i>Miscanthus purpurascens</i> 'Herkules'	1
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	1
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Variegatus'	1
15	<i>Liquidambar styraciflua</i> L.	1
	<i>Allium moly</i> L.	10
16	<i>Tamarix tetrandra</i> 'Rubra'	1
17	<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	1
18	<i>Cephalanthus occidentalis</i> L.	1
	<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'	3
	<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'	3
	<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'	3
19	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	1
20	<i>Pinus contorta</i> 'Frisian Gold'	1
21	<i>Buddleia davidii</i> 'Black knight'	1
	<i>Buddleia davidii</i> 'White profusion'	1
	<i>Prunus x eminens</i> 'Umbraculifera'	1
22	<i>Magnolia x soulangeana</i> 'Rustica rubra'	1
23	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	11
24	<i>Morus alba</i> 'Pendula'	1
25	Truhlík pro sezónní výsadbu	
26	<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'	1
27	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'	3
	<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'	15
28	<i>Acer palmatum</i> 'Dissectum Garnet'	1
29	<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.	3
30	<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'	4
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'	4
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'	4
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'	4
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Spitfire'	4
	<i>Gaultheria procumbens</i> L.	3
	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'	4
31	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	1
32	<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	1
33	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	1
	<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	7
34	<i>Astilbe arendsii</i> 'Anita Pfeifer'	2
	<i>Astilbe arendsii</i> 'Fanal'	2
	<i>Astilbe arendsii</i> 'Weisse Gloria'	2
35	<i>Ginkgo biloba</i> 'Horizontalis'	1
36	<i>Carpinus betulus</i> L.	207
37	Trávník - Hřištní směs Rožnovská	10 kg

Příloha č. 6: Návrh výsadby – varianta II (Petra Lašková, 2017)

5.3.2 Rozpočet

Vegetace	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem
Jehličnany				
<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	40-60 cm	2	1 380 Kč	2 760 Kč
<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	80-100 cm, 40 l 180 - 200 cm, 90 l	1	1 250 Kč 4 498 Kč	1 250 Kč
<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kmínku	VK 150 cm, VK 200-210 cm, 35 l	1	700 Kč 4 500 Kč	700 Kč
<i>Ginkgo biloba</i> 'Horizontalis'	OK 12-14 cm, 50 l	1	8 500 Kč	8 500 Kč
<i>Pinus contorta</i> 'Frisian Gold'	125-150 cm	1	900 Kč	900 Kč
<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	25-35 cm, 2 l	1	89 Kč	89 Kč
Listnaté dřeviny				
<i>Acer palmatum</i> 'Dissectum Garnet'	40-60 cm, 3 l	1	479 Kč	479 Kč
<i>Buddleia davidii</i> 'Black Knight'	90 - 100 cm, 3 l	1	269 Kč	269 Kč
<i>Buddleia davidii</i> 'White Profusion'	80-100 cm, 12 l	1	670 Kč	670 Kč
<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	VK 200-210 cm, OK 12-14 cm, šířka koruny 120-130 cm, 50 l	1	3 790 Kč	3 790 Kč
<i>Cephalanthus occidentalis</i> L.	2 l	1	115 Kč	115 Kč
<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	20-30 cm, 1 l	1	75 Kč	75 Kč
<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	40-60 cm, 2 l	1	79 Kč	79 Kč
<i>Cotoneaster dammeri</i> C.K. Schneid.		2	55 Kč	110 Kč
<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	15-30 cm, 1 l	2	89 Kč	178 Kč
<i>Liquidambar styraciflua</i> L.	VK 170-180 cm, OK 12-14 cm, 35 l	1	4 420 Kč	4 420 Kč
<i>Magnolia x soulangeana</i> 'Rustica Rubra'	80-90 cm, 3 l	1	659 Kč	659 Kč
<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	30-40 cm	1	990 Kč	990 Kč
<i>Prunus ×eminens</i> 'Umbraculifera'	VK 180 cm, OK 6-8 cm, 20 l	1	1 628 Kč	1 628 Kč
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	VK 130 - 150 cm	1	160 Kč	160 Kč
<i>Syringa vulgaris</i> 'Primrose'	50-60 cm	1	570 Kč	570 Kč
<i>Tamarix tetrandra</i> 'Rubra'	170-180 cm, šířka 30-40 cm, 18 l	1	1 430 Kč	1 430 Kč
Ovocné dřeviny				
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	VK 150 cm	1	847 Kč	847 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	VK 70 cm	1	120 Kč	120 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Jantar' - stromkový (s oporou)	vVK 70 cm	1	85 Kč	85 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	25-30 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	30-40 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
Trvalky				
<i>Astilbe arendsii</i> 'Anita Pfeifer'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Astilbe arendsii</i> 'Fanal'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Astilbe arendsii</i> 'Weisse Gloria'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Marginato-alba'		2	145 Kč	290 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'		1	145 Kč	145 Kč
<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'		2	145 Kč	290 Kč
<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.		3	45 Kč	135 Kč
Cibulnaté a hlíznaté				
<i>Allium moly</i> L.		10	35 Kč	350 Kč
<i>Allium ursinum</i> L.		10	5 Kč	50 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'		3	10 Kč	30 Kč
<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Narcissus</i> 'Replete'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'		15	16 Kč	240 Kč
Okrasné trávy				
<i>Carex plantaginea</i> Lam.		1	90 Kč	90 Kč
<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'		2	148 Kč	296 Kč
<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'		7	48 Kč	336 Kč
<i>Miscanthus purpurascens</i> 'Herkules'		1	79 Kč	79 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'		3	52 Kč	156 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'		3	54 Kč	162 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Variegatus'		1	70 Kč	70 Kč
Aromatické a kořeninové rostliny				
<i>Allium schoenoprasum</i> L.		1	39 Kč	39 Kč
<i>Helichrysum italicum</i> 'Currykraut'		1	48 Kč	48 Kč
<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'		13	48 Kč	624 Kč
<i>Melissa officinalis</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Mentha ×piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.		1	48 Kč	48 Kč
<i>Ocimum basilicum</i> L.		1	19 Kč	19 Kč
<i>Origanum majorana</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Origanum vulgare</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert		1	28 Kč	28 Kč
<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'		1	45 Kč	45 Kč
<i>Salvia officinalis</i> L.		1	45 Kč	45 Kč
<i>Thymus vulgaris</i> L.		1	38 Kč	38 Kč
Vřesovištní rostliny				
<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'		4	47 Kč	188 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'		4	47 Kč	188 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'		4	47 Kč	188 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'		4	47 Kč	188 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Spitfire'		4	47 Kč	188 Kč
<i>Gaultheria procumbens</i> L.		3	65 Kč	195 Kč
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'		4	69 Kč	276 Kč
Živý plot				
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 100-120 cm, PK	207	44 Kč	9 093 Kč
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 80-100 cm, 3 l		65 Kč	0 Kč

Cena za vegetaci celkem (vč. DPH): **46 445 Kč**

VK = výška kmene
OK = obvod kmene
PK = prostokohenná

Materiál	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem
Živý plot	61,5 x 0,5 (d x š), tj. 30,75 m ²			
Kompost - 4 kg na 1 m ² (kg)	30,75	123	1,2 Kč	148 Kč
Mulčovací kůra (m ³) - vrstva cca 6 cm	1,85	1,85	850 Kč	1 568 Kč
Vřesoviště	7 x 0,8 x 0,4 (d x š x h), tj. 2,24 m ³ = 2240 l			
FORESTINA substrát pro borůvky 40 l	2240 l	56	94 Kč	5 264 Kč
nebo směs rašeliny, písku a zahradní zeminy v poměru 5:2:1 (1400:560:280)				
Rašelina zahradní 70 l (Gartentorf)	1400	20	125 Kč	2 500 Kč
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	560	1,08	350 Kč	378 Kč
Zahradní zemina - stávající				0 Kč
Mulčovací kůra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,34	0,34	850 Kč	286 Kč
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	8,6	17,20	42 Kč	729 Kč
Bylinkový záhon (20 cm nad úroveň terénu)	3 x 0,7 x 0,2 (d x š x h), tj. 0,42 m ³ = 420 l			
FORESTINA Substrát pro bylinky a zelené koření 10 l	420	42	49 Kč	2 058 Kč
směs kompostu, písku a zahradní zeminy v poměru 2:1:2 (168:84:168 l)				0 Kč
Kompost (m ³)	0,17	0,2	700 Kč	118 Kč
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	0,84	0,84	350 Kč	294 Kč
Zahradní zemina - stávající				0 Kč
Mulčovací kůra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,13	0,1	850 Kč	107 Kč
(Obruba - v rámci stavby plotové podezdívky (zařizuje majitel)				0 Kč
Trávník	593,25			
TerraCottem Turf 1 kg (120 gramů / 1 m ²)	71 190	71	485 Kč	34 527 Kč
Hřištní směs Rožnovská 10 kg (Výsevná plocha 350-400 m ²)	597	2	1 242 Kč	2 484 Kč
Terasa				
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 100 x 45 x 45 cm) - travinová clona		3	5 438 Kč	16 314 Kč
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 40 x 80 x 40 cm) - sezónní výsadba		1	4 055 Kč	4 055 Kč
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 50 x 50 x 50 cm) - rozmarýn		1	4 055 Kč	4 055 Kč
Keramzít Agro 8 - 16 mm, 20 l - vrstva cca 10 cm	102	5	129 Kč	645 Kč
Netkaná geotextilie (1,3 x 10 m)		1	94 Kč	94 Kč
FLORIA Substrát pro zelené rostliny a palmy 20 l	353,5	17,7	80 Kč	1 414 Kč
TerraCottem Universal (5 g/1 litr substrátu) 1 kg	1767,5	2	485 Kč	970 Kč
Ostatní				
Kompost na záhony, výsadbu stromů - 4 kg na 1 m ² (kg)	47	188	1 Kč	226 Kč
Mulčovací kůra na záhony, pod výsadbu stromů (m ³)	4,7	4,7	850 Kč	3 995 Kč
Kotvení ke stromům (nad 150 cm kmínek či se zapěstovanou korunou)		5	280 Kč	1 400 Kč
Povrch na dětské hřiště - min. výška 200 mm (6,5 x 11 x 0,2, tj. 14,3 m ³)				
Mulčovací kůra (m ³)	14,3	14,3	850 Kč	12 155 Kč
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	23	46	42 Kč	1 950 Kč
Roundup Biaktiv 1 l	687,7	1	370 Kč	370 Kč

Cena za materiál celkem (vč. DPH): **90 782 Kč**
Cena celkem (vč. DPH): **137 227 Kč**

Ceny dle internetových obchodů k 23.3.2017:

Zahradnictví Milan Havliš (Praha)
Okrasné skolky Jašovi (Žiželice nad Cidlínou)
Bambus Centrum Kastner (Třebíz u Slaného)
Prodej stromků s.r.o. (Uherský Ostroh)
Petra Šterbová PRODEJ ROSTLIN (Hlinsko)
FYTEX Zahradní centrum (Slaný - Lotouš 2)
ZAHRADY S NAPADY- zahradnictví, návrhy a realizace, zahradnická technika (Ostrava)
Zahradnictví Jiří Hruška (Velim)
Zahradnictví Franc (Kameně Zehrovice)
Zahradnictví Kovalčík (Jalubí)
Zahradnictví flos s.r.o. (Řež u Prahy)
SemenaOnline, s.r.o. (Praha 5)
Zahradnictví Krulichovi (Praha 6)
Zahradnictví Hortus spes (Šarátice)
Renata Šiblová - Květiny Šiblová (Kotvrdovice)
Kompostárna Lišnice (Čisovice)
EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o. (Trhový Štěpánov)
KOBRA ÚDLICE s.r.o. (Údlice)
Červenka Michal (Praha)
Bon Appetit s.r.o. (Liberec)
Chemické produkty - Jeseník (Jeseník)
Beton Brož, s.r.o. (Otnice)
Ondřej Jirásek (Lom - Loučná)

<http://www.havlis.cz/>
<http://www.okrasne-skolky.cz/>
<http://www.bambuscentrum.cz/>
<http://www.prodejstromku.cz/>
<http://www.prodejroslin.cz/>
<http://www.zahradnicentrum.cz/>
<http://www.zahradysnapady.cz/>
<http://www.hruska-skolky.cz/>
<http://www.zahrady-rostliny.cz/>
<http://www.zahradnictvi-kovalcik.cz/>
<http://www.zahradnictvi-flos.cz/>
<http://www.osiva-semena.cz/>
<http://www.zahradnictvikrulichovi.cz/>
<http://www.rostliny.net/>
<http://www.kvetiny-siblova.cz/>
<http://www.prodej-zeminy.cz/>
<http://www.ekoso.cz/>
<http://www.zivkykompost.cz/>
<http://www.a-cervenka.cz/>
<https://www.eshop-kvetinace.cz/>
<http://www.chemickeproduktyjesenik.com/>
<http://www.betonbroz.cz/>
<http://rezany-kamen.webnode.cz/>

Příloha č. 7: Rozpočet výsadby – varianta II (Petra Lašková, 2017)

5.4 Varianta III.

Třetí finální varianta návrhu vznikla jako logické vyústění dvou předchozích. Tento návrh představuje syntézu, ale zároveň i kompromis a vývoj předchozích dvou.

Členění a funkce zahrady zůstávají stále stejné. Hrací koutek vychází z prvního návrhu, ovšem nejsou zde přítomny jedlé *Lonicera kamtschatica* 'Altaj' a *Lonicera kamtschatica* 'Amur', které na majitelku působí příliš „planě“, a *Morus alba* 'Pendula' je umístěna přímo u sestavy na hraní, neboť její konstrukce umožní dlouhé větve moruše kolem ní vést a usnadní tak vstup do „bunkru“.

Vzhledem k tomu, že relaxační koutek upřednostňuje majitelka s *Prunus serrulata* 'Kanzan', tak na dětském hřišti bude umístěn *Picea orientalis* 'Aureospicata' namísto *Magnolia ×soulangeana* 'Rustica Rubra', které by jinak kvetla současně s *Prunus serrulata* 'Kanzan', a tím by při pohledu z terasy docházelo k tříštění divákovy pozornosti. Relaxační kout byl navíc doplněn mohutnou hradbou z travin *Cortaderia selloana* 'Rosea', *Miscanthus purpurascens* 'Herkules', *Miscanthus sinensis* 'Gracillimus' a *Miscanthus sinensis* 'Variegatus', která přes léto vytvoří za *Prunus serrulata* 'Kanzan' zelenou oázu a z velké části zakryje plot.

Okrasný záhon mezi dětským a relaxačním koutkem je symbiózou travin, trvalek, jarních cibulovin a malé *Pinus mugo* 'Winter Gold' a nabízí estetický dojem v každém ročním období.

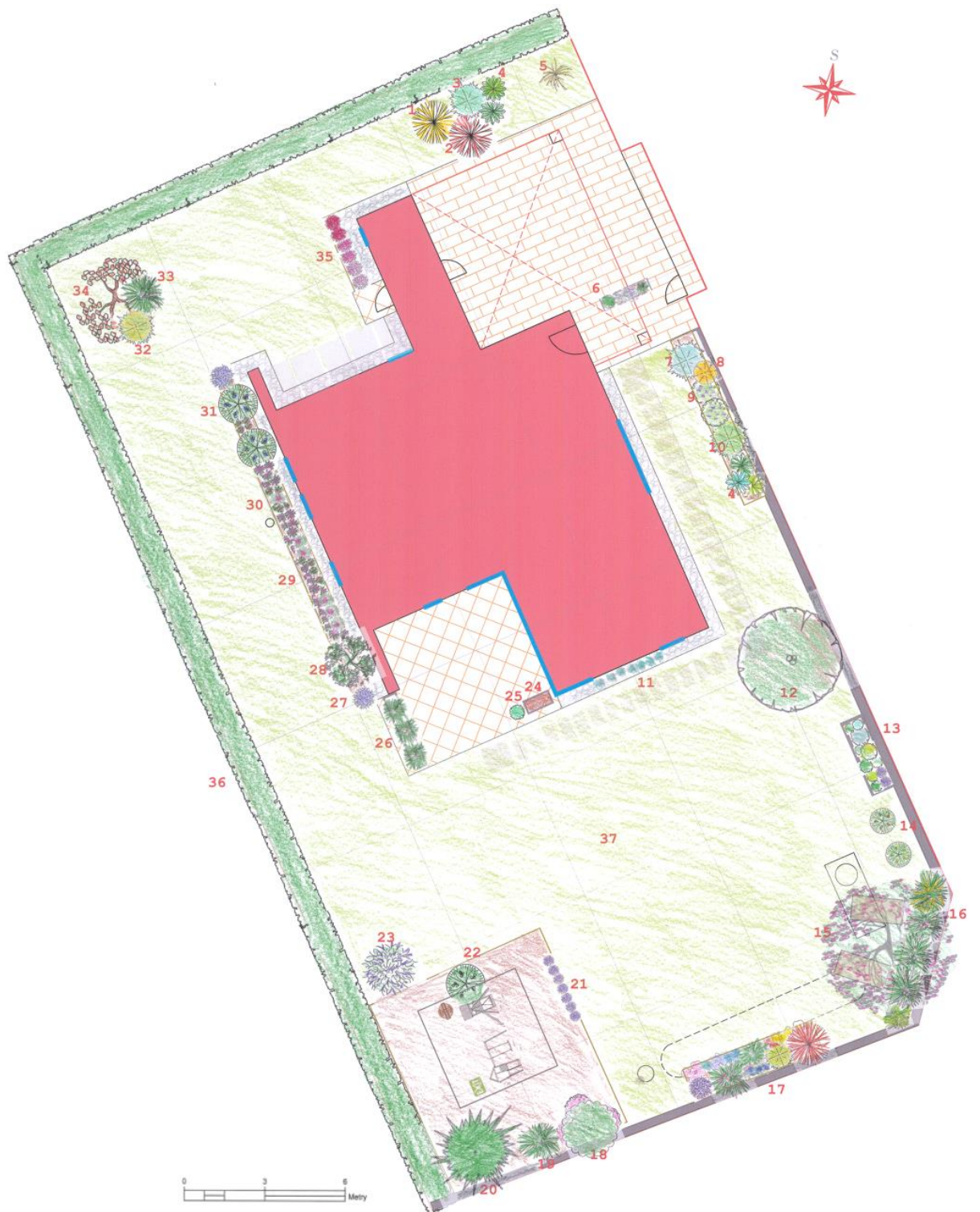
Velikost vřesoviště je přesně výsledkem zmíněného kompromisu. Jeho uspořádání je formální - je lemován *Perovskia atriplicifolia* Benth. a doplněn *Liatris spicata* (L.) Willd. v lineárně se zmenšujícím počtu (3-2-1). Jako protiváha *Vaccinium corymbosum* L. zde slouží zakrslá *Betula nana* L.

Pohled na severní stranu zahrady je zakončen skupinou dřevin, kde již v předjaří rozkveté *Hamamelis ×intermedia* 'Diane', během léta bude zelenou masu rozbíjet zlatý kultivar *Pinus mugo* 'Winter Gold', kterou na podzim podpoří *Miscanthus sinensis* 'Graziella' a tento efekt pak bude ještě výraznější v zimě, kdy pozadí vytvoří uschlé *Carpinus betulus* L.

Terasa bude i v budoucnu odcloněna pohledům pouze pomocí mobilní zeleně a *Acer palmatum* 'Dissectum Garnet' umístěný v její jihozápadní části byl odstraněn. Truhlík pro sezónní osazování na terase a nápad s podchozí *Catalpa bignonioides* 'Nana' uvítala majitelka jako zajímavé detaily.

5.4.1 Návrh

	Název	Ks
1	<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	1
2	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	1
3	<i>Abies koreana</i> 'Silverlocke'	1
4	<i>Hosta fortunei</i> 'Marginato-alba'	2
	<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'	2
	<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'	1
5	<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	1
6	<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'	2
	<i>Carex plantaginea</i> Lam.	1
	<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	1
7	<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	1
8	<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kmínku	1
9	<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	2
10	<i>Abies koreana</i> 'Fliegende Untertasse'	1
11	<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	7
12	<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	1
	<i>Muscari armeniacum</i> Leichtlin ex Baker	20
	<i>Puschkinia scilloides</i> Adams	16
13	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	1
	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	2
	<i>Melissa officinalis</i> L.	1
	<i>Mentha</i> × <i>piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.	1
	<i>Ocimum basilicum</i> L.	1
	<i>Origanum majorana</i> L.	1
	<i>Origanum vulgare</i> L.	1
	<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert	1
	<i>Salvia officinalis</i> L.	1
	<i>Thymus vulgaris</i> L.	1
14	<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	1
	<i>Ribes rubrum</i> 'Janar' - stromkový (s oporou)	1
15	<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	1
	<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'	15
	<i>Narcissus</i> 'Replete'	15
16	<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'	1
	<i>Miscanthus purpurascens</i> 'Herkules'	1
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'	2
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Variegatus'	1
17	<i>Allium giganteum</i> 'Gladiator'	6
	<i>Allium moly</i> L.	5
	<i>Aubrieta hybrida</i> 'Audrey Blue Shades'	2
	<i>Aubrieta hybrida</i> 'Axcen Dark Red'	2
	<i>Campanula poscharskyana</i> Degen	3
	<i>Carex buchananii</i> Berggr.	1
	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	1
	<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'	1
	<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'	1
	<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.	1
	<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	2
	<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'	5
18	<i>Prunus</i> × <i>eminens</i> 'Umbraculifera'	1
	<i>Paeonia lactiflora</i> 'Edulis Superba'	3
19	<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Japonicum'	1
20	<i>Picea orientalis</i> 'Aureospicata'	1
21	<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'	7
22	<i>Morus alba</i> 'Pendula'	1
23	<i>Buddleia davidii</i> 'Ile de France'	1
24	Truhlík pro sezónní výsadbu	
25	<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'	1
26	<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'	4
	<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'	4
	<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'	4
	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'	3
	<i>Tulipán</i> 'Angelique'	7
27	<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.	2
28	<i>Betula nana</i> L.	1
29	<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'	5
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'	5
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'	5
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'	5
	<i>Calluna vulgaris</i> 'Spitfire'	5
	<i>Gaultheria procumbens</i> L.	8
	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralle'	4
30	<i>Liatis spicata</i> (L.) Willd.	4
31	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	1
	<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	1
32	<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	2
33	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Graziella'	1
34	<i>Hamamelis</i> × <i>intermedia</i> 'Diane'	1
35	<i>Astilbe arendsii</i> 'Anita Pfeifer'	2
	<i>Astilbe arendsii</i> 'Fanal'	2
	<i>Astilbe arendsii</i> 'Weisse Gloria'	2
36	<i>Carpinus betulus</i> L.	207
	<i>Allium ursinum</i> L.	14
37	Trávník - Hřištní směs Rožnovská	10 kg

Příloha č. 8: Návrh výsadby – varianta III (Petra Lašková, 2017)

5.4.2 Rozpočet

Vegetace	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem
Jehličnany				
<i>Abies concolor</i> 'Compacta'	40-60 cm	1	1 380 Kč	1 380 Kč
<i>Abies koreana</i> 'Fliegende Untertasse'	15-20 cm, 3 l	1	389 Kč	389 Kč
<i>Abies koreana</i> 'Silberlocke'	80-100 cm, 40 l 180 - 200 cm, 90 l	1	1 250 Kč	1 250 Kč
<i>Ginkgo biloba</i> 'Mariken' - na kmínku	VK 150 cm VK 200-210 cm, 35 l	1	700 Kč	700 Kč
<i>Picea orientalis</i> 'Aureospicata'	150-175 cm, 35 l	1	4 500 Kč	4 500 Kč
<i>Pinus mugo</i> 'Wintergold'	30-40 cm	2	2 983 Kč	2 983 Kč
<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	25-35 cm, 2 l	1	990 Kč	1 980 Kč
<i>Thuja occidentalis</i> 'Teddy'	25-35 cm, 2 l	1	89 Kč	89 Kč
Listnaté dřeviny				
<i>Buddleia davidii</i> 'Ile de France'	70-90 cm, 7,5 l	1	310 Kč	310 Kč
<i>Catalpa bignonioides</i> 'Nana'	VK 200-210 cm, OK 12-14 cm, šířka koruny 12	1	3 790 Kč	3 790 Kč
<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'	20-30 cm, 1 l	2	75 Kč	150 Kč
<i>Cornus stolonifera</i> 'Flaviramea'	40-60 cm, 2 l	1	79 Kč	79 Kč
<i>Hamamelis ×intermedia</i> 'Diane'	60-70 cm, šířka 40-50 cm	1	659 Kč	659 Kč
<i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb.) DC.	15-30 cm, 1 l	2	89 Kč	178 Kč
<i>Paeonia lactiflora</i> 'Edulis Superba'	1 l	3	650 Kč	1 950 Kč
<i>Prunus serrulata</i> 'Kanzan'	VK 200-210 cm, OK 14-16 cm, šířka koruny 80 VK 300-350 cm, šířka 80-100 cm, 50 l	1	4 750 Kč	4 750 Kč
<i>Prunus ×eminens</i> 'Umbraculifera'	VK 180 cm, OK 6-8 cm, 20 l	1	4 990 Kč	4 990 Kč
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	VK 130 - 150 cm	1	1 628 Kč	1 628 Kč
<i>Salix caprea</i> 'Pendula'	VK 130 - 150 cm	1	160 Kč	160 Kč
Ovocné dřeviny				
<i>Morus alba</i> 'Pendula'	VK 150 cm	1	847 Kč	847 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Losan' - stromkový (s oporou)	VK 70 cm	1	120 Kč	120 Kč
<i>Ribes rubrum</i> 'Jantar' - stromkový (s oporou)	VK 70 cm	1	85 Kč	85 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Patriot'	25-30 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
<i>Vaccinium corymbosum</i> 'Spartan'	30-40 cm, 2 l	1	175 Kč	175 Kč
Trvalky				
<i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea'		2	20 Kč	40 Kč
<i>Astilbe arendsii</i> 'Anita Pfeifer'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Astilbe arendsii</i> 'Fanal'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Astilbe arendsii</i> 'Weisse Gloria'		2	75 Kč	150 Kč
<i>Aubrieta hybrida</i> 'Aurev Blue Shades'		2	38 Kč	76 Kč
<i>Aubrieta hybrida</i> 'Axcen Dark Red'		2	38 Kč	76 Kč
<i>Campanula poscharskyana</i> Degen		3	35 Kč	105 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Marginata-alba'		2	145 Kč	290 Kč
<i>Hosta fortunei</i> 'Obscura'		2	145 Kč	290 Kč
<i>Hosta montana</i> 'Aurea Marginata'		1	145 Kč	145 Kč
<i>Liatris spicata</i> (L.) Willd.		4	99 Kč	396 Kč
<i>Perovskia atriplicifolia</i> Benth.		3	45 Kč	135 Kč
Cibulnaté a hlíznaté				
<i>Allium giganteum</i> 'Gladiator'		6	88 Kč	528 Kč
<i>Allium moly</i> L.		5	35 Kč	175 Kč
<i>Allium ursinum</i> L.		14	5 Kč	70 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Jeane d' Arc'		4	10 Kč	40 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Pickwick'		4	10 Kč	40 Kč
<i>Crocus vernus</i> 'Remembrance'		4	10 Kč	40 Kč
<i>Muscari armeniacum</i> Leichtlin ex Baker		20	7 Kč	140 Kč
<i>Narcissus poeticus</i> 'Actaea'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Narcissus</i> 'Replete'		15	15 Kč	225 Kč
<i>Puschkinia scilloides</i> Adams		16	5 Kč	80 Kč
<i>Tulipa kaufmanniana</i> 'Heart's Delight'		5	16 Kč	80 Kč
<i>Tulipán</i> 'Angelique'		7	16 Kč	112 Kč
Okrasné trávy				
<i>Carex plantaginea</i> Lam.		1	90 Kč	90 Kč
<i>Carex buchananii</i> Berggr.		1	36 Kč	36 Kč
<i>Cortaderia selloana</i> 'Rosea'		2	148 Kč	296 Kč
<i>Festuca glauca</i> 'Elijah Blue'		8	48 Kč	384 Kč
<i>Miscanthus purpurascens</i> 'Herkules'		1	79 Kč	79 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Gracillimus'		2	52 Kč	104 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Graziella'		1	78 Kč	78 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Strictus'		3	54 Kč	162 Kč
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Variegatus'		1	70 Kč	70 Kč
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Japonicum'		1	58 Kč	58 Kč
Aromatické a kořeninové rostliny				
<i>Allium schoenoprasum</i> L.		1	39 Kč	39 Kč
<i>Lavandula angustifolia</i> 'Hidcote Blue'		9	48 Kč	432 Kč
<i>Melissa officinalis</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Mentha ×piperita</i> L. var. <i>citrata</i> (Ehrh.) Briq.		1	48 Kč	48 Kč
<i>Ocimum basilicum</i> L.		1	19 Kč	19 Kč
<i>Origanum majorana</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Origanum vulgare</i> L.		1	35 Kč	35 Kč
<i>Petroselinum crispum</i> convar. <i>vulgare</i> (Nois) Danert		1	28 Kč	28 Kč
<i>Rosmarinus officinalis</i> 'Abraxas'		1	45 Kč	45 Kč
<i>Salvia officinalis</i> L.		1	45 Kč	45 Kč
<i>Thymus vulgaris</i> L.		1	38 Kč	38 Kč
Vřesovištní rostliny				
<i>Betula nana</i> L.		1	85 Kč	85 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Allegro'		5	47 Kč	235 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Marleen'		5	47 Kč	235 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Long White'		5	47 Kč	235 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Silver Knight'		5	47 Kč	235 Kč
<i>Calluna vulgaris</i> 'Spitfire'		5	47 Kč	235 Kč
<i>Gaultheria procumbens</i> L.		8	65 Kč	520 Kč
<i>Vaccinium vitis-idaea</i> 'Koralie'		4	69 Kč	276 Kč
Živý plot				
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 100-120 cm, PK	207	44 Kč	9 093 Kč
<i>Carpinus betulus</i> L. (39 m + 22,5 m = 61,5 m)	výška 80-100 cm, 3 l		65 Kč	0 Kč

Cena za vegetaci celkem (vč. DPH): **40 890 Kč**

VK = výška kmene
OK = obvod kmene
PK = prostokofenná

Materiál	Velikost	Množství	Cena za jednotku	Celkem
Živý plot	61,5 x 0,5 (d x š), tj. 30,75 m ²			
Kompost - 4 kg na 1 m ² (kg)	30,75	123	1,2 Kč	148 Kč
Mulčovací kůra (m ³) - vrstva cca 6 cm	1,85	1,85	850 Kč	1 568 Kč
Vřesoviště	13,5 x 0,8 x 0,4 (d x š x h), tj. 4,32 m ³ = 4320 l			
FORESTINA substrát pro borůvky 40 l	4320 l	108	94 Kč	
nebo směs rašeliny, písku a zahradní zeminy v poměru 5:2:1 (2700:1080:540 l)				
Rašelina zahradní 70 l (Gartentorf)	2700	39	125 Kč	4 821 Kč
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	1,08	1,08	350 Kč	378 Kč
Zahradní zemina - stávající				0 Kč
Mulčovací kůra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,65	0,65	850 Kč	551 Kč
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	15,1	30,20	42 Kč	1 280 Kč
Bylinkový záhon (20 cm nad úroveň terénu)	3 x 0,7 x 0,2 (d x š x h), tj. 0,42 m ³ = 420 l			
FORESTINA Substrát pro bylinky a zelené koření 10 l	420	42	49 Kč	
směs kompostu, písku a zahradní zeminy v poměru 2:1:2 (168:84:168 l)				
Kompost (m ³)	0,17	0,2	700 Kč	118 Kč
Písek (betonový - oranžový, přírodní materiál, frakce 0-2 mm) - 1 m ³	0,84	0,84	350 Kč	294 Kč
Zahradní zemina - stávající				0 Kč
Mulčovací kůra m ³ - vrstva cca 6 cm	0,13	0,1	850 Kč	107 Kč
Obrubník - v rámci stavby plotové podzděvky (zařizující materiál)				0 Kč
Trávník				
TerraCottem Turf 1 kg (120 gramů / 1 m ²)	70560	71	485 Kč	34 222 Kč
Hřištní směs Rožnovská 10 kg (Výsevná plocha 350-400 m ²)	597	2	1 242 Kč	2 484 Kč
Terasa				
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 100 x 45 x 45 cm) - travinová clona		3	5 438 Kč	16 314 Kč
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 40 x 80 x 40 cm) - sezónní výsadba		1	4 055 Kč	4 055 Kč
Sklolaminátový truhlík (d x š x h 50 x 50 x 50 cm) - rozmarýn		1	4 055 Kč	4 055 Kč
Keramzit Agro 8 - 16 mm, 20 l - vrstva cca 10 cm	102	5	129 Kč	645 Kč
Netkaná geotextilie (1,3 x 10 m)		1	94 Kč	94 Kč
FLORIA Substrát pro zelené rostliny a palmy 20 l	353,5	17,7	80 Kč	1 414 Kč
TerraCottem Universal (5 g/litr substrátu) 1 kg	1767,5	2	485 Kč	970 Kč
Ostatní				
Kompost na záhony, výsadbu stromů - 4 kg na 1 m ² (kg)	47	188	1 Kč	226 Kč
Mulčovací kůra na záhony, pod výsadbu stromů (m ³)	4,7	4,7	850 Kč	3 995 Kč
Kotvení ke stromům (nad 150 cm kmínek či se zapěstovanou korunou)		5	280 Kč	1 400 Kč
Povrch na dětské hřiště - min. výška 200 mm (7 x 8 x 0,2, tj. 11,2 m ³)				
Mulčovací kůra (m ³)	11,2	11,2	850 Kč	9 520 Kč
Obrubník zahradní se zámkem (BROŽ Standard šedá, d x š x v - 0,5 x 0,05 x 0,2 m)	13,5	27	42 Kč	1 145 Kč
Roundup Biaktiv 1 l	687,7	1	370 Kč	370 Kč

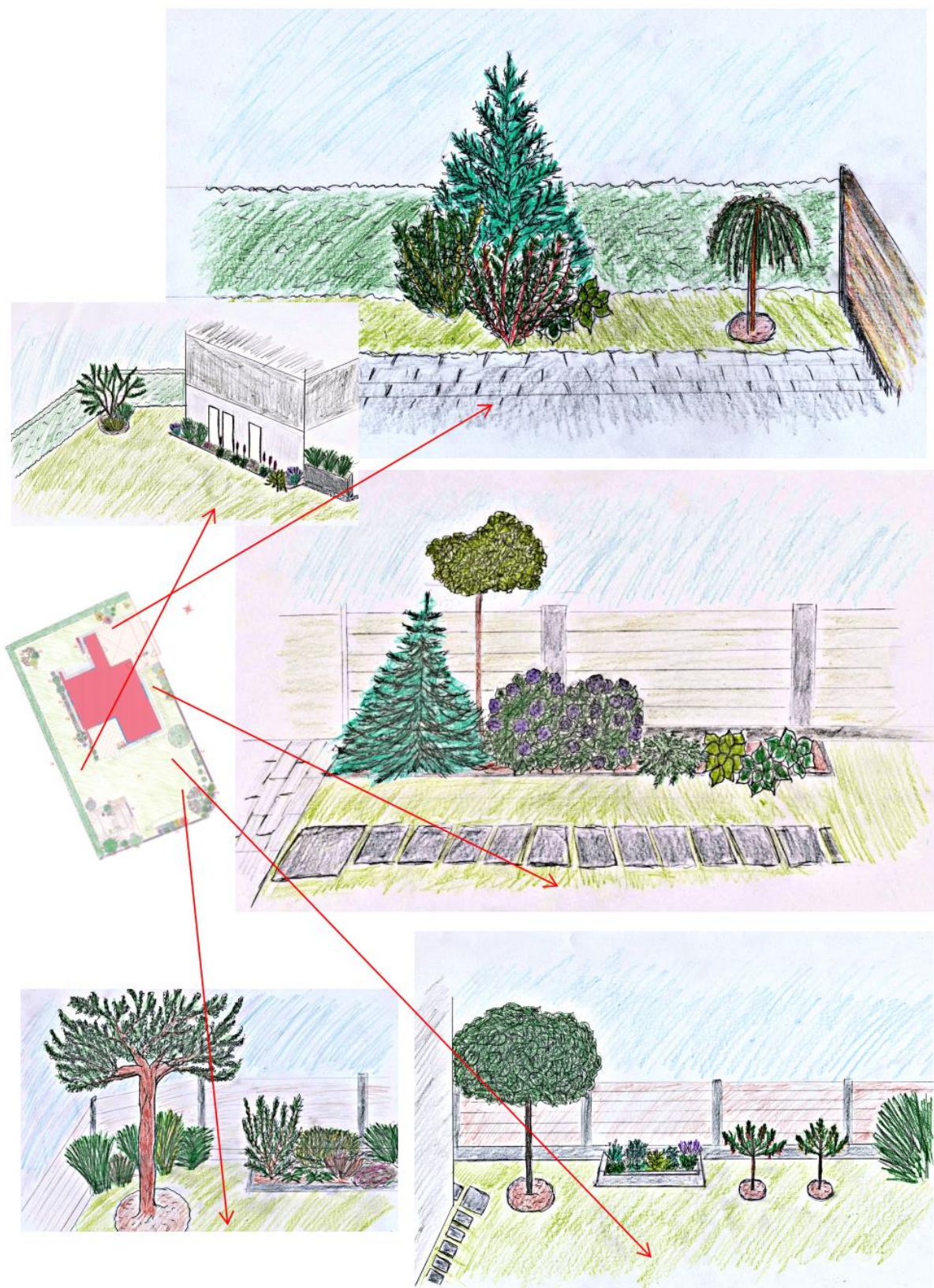
Cena za materiál celkem (vč. DPH): **90 173 Kč**
Cena celkem (vč. DPH): **131 064 Kč**

Ceny dle internetových obchodů k 23.3.2017:

Zahradnictví Milan Havlis (Praha)	http://www.havlis.cz/
Okrasné školky Jašovi (Žitčice nad Cidlinou)	http://www.okrasne-skolky.cz/
Bambus Centrum Kasner (Třebíz u Slaného)	http://www.bambuscentrum.cz/
Prodej stromků s.r.o. (Uherský Ostroh)	http://www.prodejstromku.cz/
Petra Štěrbová PRODEJ ROSTLIN (Hlinsko)	http://www.prodejroslin.cz/
FYTEX Zahradní centrum (Slaný - Lotouš 2)	http://www.zahradnicentrum.cz/
ZAHRADY S NAPADY - zahradnictví, návrhy a realizace, zahradnická technika (Ostrava)	http://www.zahradysnapady.cz/
Zahradnictví Jiří Hruška (Velim)	http://www.hruska-skolky.cz/
Zahradnictví Franc (Kamenné Zehrovice)	http://www.zahrady-rostliny.cz/
Zahradnictví Kovalčík (Jalubí)	http://www.zahradnictvi-kovalcik.cz/
Zahradnictví flos s.r.o. (Rež u Prahy)	http://www.zahradnictvi-flos.cz/
SemenaOnline, s.r.o. (Praha 5)	http://www.osiva-semena.cz/
Zahradnictví Krulichovi (Praha 6)	http://www.zahradnictvikrulichovi.cz/
Zahradnictví Hortus spes (Saratice)	http://www.rostliny.net/
Renata Šiblová - Květiny Šiblová (Kotvrdovice)	http://www.kvetiny-siblova.cz/
Kompostárna Lítavice (Čisovice)	http://www.prodej-zeminy.cz/
EKOSO Trhový Štěpánov, s.r.o. (Trhový Štěpánov)	http://www.ekoso.cz/
KOBRA ÚDLICE s.r.o. (Údlice)	http://www.zivykompost.cz/
Červenka Michal (Praha)	http://www.a-cervenka.cz/
Bon Appetit s.r.o. (Liberec)	https://www.eshop-kvetinace.cz/
Chemické produkty - Jeseník (Jeseník)	http://www.chemickeprodukty.jesenik.com/
Beton Brož, s.r.o. (Otnice)	http://www.betonbroz.cz/
Ondřej Jirásek (Lom - Loučná)	http://rezany-kamen.webnode.cz/

Příloha č. 9: Rozpočet výsadby – varianta III (Petra Lašková, 2017)

5.4.3 Vizualizace

Příloha č. 10: Vizualizace – varianta III (Petra Lašková, 2017)

5.5 Ekonomické zhodnocení

U nově zakládaných zahrad je hned několik aspektů negativně se týkajících finanční stránky. V případě zájmové lokality je jedním z hlavních fakt, že se jedná o zcela novou zahradu – není možné využít žádných stávajících dřevin, ani travního drnu, vše se musí začít zcela od začátku. Výhodou lokality je však kvalitní nekontaminovaná půda, čili nepřibývají náklady s navázkou nové ornice. Zákazník rovněž nemá žádné speciální požadavky na úpravu terénu a realizaci zahrady bude provádět svépomocí. Tím odpadají další náklady. Realizace svépomocí je častá u nově vznikajících rodinných zahrad. Většinu finančních prostředků majitelé vynaloží na stavbu domu, na zahradu někdy třeba i pozapomenou a již jim tedy nezbývá moc financí, pokud vůbec nějaké. Pochopitelně jsou i majitelé, kteří v zakládání zahrady vlastními silami nalézají zábavu a smysl. Realizace svépomocí může ušetřit velkou část finančních nákladů, majitelé investují zejména svůj čas. Problémem však může být nedodržení plánu výsadby. Vždy je tedy nutné zdůraznit, že je třeba se jej držet, řídit se technickou zprávou a případné změny konzultovat s odborníkem.

Hlavní náklady pak tedy přicházejí se samotným nákupem rostlinného a zejména pak dalšího zahradního materiálu.

Mnoho vlastníků chce mít výsadbu co nejrychleji vzrostlou. Toto je samozřejmě reálné, ovšem za předpokladu vyšších nákladů. Další možností je využít dočasné výsadby. Tato varianta je však riziková v tom, že majitelé, kteří zahradě nechtějí věnovat příliš péče, neodstraní tuto výsadbu včas. Třetí variantou je omezit se na rychle rostoucí, ale tím pádem i rychleji stárnoucí dřeviny, což není pro rodinné zahrady ideální. Nejvhodnější je tedy jednoduše čekat. (Šonský, 2009)

Při zadávání požadavků na návrh kýžené zahrady nebyly dány žádné finanční limity a materiál tak byl vybírán pouze s ohledem na estetické hledisko a stanovištní vhodnost. Všechny tři varianty vyšly finančně velmi podobně, neboť byla-li odstraněna jedna finančně nákladná položka, byla většinou nahrazena jinou. Ve všech třech uvedených návrzích jsou vždy uvedeny finančně příznivější položky, přesto se zde možnosti, kde ušetřit, jistě i tak najdou. Většinou stačí jen věnovat čas objížďení různých zahradnických center, školek, eventuelně zahradnických veletrhů. Jediné místo, kde není možné dělat ústupky, jsou stromy na kmínku, u nichž je třeba, aby koruna již byla založená v určité výšce – toto se týká zejména dřevin *Catalpa bignonioides* 'Nana', *Ginkgo biloba* 'Mariken' a *Prunus serrulata* 'Kanzan'. Proto také tyto dřeviny tvoří nejvyšší část z rozpočtu vegetace. Další nákladnou položkou je založení vřesoviště – cena se odvíjí od celkové velikosti a náročnosti založení. Je možné využít již

namíchaný substrát pro vřesoviště, ovšem cena je pak téměř dvojnásobná. Finančně přijatelnější je tedy namíchat si vlastní.

Nejvyšší položku rozpočtu představuje půdní kondicionér Terracottem Turf, který je navržen pro založení trávníku. Vzhledem k tomu, že zájmová oblast je mírně suchá, mohla by se tato investice vyplatit, neboť prostředek snižuje četnost zálivek až o 50%. Položka je to však přesto vysoká, a proto byli zákazníci instruováni k poptání závlahového systému, který by mohl být, mimo klasického vododního řádu, napojen i na již instalovanou zdrž na dešťovou vodu. Teprve poté bude možné provést ekonomické vyhodnocení a určit, zda by výhoda spočívala pouze v úspoře cenného času, či i financí.

Ve všech třech uvedených návrzích činí nákup rostlinného materiálu pouhých cca 30%, zbylou část tvoří nákup ostatního materiálu.

Vzhledem k prakticky stejné výši finančních nákladů všech tří návrhů, nebyla ekonomická stránka pro výběr finální varianty relevantní.

6 Diskuse

Dnešním obecným problémem zahrad v satelitních částech je, dle osobního názoru autorky, zejména stylová roztržitost. Tím, že většina nových příměstských částí vzniká doslova na bývalých polích, která nejsou součástí chráněných krajinných oblastí, neplatí zde žádné regulace ohledně výstavby a každý majitel pozemku si postaví dům jen dle svého vkusu bez ohledu na charakter okolí. S tím pak souvisí i styl zahrady. Vznikají tak situace, kdy vedle japonské zahrady vznikne zahrada se suchomilným společenstvem a o kus dále zurčí malá vodní kaskáda. Společným rysem všech těchto zahrad je přitom úhlednost, až sterilita, jakoby zahrada ani nebyla přírodního původu či charakteru.

Ačkoliv by povaha zahrady měla být do velké míry dána druhem zástavby a u zahrad na okrajích měst by tak měla být podporována návaznost na krajinu (Stejskalová a kol., 2011), není v tomto případě řešení reálné, neboť charakter satelitní zástavby se odvíjí především od vysokých cen pozemků a zřejmých developerských záměrů – co největší procento zastavění a tím co nejvíce peněz. Důležité je však také zmínit to, že dlouhá řada majitelů malý pozemek upřednostňuje, neboť nemají nikterak velké pěstitelské ambice a s velikostí se většinou úměrně pojí i požadavky na údržbu. Tak či tak, všichni tito majitelé zakládají zahrady na malých parcelách, kde jedna zahrada nesourodě navazuje na druhou a propojení s okolní přírodou není zcela možné. Majitelé se uchylují do interiéru svých zahrad, kde se ohrazují vůči okolnímu prostředí. S tím souvisí vysoké hradby, kterými jsou zahradní prostory obehnané a na které jsou využívány i nepřirodní materiály. Například Stejskalová a kol. (2011) říká, že třeba betonovým zdem bychom se v zahradě měli zcela vyhýbat a pokud je využijeme, tak alespoň s vymývaným či nějak strukturovaným povrchem. Lešinská (2004) naopak propaguje využívání moderních materiálů. Na problém betonových, potažmo ale i kamenných, zdí upozorňuje také Šonský (2009), který by rád, abychom si brali příklad ze zahraničí a k oddělení hranic pozemků využívali nízký tvarovaný plot. Více toto téma nerozebírá, ale z kontextu se zdá, že toto řešení má na mysli pouze u předzahrádek, tedy k oddělení vlastního a společného prostoru. K oddělení jednotlivých soukromých zahrad by toto řešení, dle autorky, nebylo vhodné, neboť by se tak narušovala tolik vyžadovaná intimita vlastního zahradního prostředí, na jejíž potřebě vytvoření se shodují všichni autoři. Jediný rozporující moment je možné nalézt u Marečka (1992), který rovněž klade požadavek na vznik intimity v zahradě, ale jako řešení úzkého prostoru mezi sousedy navrhuje společné dohodnuté uspořádání, kdy tyto plochy společně vytvoří opticky jeden vnímaný celek.

Situace dnešních nově vznikajících zahrad je dost složitá. Neustále se setkáváme s voláním po návratu člověka k přírodě, ovšem podmínky současného stylu života ho neumožňují realizovat. Člověk v sobě musí hlas přírody kolikrát tšit a nebo mu dovoluje se projevit pouze na pár hodin týdně v rámci jeho tícici metrů čtverečních, někdy ani to ne. Právě proto by tyto projevy měly být alespoň co nejlépe realizované.

Při řešení úkolu této práce narazila autorka na několik negativních situací, které bylo třeba řešit. Jedna z nich se týkala relativně malé rozlohy parcely vzhledem k požadované polyfunkčnosti zahrady. Malá rozloha parcel je častý aspekt současných zahrad v satelitních částech města. Zahrady mají být polyfunkční a je tedy vyžadováno širší spektrum zeleně. Bohužel vzhledem k malým plochám pozemku pak nutně dochází k tomu, že jsou voleny taxony s menším či submisivnějším vzrůstem a dochází tak ke vzniku nízké zeleně, která je ve vztahu k okolní zástavbě výškově zcela nevhodná. Toto by se mohlo řešit promyšlenější volbou zeleně ve veřejném prostranství (vysoké stromy na veřejné ploše, vhodné taxony do uličního stromořadí apod.). Správně zvolená výsadba veřejné zeleně by mohla řešit i častý problém satelitních zahrad, kterým je poměrně silná větrnost. Samotné zahrady by mohly být lépe využívány, pokud by si tuto ochranu nemusel řešit každý majitel na pozemku sám. Stejně tak by tato veřejná zeleň mohla sloužit k vytváření pohledových clon mezi jednotlivými domy. Bohužel zájmem developera je častěji výtělek, než vytvoření plně funkčního obytného celku. Na problém přehuštěných zástaveb rodinných domů s malým vlastním pozemkem, doplněných sítí úzkých komunikací a s tím spojenou absencí uličních alejí, upozorňuje i Šonský (2009).

Autorka se rovněž musela vypořádat s několika rozporujícími momenty. Co se týče polyfunkčnosti zahrady, dle Svobody (2014) je vhodné využít vegetaci, která plní jak okrasnou, tak i produkční funkci. Jako ideální příklady uvádí moruši bílou a černou, jedlé jeřáby (břek, muk, oskeruše, ptačí), mahalebku obecnou, růži šípkovou, trnku obecnou, lísku tureckou, muchovník, dřín obecný, aronii, borůvku velkoplodou, hlošinu mnohokvětou a okoličnatou, kdouloň obecnou, mahonii cesmínolistou a mnoho dalších. Problémem však je, že na řadu lidí tyto rostliny působí příliš divoce, planě a zastarale, a tak si je ve svých nově vznikajících moderních zahradách nepřejí. Svoboda (2014) také přišel se zajímavým nápadem, týkající se neprovádění řezu ovocných dřevin, čímž by odpadla značná část nutné práce na zahradě. Pro klasické ovocnáře je však toto nepředstavitelné a řez pro ně z mnoha důvodů představuje užitečnou a neoddělitelnou složku celkového systému péče o ovocné dřeviny (Blažek a kol., 2001). Vzhledem k malé rozloze zahrady a malému počtu přítomných ovocných dřevin by autorka upřednostnila konveční způsob pěstování s řezem.

Dalším rozporujícím momentem mezi odbornými autory je působnost vegetačních prvků – dle Lešinské (2004) působí výsadba květin prostorově, naoproti tomu Machovec (1983) říká, že květiny působí zejména plošně. Autorka se ztotožňuje s oběma názory a domnívá se, že výsadba květin může působit jak prostorově (například výsadba květinových solitér v kombinaci s trávníkem), tak plošně (například výsadba ornamentálních letniček).

Samotné řešení úkolu bylo inspirováno názory Marečka (1992). Tento autor uvádí, že pro majitele zahrady je nesmírně důležité, aby k ní měl osobní vztah a korespondoval s jeho životním stylem. Z tohoto důvodu byl zvolen postup, kdy se samotná majitelka stala i aktivním spoluvůrcem zahrady a to nejen pouze přednesením svých přání, ale i praktickou možností tato přání při plánování aplikovat. Klientka se po seznámení s možnostmi realizace, spolupodílela na výběru konkrétní vegetace a tím bylo zajištěno, že každý kousek zeleně v její zahradě pro ní bude mít smysl. S tímto postupem se samozřejmě pojila i některá drobná úskalí – například majitelka při diskuzi nad seznamem vegetace zcela odmítla tůje a všechny jim podobné dřeviny, čímž došlo k značnému omezení jehličnatých rodů využitelných například do stinných částí zahrady či jako půdního pokryvu. Taktéž zde byl striktní požadavek na nejedovatost použitých dřevin, který je u rodinných zahrad samozřejmě zcela opodstatněný. Autorka tedy stála před složitým úkolem vytvořit ideální výsadbu z poměrně omezeného sortimentu vegetace. Přitom nebylo možné se spolehnout na rady z dostupné literatury, týkající se vhodných výsadeb v rodinných zahradách, neboť většina těchto doporučení nezohledňovala právě zmiňovanou jedovatost či zdravotní nezávadnost a zabývala se spíše vzrůstem rostlin či náročností na péči. A tak třeba Šonský (2009) doporučuje do moderních zahrad tisy, cesmíny a jalovce, Wilson (2007) tam umísťuje wistáriu a Newbury (2009) plaménky a zimoztráz. Vždy tedy bylo třeba navrhované rostliny porovnávat s literaturou, zabývající se zdravotně potencionálně nebezpečnými rostlinami. I zde však autorka narážela na mírné nesrovnalosti, když například celá mahonie cesmínolistá byla Trnkovou (2014) označena za lehce toxickou, ovšem dle Svobody (2014) jsou plody jedlé a lidé se o jedovatosti jen mylně domnívají a straší tím sebe i své děti. Pro jistotu však byla tato dřevina ze seznamu vhodných rostlin vyřazena.

Dalším negativem zvoleného způsobu řešení bylo, že vzhledem k invenci majitelky nebylo již od začátku možné dodržet všechny zásady, týkající se nízké údržbovosti či vhodného umístění výsadby. Tento fakt se týká například užití ostrých linií, které budou znesnadňovat sekání trávníku, rizikové umístění pivoňek u dětského hřiště, kde hrozí jejich větší poškození, či zahrnutí hlavoše západního do seznamu výsadby, ačkoliv jeho zařazení nebylo vzhledem ke stanovištním podmínkám zcela vhodné a na konec ani nebylo využité. Taktéž založení

vřesoviště se časem může ukázat jako krok špatným směrem, neboť vzhledem ke stávajícím půdním podmínkám bude muset být kompletně vyměněn celý substrát a kondice vřesoviště tak časem může klesat.

Diskutabilní je užití habru jako tvarovaného živého plotu, neboť tato dřevina nebude vyhovovat podmínkám nízké údržbovosti. Jistě by bylo vhodné využít netvarovaný, tedy volně rostoucí živý plot, kde by odpadal výchovný i udržovací řez, avšak jeho prostorové nároky jsou o to vyšší. Habr se tak, vzhledem k prostorovým podmínkám a přáním majitelky, jeví jako nejschůdnější varianta.

I když situace zprvu vypadala, že majitelka nemá jasnou představu ohledně konkrétní vegetace a jejího rozmístění, postupem času u ní ve spolupráci s autorkou vykryštovala celkem jasná idea týkající se celé zahrady. Tato idea se pak promítla právě do onoho třetího návrhu.

Ačkoliv byl tento postup řešení časově a organizačně náročnější, je jisté, že výsledkem je zahrada, se kterou bude rodina dokonale sžita a bude nést otisk užívající rodiny, nikoliv pouze přizvaného odborníka. Tato zahrada tedy bude uspokojovat nejen biologické požadavky rostlin, ale i funkční a estetické požadavky rodiny. A toto je na výsledném řešení to nejdůležitější pozitivum.

7 Závěr

- Při plánování zahrad se uplatňují obecné kompoziční a estetické principy a zvažují se místní stanovištní podmínky. Taktéž by se vždy měly brát v potaz i přání a představy majitelů zahrady.
- Rostlinná výsadba v zahradách pro rodiny s dětmi by měla být vždy přizpůsobena věku dětí. Často je tedy třeba klást zvláštní důraz na zdravotní nezávadnost rostlin, přičemž je vhodné se o ní informovat v odborné literatuře věnující se ryze tomuto tématu.
- Během procesu plánování zahrady je příhodné přizvat k aktivní účasti i samotné vlastníky prostoru.
- Přání a představy majitelů se projektantovi někdy mohou zdát obtížně splnitelné, neodůvodněné či rozporující zadání. Vždy je však třeba s nimi pracovat.
- Aplikací požadavků vlastníků na zahradní prostor vytváříme úzký vztah majitel-zahrada, což je na celém procesu nejvýznamnější.

8 Seznam literatury

Baloun, J., Jahodář, L., Leifertová, I., Štípek, S. 1989. Rostliny způsobující otravy a alergie. Avicenum, zdravotnické nakladatelství, n. p. Praha. 276 s.

Baroš, A., Martinek, J. 2011. Trvalkové výsadby s vyšším stupněm autoregulace a extenzivní údržbou: plánování, zakládání, údržba, doporučené směsi: certifikovaná metodika. VÚKOZ. Průhonice. 84 s. ISBN: 9788085116885.

Blažek, J., Beneš, V., Dlouhá, J., Janečková, M., Kneifl, V., Kosina, J., Lánský, M., Paprštejn, F., Pražák, M., Plíšek, B., Svoboda, A., Staněk, J., Sus, J. 2001. Ovocnictví. KVĚT Nakladatelství ČZS. Praha. 384 s. ISBN: 8085362333.

Böhm, Č. 1988. Okrasná zahrada a její rostliny. SZN. Praha. 384 s.

Brickell, Ch. 2003. A-Z Encyclopedia of Garden Plants. Dorling Kindersley Limited. London. p.1128. ISBN: 0751337382.

Burian, S., 1990. Příroda plná jedů. MONA. Praha. 33 s. ISBN: 8070260297.

ČSN 83 9051. Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační plochy. 2006. Český normalizační institut. Praha. 12 s.

Dolejší, A., Kott, V., Šenk, L. 1991. Méně známé ovoce. Zemědělské nakladatelství BRÁZDA. Praha. 152 s. ISBN: 8020901884.

Gropper., H. 2011. Květinové záhony od jara do podzimu. Euromedia Group, k. s. – Knižní klub. Praha. 64 s. ISBN: 9788024228129.

Haarpaintner, A. 2005. Voňavá zahrada. Grada. Praha. 80 s. ISBN: 8024710552.

Hagenouw, R. 2006. Děti a zahrada. Rebo Productions CZ, spol. s r. o. Dobřejovice. 63 s. ISBN: 807234546X.

Hertle, B., Kiemaier, P., Nickig, M. 2010. Kvetoucí zahrada. Sojtko & Co., s .r. o. Praha. 288 s. ISBN: 9788025601211.

Hurych, V., Slovák, J., Svoboda, S. 1984. Sadovnictví 1. SZN. Praha. 389 s.

Ezechel, M., Hurych, V., Michalková, R., Stejskalová, J., Svoboda, S. 2011. Tvorba zeleně: sadovnictví – krajinářství. Mělník VOŠZ a SZŠ ve spolupráci s Grada Publishing. Mělník, Praha. 303 s. ISBN: 9788090478206.

Kaplan, R. 2001. The nature of the view from home psychological benefits. Environment and behavior, 33(4). 507-542.

Kubát, K., Hrouda, L., Chrtěk, J. jun., Kaplan, Z., Kirschner, J., Štěpánek, J. (eds.). 2002. Klíč ke květeně České republiky. Academia. Praha. 928s. ISBN: 8020008365.

Křivánková, D. 2014. Školní zahrada jako přírodní učebna - Jak založit školní přírodní zahradu. Lipka - školské zařízení pro environmentální vzdělávání. Brno. 16 s. ISBN: 9788087604625.

Křivánková, D. 2014. Školní zahrada jako přírodní učebna - Výukové prvky ve školní přírodní zahradě. Lipka - školské zařízení pro environmentální vzdělávání. Brno. 24 s. ISBN: 9788087604625.

Lange, P. 2003. Kbelíkové rostliny. Rebo Productions CZ, spol. s r. o. Dobřejovice. 95 s. ISBN: 8072342819.

Lešinská, L. 2004. Moderní zahrada. Jaga group, s. r. o. Bratislava. 213 s. ISBN: 808890594X.

Machovec, J., 1983. Sadovnické květinářství. SPN. Praha. 241 s.

Mareček, J. 1992. Zahrada. NORIS Praha. Praha. 304 s. ISBN: 8090090818.

Newbury, T., 2009. Zahrada – kniha nejlepších návrhů, plánů a stylů. Grada. Praha. 256 s. ISBN: 9788024726328.

Noordhuis, K. T. 2004. Encyklopedie zahradních rostlin. Rebo Productions. Čestlice. 320 s. ISBN: 8072341812.

Otruba, I. 2002. Zahradní architektura: tvorba zahrad a parků. ERA. Šlapanice. 357 s. ISBN: 8086517136.

Pavlík, M. 2010. Katalog jehličin: seznam doporučovaných odrůd. Svaz školkařů České republiky. Průhonice. 87 s. ISBN: 9788025467664.

Petříková, K. (ed.) 2012. Zelenina. Profi Press. Praha. 191 s. ISBN: 9788086726502.

Quitt, E. 1971. Klimatické oblasti Československa. Academia. Praha. 73 s.

Seznam doporučených odrůd rostlin. 2003. Svaz školkařů České republiky. Průhonice. 97 s. ISBN 8023911988.

Sláma, P., Vobořil, P. 2016. Geologický a hydrologický posudek – Lokalita: Skorotice. V držení majitelů pozemku.

Solilová, J., Opatrná, M. 2005. Katalog trvalek. Ministerstvo zemědělství ČR. Praha. 134 s.

Svoboda, J. 2009. Kompletní návod k vytvoření ekozahrady a rodového statku. Smart Press. Praha. 341 s. ISBN: 9788087049280.

SPPK A02 001. Výsadba stromů. 2013. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Praha. 48 s.

Šonský, D. 1999. Živé ploty a tvarované dřeviny v zahradě. Grada. Praha. ISBN: 8071698237.

Šonský, D. 2009. Moderní zahrady. Computer Press, a.s. Brno. ISBN: 9788025127476.

Šonský, D., Pospíšilová, K. 2015. Zahradní detail – Architektonické prvky v krajině. CPress. Brno. ISBN: 9788026409472.

Trnková, K. 2014. Krásné, ale jedovaté aneb Rodičové, opatrnosti není nikdy dost. STUDIO trnka, s. r. o. Praha. 60 s. ISBN: 9788087678367.

Vermeulen, N. 1999. Encyklopedie bylin a koření. Rebo Productions. Čestlice. 319 s. ISBN: 8072340670.

Wilson, A. 2008. Úpravy malých zahrad. Nakladatelství Slovart, s. r. o. Praha. 256 s. ISBN: 9788073910228.

8.1 Internetové zdroje

eKatalog BPEJ [online]. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. 2015. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z <<http://bpej.vumop.cz/>>.

mojeTerasa.cz [online]. WPC - WOODPLASTIC a.s. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z <<http://www.mojeterasa.cz>>.

Nahlížení do katastru nemovitostí [online]. Český úřad zeměměřický a katastrální. 2004 - 2017. [cit. 2017-02-14]. Dostupné z <<http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/>>.

PLANTS Database [online]. United States Department of Agriculture. Natural Resources Conservation Service. 2017. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z <<https://plants.usda.gov/>>.

TerraCottem Turf [online]. TERRACOTTEM CZ, s. r. o. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z <<http://www.terracottem.cz/>>.

9 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Rostliny zakázané či vyžadující zvláštní pozornost ve výsadbě rodinných zahrad (Hagenouw, 2006; Burian, 1990; Trnková, 2014; Baloun a kol., 1989)

Tabulka č. 2: Stromy a stromovitě rostoucí keře s aktraktivními jedovatými částmi (SPPK A02 001 Výsadba stromů, 2013)

Tabulka č. 3: Odolné rostliny vhodné do rodinných zahrad (Hagenouw, 2006)

Tabulka č. 4: Vonné rostliny vhodné do rodinných zahrad (Hagenouw, 2006; Haarpaintner, 2005)

Tabulka č. 5: Klimatické charakteristiky regionu (Quitt, 1971)

Tabulka č. 6: Hodnota lokality (Petra Lašková, 2017)

Tabulka č. 7: Kompletní sortiment plánované výsadby (Petra Lašková, 2017)

10 Seznam příloh

Příloha č. 1: Současný stav zájmové lokality – fotodokumentace (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 2 : Výřez z koordinačního situačního výkresu C.2. (upraveno) (v držení majitelů pozemku)

Příloha č. 3. Analýza pohledů a výhledů (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 4: Návrh výsadby – varianta I (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 5: Rozpočet výsadby – varianta I (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 6: Návrh výsadby – varianta II (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 7: Rozpočet výsadby – varianta II (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 8: Návrh výsadby – varianta III (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 9: Rozpočet výsadby – varianta III (Petra Lašková, 2017)

Příloha č. 10: Vizualizace – varianta III (Petra Lašková, 2017)

11 Seznam použitých programů a dalších prostředků

Obrázky: pořízení fotoaparátem Canon EOS 600D, úpravy v programu MS Office 2016 Word

Tabulky: MS Office 2016 Excel

Přílohy: PDF-XChange Editor